

A Hamvas Béla Gimnázium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025. 09.01.

Székhely: Oroszlány, Kossuth L. u. 2.

Iksz: T-126/2025
Ügyintéző: Zsolt Kékes

Ügyintézés helye: Az Iskola Titkársága
Ügyintézés ideje: 2025.06.30.

Jóváhagyta:

Dr. Radványiné Varga Andrea

Dr. Radványiné Varga Andrea
Igazgató

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	5
I. NEVELÉSI PROGRAM	8
1. ALAPELVEK, ÉRTÉKEK, CÉLOK	8
1.1. A HAMVAS BÉLA GIMNÁZIUM ALAPELVEI.....	8
1.2. AZ ISKOLA ÉRTÉKEI	9
1.3. A HAMVAS BÉLA GIMNÁZIUM CÉLJAI.....	9
1.4. A GIMNÁZIUM FELADATA	9
1.5. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ESZKÖZEI	11
1.6. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI.....	12
2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS.....	13
2.1. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	13
2.2. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK	13
2.2.1. A közösségfejlesztés fő területei.....	14
2.2.2. A személyiségfejlesztést és a közösségfejlesztést szolgáló tevékenységi formák tanórán és tanórán kívül szabadon szervezhető tevékenységek.....	14
3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	16
3.1. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	17
3.1.1. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	17
3.1.2. Az egészségfejlesztés feladata.....	17
3.1.3. Az egészségnevelés feladata	17
3.1.4. A prevenció (megelőzés) területei	17
3.1.5. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek	18
3.1.6. Gyakorlati megfontolások.....	19
3.1.7. Az egészségfejlesztés iskolai területei	19
3.1.8. Iskolai programok	20
3.1.9. Módszerek	21
3.2. AZ ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGY SZOLGÁLAT	21
3.3. AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	23
4. A PEDAGÓGUSOK FELADATAI.....	24
4.1. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	24
4.2. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	24
4.3. AZ ÉRDEMJEK TANULMÁNYI RENDSZERBEN TÖRTÉNŐ RÖGZÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS ÉRTESÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG SZAKMAILAG INDOKOLHATÓ HATÁRIDEJE	25
5. A KAPCSOLATTARTÁS RENDJE.....	25
5.1. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL	25
5.1.1. A kapcsolattartás formái.....	25
5.1.2. A szülői munkaközösség.....	26
5.1.3. A szülői szervezetek	26
5.1.4. Az igazgató és a szülői szervezet (közösség) közötti kapcsolattartás formája	26
5.2. A TANULÓ ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	27
5.2.1. A diákok tájékoztatása	27

5.2.2. Pedagógusok közösségei – tanulók közösségei közötti kapcsolattartásának formája, módja	28
5.3. A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNYI PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI	28
5.3.1. A szülői közösséggel való kapcsolattartás	28
5.3.3. A szülők szóbeli tájékoztatási rendje (szülői értekezletek, fogadóórák)	29
5.3.4. A szülők írásbeli tájékoztatásának rendje	29
5.3.5. Az egyes intézményi közösségek egymás közötti kapcsolattartásának formája, módja.....	30
5.3.6. A külső kapcsolatok rendszere, formája és módja.....	30
5.3.7. Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart:.....	31
5.4. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	35
5.4.1. Az osztályközösségek	35
5.4.2. A Diákönkormányzat.....	35
6. A JOGVISZONYLÉTESÍTÉS ÉS A FELVÉTELI ELJÁRÁS SZABÁLYAI.....	36
6.1. TANULÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSE	36
6.2. A FELVÉTELI ELJÁRÁS SZABÁLYAI	37
6.3. A TANULÓI JOGVISZONY MEGSZÜNTETÉSE	37
7. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	37
8. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI	38
8.1. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI.....	38
8.2. A TANULÓ ÁTVÉTELE	38
9. AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE	38
10. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK.....	39
11. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	41
11.1. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI ÉS NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG ELVEI..	41
11.2. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉSÉNEK, OKTATÁSÁNAK HELYI RENDJE	41
11.3. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁNAK HELYI RENDJE	41
11.3.1. Egyénre szabott tanulási lehetőségek.....	41
11.3.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	42
11.4. A HÁTRÁNYOS/HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK OKTATÁSÁNAK, NEVELÉSÉNEK HELYI RENDJE, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	42
11.5 A TEHETSÉGGONDOZÁS AZ INTÉZMÉNYBEN	42
12.GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	43
12.1. HELYZETÉRTÉKELÉS	43
12.2. AZ IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA	44
II. HELYI TANTERV	46
1. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	46
1.1. A NAT 2020 ALAPJÁN ÉRVÉNYESÜLŐ ALAPELVEK	46
1.2. A NAT 2012 SZERINTI ALAPELVEK IS ÉLETBEN MARADNAK.	47
1.3. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	48

2. A HAMVAS BÉLA GIMNÁZIUM KERETTANTERVE, ÓRASZÁMOK, TANANYAG, VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK, CSOPORTBONTÁS.....	49
2.2. A HAMVAS BÉLA GIMNÁZIUM TANTERVE A NAT 2020 ALAPJÁN.....	49
2.2. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	56
2.3. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI	56
2.4. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	57
3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	58
4. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK	59
5. ÉRETTSÉGI VIZSGÁRA TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉS:	59
5.1. A KÖTELEZŐ ÉRETTSÉGI TANTÁRGYAK:	59
5.2. ÉRETTSÉGI TÉMAKÖRÖK	60
6. TANULÓK TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉSE	75
6.1. ÍRÁSBELI FELADATOK ÉRTÉKELÉSE	76
6.2. SZÓBELI ÉRTÉKELÉS	77
A. A HELYI MÉRÉSEK RENDSZERE	77
6.3. A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK ELVEI	78
6.4. A SZORGALOMJEGYEK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK ELVEI	78
6.5. TANTÁRGYI OSZTÁLYZATOK, ÉRDEMJEGYEK	79
6.5.1. Osztályzatok minősítése és követelményeik:.....	79
6.5.2. Az osztályzatok bejegyzésének módja.....	79
6.6. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉS	80
6.7. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	80
7. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI.....	82
7.1. JUTALMAZÁS ISKOLAI ELVEI	82
7.2. A TANULÓKKAL SZEMBENI FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK	83
8. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	84
9. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, PROGRAMOK, TEVÉKENYSÉGEK .	84
9.1. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM.....	84
9.1.1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:.....	84
9.1.2. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:.....	85
9.2. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSE.....	85
9.2.1. Az iskola környezeti nevelési elvei	85
9.2.2. Módszertani elemek.....	86
9.2.3. Iskolai környezeti nevelési program	87
10. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK	88
10.1. A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS.....	88
10.2. KOMMUNIKÁCIÓS NEVELÉS	88
10.3. VISELKEDÉSKULTÚRÁRA NEVELÉS	88
10.4. GAZDÁLKODÁSKULTÚRÁRA VALÓ NEVELÉS	89
10.5. KÖZLEKEDÉSI KULTÚRÁRA VALÓ NEVELÉS	89
10.6. AJÁNLÁS AZ ISKOLAI FOGYASZTÓVÉDELMEMLL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK VÉGREHAJTÁSÁRA.....	90

10.6.1. A NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉG MEGISMERTETÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	91
III. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	93
1.SZ MELLÉKLET – A KÖTELEZŐ ÉS A VÁLASZHATÓ EMELT SZINTŰ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK HELYI TANTERVEI	97
2.SZ. MELLÉKLET FEJLESZTÉSI PROGRAM.....	97
3.SZ. MELLÉKLET A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FEJLESZTÉSI TERVE	99
4.SZ. MELLÉKLET – ESÉLYEGYENLŐSÉGI SZABÁLYZAT	104
5.SZ.MELLÉKLET- ÖKOISKOLAI PROGRAM.....	117

Bevezetés

Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni azt, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.

Dr. Szentgyörgyi Albert

Az iskola legfontosabb adatai

A gimnázium alapításának éve: 1960.09.01.

Alapítás határozata: Oroszlányi Tanács VB 218/1959

Az iskola neve 1960-1984: Általános Gimnázium, Oroszlány

Az iskola neve 1984-2011: Lengyel József Gimnázium és Szakképzőiskola

Összevonásra került 2011-ben a Lengyel József Gimnázium és Eötvös Loránd Műszaki Középiskola

Az iskola neve 2011-2012: Oroszlány Város Szakképző Iskola

Az iskola neve 2012-2015: Hamvas Béla Gimnázium és Szakképző Iskola

A szakképzés leválása, tiszta profilú gimnázium létrehozása: 2015.07.01.

Az iskola jelenlegi neve: Hamvas Béla Gimnázium

1.	Nyilvántartási száma:	K10724
2.	Az intézmény nyilvántartásba vételének dátuma:	2013.08.27.
3.	Az intézményt létesítő szakmai alapidokumentumának kelte:	2015.10.05.
4.	A dokumentum módosításának utolsó kelte:	2024. 09. 01.
5.	Az intézmény megnevezései:	
	Hivatalos neve:	Hamvas Béla Gimnázium
6.	Köznevelési intézmény feladatellátási helyei:	
	Székhely:	2840 Oroszlány,
Kossuth Lajos utca 2.
7.	Alapító és a fenntartó neve és székhelye:	
	• Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma	
	• Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere	
	• Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.	
	• Fenntartó neve: Tatabányai Tankerületi Központ	
	• Fenntartó székhelye: 2800 Tatabánya, Győri út 29.	
8.	Az intézmény OM azonosítója: 031932	
9.	Köznevelési és egyéb alapfeladata:	
	Gimnáziumi nevelés-oktatás:	
	• nappali rendszerű iskolai oktatás	
	• felnőttoktatás: esti, levelező munkarend szerint	
	• évfolyamok száma: négy, nyolc	
	• a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, autizmus spektrumzavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)	

- nyelvi előkészítő
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása.

Törvényesség-jogszabályi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban: Nkt.)
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (Vhr.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023.(VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi. LII. törvény végrehajtásáról
- 2019. évi LXX. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ámr.)
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 3. melléklete („Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról, valamint az ide vonatkozó módosítások
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat a térítésmentes tankönyvellátásnak a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatás 10-16. évfolyamaira történő kiterjesztéséről

További, az adott intézmény működését meghatározó fontosabb jogszabályok.

A Pedagógiai Program érvényességi ideje, értékelése, felülvizsgálata, módosítása, nyilvánosságra, elfogadása, személyi és időbeli hatálya

A pedagógiai program érvényességi ideje

- a) Az előző Pedagógiai Program elveszítette érvényességét, így 2024. 09. 01-jén válik ez a Pedagógiai
- c) Ezen pedagógiai program érvényességi ideje visszavonásig, ill. legfeljebb 5 évig szól. Program érvényessé.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- a) A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- b) A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények

megvalósulását.

A törvényi előírásoknak megfelelően történik a pedagógusok teljesítményértékelése. A minősítések is a törvényi előírásokat követi.

c) Minden tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

d) A nevelőtestület felkéri a szülői szervezetet, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását minden tanév lezárását követően átfogóan elemezze.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a nevelők szakmai munkaközösségei
- a szülői munkaközösség.

A tanulók a pedagógiai program módosítását a szülői szervezetnek képviselői útján javasolhatják.

A pedagógiai program elfogadása

A Hamvas Béla Gimnázium oktató-nevelő munkájára vonatkozó alapidokumentumát, a Pedagógiai Programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a Tatabányai Tankerületi Központ, mint fenntartó hagyja jóvá.

Véleményezi a Pedagógiai Programot az iskola szülői szervezete, a Diákönkormányzat és az iskolaorvos.

A pedagógiai program személyi és időbeli hatálya

A Pedagógiai Program az iskola nevelő-oktató munkájában résztvevő minden dolgozójára és tanulójára nézve kötelező érvényű.

Az iskola pedagógiai programjának nyilvánossága, hozzáférhetősége

Az intézmény pedagógia programja nyilvános, az intézmény honlapján minden érdeklődő számára szabadon megtekinthető.

Nyomtatott formában az alábbi felsorolt helyek nyitvatartási illetve fogadási idejében tekinthetők meg:

- az iskola igazgatójának irodájában
- az iskola igazgatóhelyettesi irodában
- az iskola titkárságán

A pedagógiai programról ezen túl tájékoztatást kaphatnak

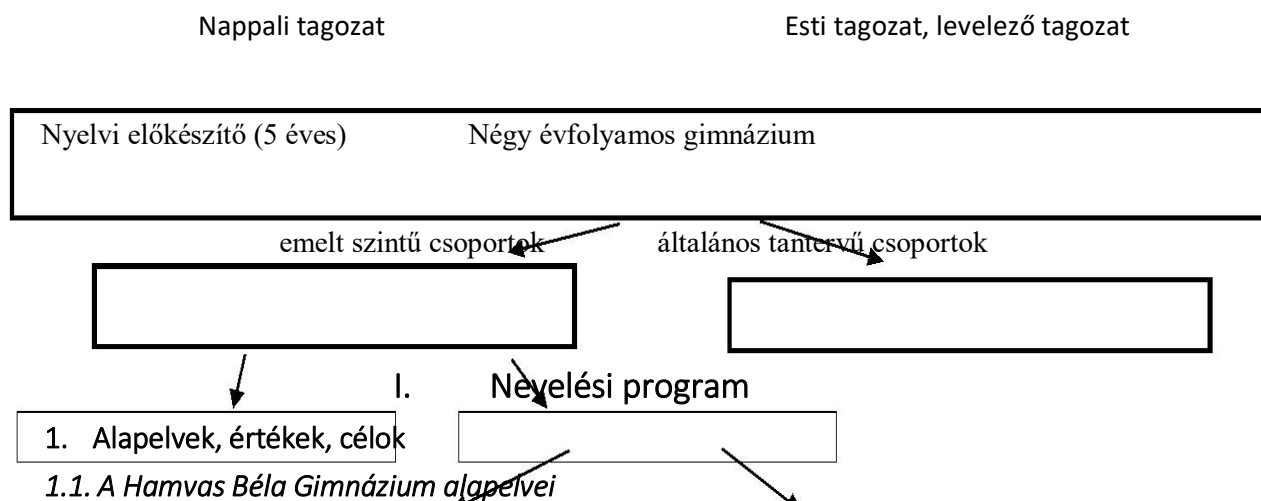
- az iskola alkalmazottjai:
 - köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban állók értekezletein és a felettesi jogkört gyakorló igazgató beosztású alkalmazottaktól
 - munkaközösség-vezetőktől a munkaközösségi foglalkozásokon
 - az igazgatótól, igazgatóhelyettesektől a nevelőtestületi megbeszéléseken és egyéb más megbeszélés módokon

- a tanulók:
 - az osztályfőnököktől osztályfőnöki órán
 - a diákönkormányzatot segítő pedagógustól a diákönkormányzat megbeszélésein
 - az igazgatótól a diákközségi gyűlésen
 - és egyéb más nevelőkkel megbeszélte formában
- a szülők:
 - a nevelőktől, osztályfőnököktől a szülői értekezleteken és fogadóórákon
 - az igazgatótól a szülői választmányi tájékoztató értekezletén
 - és egyéb más a nevelőkkel megbeszélte formában
- az iskolával kapcsolatban nem álló személyek:
 - az intézményi közzétételi listán (KIR)
 - az intézményi honlapon
 - indokolt esetben személyes tájékoztatás útján.

A gimnázium szerkezete

A Hamvas Béla Gimnázium Pedagógiai Programja az iskola tanulóinak, az itt tanító tanároknak határozza meg a tanulás-tanítás folyamatában a céljait, feladataikat. Betekintést nyújt a szülőknek, az intézmény fenntartójának,

Gimnáziumi oktatás: működtetőjének, partnereinek az itt folyó pedagógiai és szakmai munkába. általános iskola után választható, célja az érettségire, felsőfokú tanulmányokra való készülés

Az oroszországi Hamvas Béla Gimnázium legfontosabb célja, hogy a járási székhely egyetlen gimnáziumaként minőségi nevelő- oktatást biztosítson az érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányokra készülő diákok számára a nappali, esti és levelező tagozatán egyaránt.

Elsődlegesnek tekinti a támogató, családi, követelménytámasztó, élményt adó tanulási környezet megteremtését, az egyetemes emberi értékek közvetítését.

Ennek érdekében a nevelőtestület elhivatott az innováció mellett. A pedagógusok nyitottak a módszertani megújulásra. Az iskola „aktív iskola”, „ökoiskola”, OH Bázisintézmény is. Kiemelten támogatja a tehetséggépeket, segíti a lemorzsolódással veszélyeztetett diákokat. A hasonló adottságokkal működő iskoláknál nagyobb a pedagógiai hozzá tett értékmutatója.

1.2. Az iskola értékei

Intézményünk a tanulókat versenyképes kínálattal várja, hogy képességeiknek, érdeklődésüknek, személyiségüknek megfelelően tanulhassanak.

A különböző képességű és tehetségű tanulóknak útmutatást nyújtunk, hogy sikeres, boldog felnőttekké váljanak, melyben fontos szerepet kap az élethosszig tartó tanulás. Nevelő-oktató munkánkat a gyermekközpontú pedagógia határozza meg.

A nevelőtestület magasan képzett, hivatástudattal rendelkező, erkölcsi példamutatásra képes tanáregyenységek, akik változatos tanítási stratégiákkal, módszerekkel oktatják, nevelik tanulóinkat.

Nevelő-oktató munkánkban kiemelkedő fontosságú a pedagógusok, illetve a nevelőtestület összehangolt munkája, és a tudásmegosztás.

Pedagógiai munkánkkal családias, nyugodt, a tanulási kedvet fokozó, motiváló légkört igyekszünk kialakítani, ezzel elérjük, hogy diákjaink szeressenek iskolába járni.

Gimnáziumunk lehetőséget biztosít az egyedi tanrendben tanuló diákok képzésére is, amennyiben erre van igény.

1.3. A Hamvas Béla gimnázium céljai

A gimnáziumi évfolyamokon általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás folyik, melynek célja:

- alpműveltség megszerzése
- a kétszintű érettségi vizsgára felkészítés (iskoláskorúak és felnőttek részére)
- felsőfokú iskolai továbbtanulásra, illetve munkába állásra történő felkészítés.

A gimnáziumi nevelő – oktató munka célja, hogy a tanulók olyan kompetenciákkal rendelkezzenek, amelyek képessé teszik diákjainkat arra, hogy tudásukat a különböző helyzetekben hatékonyan, kreatívan tudják alkalmazni.

A tanulási módszereknél kiemelt területek a tevékenységekre, egyéni fejlesztésre épülő tanulásszervezési formák. A tanulási eredmények elérését segíti elő a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. Amennyiben szükséges külső szakembereket von be az iskola a nevelő- oktató munka eredményességéért.

Ígéyeljük, hogy közvetlen partnereink véleménynyilvánítással segítsék a gimnázium munkáját, a célok meghatározását, lehetőségeik szerint aktívan vegyenek részt a megvalósításban.

Nyitottak vagyunk a különböző adottságokkal, készségekkel, képességekkel rendelkező tanulók fogadására, az egységesség és differenciált oktatás-nevelés lehetőségét is biztosítva.

Az emelt szintű oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk.

A diákok biztos alapkészségek birtokában, korszerű, használható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.

Az oktató-nevelő munka színvonalát a pedagógusok rendszeres továbbképzésével, önképzésével biztosítjuk.

1.4. A gimnázium feladata

Hisszük és valljuk, hogy az iskolába járó tanulók fizikai és lelki egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes folyamatos önfejlesztés képességének megvalósítását.

A pedagógiai munka alapvető feladata a reális önismeret, önbecsülés, önértékelés képességének kialakítása, a döntési tudás fejlesztése. A nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlesztés szempontjából fontos értékek elsajátítása.

Iskolánk oktató-nevelő munkájának tartalmi szabályozója a NAT 2020. Ezért alapfeladatunk a kulcskompetenciák a NAT 2020 alapelvei alapján megvalósuljanak:

1. A tanulás kompetenciái
2. Kommunikációs kompetenciák
3. Digitális kompetenciák
4. Matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. Személyes és társas kompetenciák
6. A kreativitás és a kreatív alkotás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs, vállalkozói kompetenciák.

Egységesség és differenciálás módszertani alapelvek

- Az *aktív tanulás* biztosításával előtérbe kerül a kreativitás és a kreatív alkotás, önfejlesztés, kulturális tudatosság kompetenciáinak fejlesztése, amelyek segítségével a tanulók a ismereteit különböző helyzetekben tudja alkalmazni.
- A *tevékenységre épülő tanulásszervezési formák* segítik a tanulót ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Az iskola biztosítja a tanulás társas természetéből adódó előnyöket és a *differenciált egyéni munka* lehetőségeit.
- A pedagógusok segítik a páros, csoportos munka során végzett felfedező, *tevékeny együttműködésen alapuló tanulást*.
- Olyan differenciáló módszereket alkalmazunk, amely minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet biztosít, illeszkedik a tanulói különbségekhez, *differenciáltan jelöli ki az elérendő célt* és biztosítja a *fejlesztő, tanulást támogató értékelést*.
- A pedagógusok a problémamegoldási és a jelenségértelmezési folyamatot közvetett és közvetlen eszközökkel segítik. A nevelési-oktatási folyamatba szívesen vonják be a *külső szakembereket, a külső helyszínek nyújtotta lehetőségek felhasználásával*.
- A *pedagógusok együttműködnek a más tantárgyat tanító tanárokkal*, így a tanulóknak lehetőségük van más tanórán, illetve projektnapok, témahetek, tanulmányi kirándulások alkalmával a különböző területeken szerzett ismereteik felhasználására.
- Évenként több olyan tanóra megszervezésére kerül sor, ahol *több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő téma* kerül a középpontba.
- A *különleges bánásmódot igénylő tanulók* esetén a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illeszkedését, így *lehetővé válik az egyéni haladási ütem biztosítása és a differenciált oktatás során az egyéni módszerek alkalmazása*.

Az iskolai légkör bizalmi jellegének kialakítása az igazgató és valamennyi pedagógus feladata, amely feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön.

A felnőttek oktatása

- esti tagozaton négyéves gimnáziumi képzési idővel
- levelező tagozaton négyéves gimnáziumi képzési idővel

Az iskolában a(z) 9. évfolyamtól a(z) 12. évfolyamig felnőttoktatási tagozat működik. A felnőttoktatás a tanulók elfoglaltságához igazodva esti ill. levelező munkarendben folyik. A tanítás a hét 3 napján 16 órától

20 óráig tart az esti tagozaton és heti kettő alkalommal 11 tanórában a levelező tagozaton. Ezekon a foglalkozásokon a tanulók részvétele kötelező. A hét többi napján igény szerint, nem kötelező jelleggel konzultációs foglalkozás is szervezhető.

1.5. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei

Az eredményes tanulás segítésének elvei szerint az osztálytermek alkalmasa arra, hogy a különböző tanulásszervezési eljárásnak megfeleljenek. Az iskola családis, nyugodt, támogató, biztonságos tanulási környezetet biztosít valamennyi tanuló számára. A tanórákon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket biztosít, valamint hozzáférhetővé teszi az iskolai könyvtár használatát.

Az iskola épülete korszerű építészeti és egészségügyi szabályoknak megfelelő. Tantermeink természetes megvilágításáról nagy ablakok gondoskodnak. Nagy felületű, könnyen lemosható csempézett falak vannak a folyosón, osztálytermeinkben, előadóinkban munkavégzésre alkalmas új iskolabútorok találhatók. Az utcai zaj kismértékű, a szellőztetés rendszeres, tisztálkodási lehetőség megfelelő mind a kézmosás, mind a zuhanyozás a tanulók számára biztosított.

Az iskolába érkezőt tiszta, rendezett, esztétikai szempontból is megnyugtató kép fogadja. Sportolásra, mindennapos mozgásra az udvar sportpályái, a tornaterem, a konditerem ad nagy lehetőségeket. A balesetvédelmi szempontok betartása az iskola minden felnőtt dolgozója és tanulója számára fontos feladat.

Az étkeztetés rendje megfelelő, az ebéd minősége elfogadható.

A védőnői szoba, az orvosi rendelő világos, barátságos és jól felszerelt.

A tanári szoba, ahol teljes létszámmal elférünk, mindenki számára optimális körülményt biztosít az órai felkészüléshez, a pihenéshez és az értekezletek megtartásához.

Közvetlen (direkt) módszerek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyesen hat a tanulókra. Közvetett (indirekt) módszerekkel a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1.Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- követelmények támasztása - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés	- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése - közös célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés, ellenőrzés, ösztönzés
2.Magatartásra ható módszerek	- elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3.Tudatosítás (meggyőződés kialakítása, felvilágosítás)	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók önálló elemző munkája	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita

1.6. A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

Az eredményes tanulás segítésének elvei

- A tanulók aktív tanulási tevékenységük szempontjából kiemelten fontos, hogy a pedagógus mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítse előnyben. A differenciált egyéni munka, a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező tevékenység és jól szervezett együttműködő tanulás támogatása mind hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.
- A külső és belső partnerekkel a kommunikáció a kölcsönös tiszteleten és a nyílt párbeszéden alapul.
- A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulmányi előmenetelük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítják meg a tanárok. A tanulóval szemben támasztott követelményeknek, elvárásoknak és az ahhoz kapcsolódó értékelési stratégiáknak egyértelműeknek kell lenniük, amelyeket mér a tanulási folyamat elején megismertetünk a tanulókkal.

Képesség-kibontakoztatás támogatása, értékelése

- A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, valamint hozzájárul ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetővé teszi a pedagógiai munka nyomon követését, újratervezését, új célok meghatározását, amennyiben a tanulók fejlődése ezt megkívánja. Az értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia.
- Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésre gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat is. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.
- A tanulás folyamatában rendszeresen, több alkalommal kell értékelni és a tanulónak lehetővé kell tenni, hogy a visszajelzést rövid időn belül megismerhesse, mert az értékelés csak így éri el a kívánt hatást illetve teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.
- Az értékelés önfejlesztésre, kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Az iskolai légkör bizalmi jellegének kialakítása az igazgató és valamennyi pedagógus feladata, amely feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön.
- Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelés-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.
- Az összegző értékelés minősítő jellegű, tájékoztatást ad arról, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje, milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Természettudományos nevelés

- A gimnáziumokban a 9-12. évfolyamokon a természettudományos oktatás diszciplináris bontásban valósul meg.
- A természettudományos ismeretek és kiemelten a matematikai, természettudományos, mérnöki-műszaki és informatikai (MTMI) készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumokban a 11. évfolyamon azoknak a tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvennie, illetve a fenti elvek mentén oktatott integrált fizika, kémia, biológia, földrajz moduljai közül kell az egyiket heti két órában tanulnia.

Az idegennyelvoktatás

- A tanuló középiskolai tanulmányainak végére eléri a KER szerinti B2 szintet, de legalább a középszintű nyelvi érettségit (B1) teljesíti.
- A gimnáziumban szabadon választható második idegen nyelvként az angol, német, spanyol nyelv.
- Cél a közép- és felsőfokú nyelvvizsga elérésének támogatása.

2. Személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés

2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola oktató-nevelő munkájának feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- **A tanulók erkölcsi nevelése**

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, elfogadása, tudatosítása és gyakorlása.

- **A tanulók értelmi nevelése**

Feladat: Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása. A problémamegoldó képesség, a kreatív gondolkodásmód kialakítása.

- **A tanulók érzelmi nevelése**

Feladat: A környezet jelenségeire, a tanulói közösségekre és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása. Az érzelmek alkotó jellegű feldolgozása.

- **A tanulók akaratni nevelése**

Feladat: A reális önismeret, önbecsülés, önértékelés kialakítása. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása. A dönteni tudás készségének fejlesztése.

- **A tanulók nemzeti nevelése**

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

- **A tanulók állampolgári nevelése**

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

- **A tanulók munkára nevelése**

Feladat: Az emberek által végezett munka fontosságának tudatosítása. A tanulóknak környezetük rendben tartására irányuló tevékenységének gyakoroltatása.

- **A tanulók testi nevelése**

Feladat: A tanulók testi éptségének fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

2.2. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségi nevelése

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és a kommunikáció elsajátítása.

2.2.1. A közösségfejlesztés fő területei

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- *tanórák*
- *tanórán kívüli foglalkozások*
- *diákönkormányzati munka*
- *szabadidős tevékenység*

E négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, de valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- *a tanulók közösségi magatartásának kialakításához*
 - *véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez*
 - *a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend)*
 - *a másság elfogadásához, a pedagógusok fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást*
 - *az együtt érző magatartás kialakulásához*
 - *a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.*
 - *a tanulók legyenek nyitottak, megértőek, a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsüljék meg ezeket.*
- **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása**
Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
 - **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevételével a tanulóközösségek fejlesztése**
Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: személyiségének lassú alakulásától az autonóm személyiséggé válásig.
 - **Az önkormányzás képességének kialakítása**
Feladat: Ki kell alakítani a közösségben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, ezért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
 - **A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése**
A közösség tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése. A közösség által szervezett tevékenységben való aktív részvétel. A közösségi együttéléshez szükséges magatartási, viselkedési formák elsajátítása
 - **A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása**
Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszerré válásának kialakítása, ápolása.

2.2.2. A személyiségfejlesztést és a közösségfejlesztést szolgáló tevékenységi formák tanórán és tanórán kívül szabadon szervezhető tevékenységek

- **A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási óra**

A tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontos a tanulók motiválása, a tanulói aktivitás biztosítása és a differenciálás.

A motiválás célja, hogy diákjainkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek tanulásra ösztönöznek és a tanulás végéig fenn is tartják.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenységét, aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, az, hogy a pedagógusok oktató-nevelő munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértéken igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi módszerek és szervezeti formák segítik:

- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- Az idegen nyelveket – a tanulók előzetes választása szerint – kisebb csoportokban oktatjuk.
- **A kötelező tanítási órák száma:** Nt 6. Sz melléklete a mérvado
- **Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatban vesz részt, más tanórákon való részvétele a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelező.**

A nevelési és oktatási célok megvalósulását segítő tanítási órán kívüli tevékenységek

- *Hagyományörző tevékenységek:*

Az iskola névadója munkásságának megismertetése

Iskolai ünnepek megrendezése a következő eseményekre emlékezve:

1848. március 15.

1920. június 4. Trianoni békeszerződés – Nemzeti Összetartozás Napja

1849. október 6.

1956. október 23.

Megemlékezés a kommunista diktatúrák áldozatairól

Megemlékezés a Holocauról

Karácsonyi ünnepség

Szalagavató ünnepség

A végzős diákok ballagása

HAMVAS napok

Projekt napok

- *Diákönkormányzat*

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőre, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik, melynek tagjai az osztályok által megválasztott képviselők. Az iskolai diákönkormányzat munkáját – a tanulók javaslata alapján – az igazgató által megbízott nevelő segíti.

- *Tanulószo*

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően – ha a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban a 9–10. évfolyamon tanulószo működhet.

- *Diákétkeztetés*

Az iskola tanulói – ha ezt igénylik – napi egyszeri étkeztetésben részesülnek. A polgármesteri hivatal által megállapított étkezési térítési díjat az iskolában kell befizetni.

- *Tehetségdono és felzárkóztató foglalkozások*

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengébbek felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli foglalkozások segítik.

Ezek igényfelmérése az év elején történik.

- *Iskolai sportkör*

Az iskolai sportkör tagja lehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testmozgását.

- *Tömegsport*

Az iskola minden tanulója számára biztosított a mindennapi testmozgás. A tantárgyfelosztásban tervezettek ezek az órák. Az éves kínálatot az igényekhez igazítva a testnevelők tervezik meg. Felmentés a délutáni tömegsporti órákról (heti 2 óra) csak versenyengedély birtokában, a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával kérhető.

- *Szakkörök*

A különböző szakkörök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják.

A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészeti, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója. Az igények felmérése minden év márciusában történik meg a következő tanévre.

- *Versenyek, vetélkedők, bemutatók*

A tehetségfejlesztést segítik a különféle versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában szervezünk.

A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük.

Ezt a munkát a szaktanárok végzik.

- *Tanulmányi kirándulások*

Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályoknak tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kirándulás költségeit a szülőknek kell fedezniük.

- *Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás*

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- *Szabadidős foglalkozások*

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat felkészíteni azzal, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, klubdélutánok stb.).

A szabadidős rendezvényen való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- *Iskolai könyvtár*

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

- *Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata*

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használhatják a házirend szabályai szerint.

- *Hit-és vallásoktatás*

Az iskolában a területileg illetékes és bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit-és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson a tanulók részvétele önkéntes.

3. Egészségfejlesztési program

3.1. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3.1.1. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az iskola célja, hogy az iskolánk egészségfejlesztő intézmény legyen.

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási - nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jólétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előre jutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel.

3.1.2. Az egészségfejlesztés feladata

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés fő feladata egy egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Az egészségfejlesztés sarokpontjai:

- a tanulókra, szülőkre, az iskola dolgozóira a közvetlen partnerekre irányul, és együttműködésre épít
- az okok feltárására és a feltételek megteremtésére irányul a társadalom különböző szereplőivel való együttműködésben (oktatás, egészségügy, környezetvédelem, kultúra, gazdaság) a közvetett partnerek bevonásával
- az egyén autonómiája érvényesül az egészséget befolyásoló döntésben, aktivitásban.

3.1.3. Az egészségnevelés feladata

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

3.1.4. A prevenció (megelőzés) területei

Elsődleges a megelőzés:

- **Az elsődleges vagy primer prevenció** a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység. Ide tartozik az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a

harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és étel-miszer biztonság megvalósítása.

- **A másodlagos és harmadlagos megelőzés** a már meglevő betegségnek és hatásainak feltartóztatását vagy lassítását kívánja elérni korai kórmegállapítás és megfelelő kezelés révén, vagy a betegség visszatérését akadályozza.

3.1.5. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek

- **Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás**

Az egészségnevelési tananyagok hagyományos megfogalmazásaiban az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívták fel a figyelmet, illetőleg megoldásként kínálták a helyesnek vélt egészségmagatartást. Ebbe a csoportba tartoznak az iskolai felvilágosító előadások, a különböző brossúrák.

- **Rizikócsoporthoz megközelítés**

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportok körében folytatott megelőző tevékenységet jelent. A rizikócsoporthoz irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Fontos kimunkálni a betegségmegelőző programot, például sajátos étrendet, mozgásprogramot. A rizikócsoporthoz megközelítést jól példázza az egészségügyi szűrés és a prevenció tevékenység összekapcsolása.

- **Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások**

Lényegük abban a felismerésben rejlik, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul tűzniük. Az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak a dohányzásnak vagy a droghasználatnak. A csoportos foglalkozások célja, hogy a résztvevőket ne csak arra készítse fel, hogy nemet tudjanak mondani a káros szenvedélyekre, hanem arra is, hogy például igent tudjanak mondani az egészségre, és megvédje őket a divatos, de veszélyes, külsőségekben megnyilvánuló káros fogókúráktól, eltúlzott és ezért veszélyes testépítéstől.

- **Kortárshatások az egészségfejlesztésben**

A serdülőkorú fiatalok számára a felnőttél (szülőnél, tanárnál) lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van. Ezek a felismerések tükröződnek azokban a programokban, amelyek a kortárshatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra próbálják megtanítani a fiatalokat, hogy képessé váljanak nemet mondani. Kiváltképpen az úgynevezett kényes témák területén sikeresek ezek a programok, ilyenek például a szexuális kultúra fejlesztése, az AIDS prevenció, a dohányzás-, alkoholfogyasztás-, kábítószer használat megelőzése stb. Ezek a programok a középiskolás-korú fiatalok körében kedveltek és hatékonyak. Az iskolánkban működő kortárssegítő csoport tagjai segítenek barátaiknak, osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselik az egészséges életvitel kialakítását. Hatásukat direkt és indirekt módon egyaránt kifejtik.

- **Szintérprogramok**

Az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni készségektől és jártasságoktól függ, hanem jelentős szerepet játszanak társas, társadalmi, ökológiai tényezők is. A gyerekek az iskolában nem egyszerűen az ÉLETRE készülnek, hanem az iskola is maga az ÉLET. A személyközi és intézményes kapcsolatok gazdasága teszi az iskolát valódi, életbeli szocializációs színterré. Ide sorolható minden olyan kezdeményezés, ami az intézmény egészségének a működését

befolyásolja.

- **Közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok**

A közösségi alapú programok nemcsak az élőhely azonosságát és életmód formáló szerepét veszik tekintetbe, hanem a tágabb értelmű politikai és társadalmi meghatározókat, realitásokat is. Ezek a megközelítések alulról építkeznek, az egészségfejlesztési, társadalompolitikai szükségletek helyi szinten fogalmazódnak meg, az ott élők, dolgozók határozzák meg a beavatkozások szükséges irányát, és nagymértékben támaszkodnak a helyi erőforrásokra. Ezek a programok nemcsak a diákokkal és nemcsak az iskolával foglalkoznak, hanem többféle célcsoporttal és "támadásponttal": például a helyi tömegkommunikáció, helyi média bevonásával. Ennek segítségével a felnőttekhez is eljuttatnak információkat; a háziorvoson keresztül például elősegítik a dohányzás-leszoktató programokban történő részvételt.

3.1.6. Gyakorlati megfontolások

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

3.1.7. Az egészségfejlesztés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az egészségnevelési program alakításakor a tervben hangsúlyt kell fektetnünk olyan az előző felsorolásból nyerhető, és az életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témákra, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás

- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével.:

- Gondoskodunk az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről.
- Megfelelően tájékoztatjuk az iskola a tanulóit a tanulást is befolyásoló egészségi állapotról, a részképeség zavarokról. Megjelennek az ezzel kapcsolatos feladatok az iskolai dokumentumokban, illetve a tényleges oktató-nevelőmunkában.
- Az osztálytermek berendezése megfelel az egészségügyi szempontoknak. Megfelelő a világítás. Megfelelő a számítógépek elhelyezése. Figyelnek a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására. Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar...) testhelyzetben történő figyelmet és tanulást. Ügyelünk arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsunk változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében.
- A napi munkarend és az órarend tervezésénél gondoskodunk a mozgásigény kielégítéséről.

3.1.8. Iskolai programok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, ha az iskola határozott – lehetőleg minden egészséggel kapcsolatos tevékenységre kiterjedő – tervvel rendelkezik. Ezt egyeztesse, a diákokkal és a szülőkkel, az iskolához szorosan kapcsolódó más szakemberekkel.

Fontos, hogy a terv feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmazzon olyan fontos területekre, mint

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- az egészséges táplálkozás (pl. az iskolai büfé választéka),
- a mindennapi testmozgás,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése,
- a fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja,
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzésére,
- a szexuális nevelés – már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is.

- **Tanórai foglalkozások**

Szaktárgyi órák témafeldolgozása.

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítunk. Osztályfőnöki óráknál felhasználjuk az OM kerettantervi segédleteket, amelyek az iskola jellegétől, a témáktól függő konkrét témakörök feldolgozására alkalmasak, pl.: ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, az esetelemzések tartoznak ide

A tanulócsoporthoz szervezésénél a hatályos jogszabályok és a tanulók tanulási igényei mérvadók.

- **Tanórán kívüli foglalkozások**
- *Délutáni szabadidős foglalkozások*

Sportprogramok, tömegsportórák, filmvetítések, vetélkedők, versenyek, házi bajnokságok, egyéb játékos programok (pl. BORSHOW).

- *Egészségnap, projektnapok, témanapok*

Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok komoly szervezést, felkészülést igényelnek.

- *Hétféle iskolai programok*

Kulturális programok

- *Tájékoztató fórumok*

Szülők kisebb csoportjai számára szervezünk fórumot, tájékoztatókat, színesítjük a programokat, külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembereinek bevonásával.

- Iskolánkban vannak olyan *szakmai tanácskozások, tréningek, szakmai műhelyek*, amelyek a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálják.

- **Iskolán kívüli rendezvények**

- *Kortárssegítő képzés*

Az iskolai és az iskolán kívüli programok határesetek, mert az iskola tanulóit vonja be a kortársképzésbe, de a legtöbb helyen a felkészítés színtere nem az iskola, hanem a képző intézmény.

- *Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz.*
- Közösségi szolgálat megszervezése

3.1.9. Módszerek

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek közül leghatékonyabbak az iskola saját ötleteire épülő, illetve önálló szervezésű programok, egymásra épülő rendezvénysorozatok, amelyeknek megvalósításában a tanárok, a diákok és a szülők egyaránt részt vesznek. Több hazai intézmény, szervezet, vállalkozás kínál adaptált vagy saját fejlesztésű egészségfejlesztési programjait, melyet iskolánk igénybe vesz.

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása az iskolában, meghívott előadók segítségével, pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára (egészségtan tanár más iskolából vagy egészségfejlesztésben szakirányú végzettséggel rendelkező szakember a szociális, egészségügyi területről, iskolaorvos, háziorvos, védőnő, ÁNTSZ, Kábítószer Egyeztető Fórum, vagy helyi civil szervezet munkatársa).
- Rendezett környezetet alakítunk ki az iskola körül. Gondot fordítunk a tantermek díszítésére.
- Kirándulásokat szervezünk, lehetővé tesszük a rendszeres testmozgást, amelybe a szülőket is bevonjuk.
- Az egészségnevelés, elsősegélynyújtás terén fontos feladatnak tartjuk a pedagógusok képzését, felkészítését, a hirtelen fellépő gyors segítséget igénylő helyzetek megoldására.
- Minden tanév végén elvégezzük az egészségnevelési program értékelését. Elemezzük, hogyan sikerült céljainkat megvalósítani, feltárjuk a hiányosságokat. Következtetéseket vonunk le a további időszak feladatainak megvalósításához.

3.2. Az iskola-egészségügy szolgálat

Segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok

- **Szülők (család)**

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő

tájékoztatás és információátadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

- **Iskolaorvos, házi orvos védőnő**

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el. Kisebb településeken, ahol nincs házi gyermekorvos, az orvosi feladatokat a házi orvos, nagyobb településeken a házi gyermekorvos, a védőnői feladatokat a körzet szerint illetékes védőnő (vagy védőnők) látja el. A közép fokú tanintézetek egy részében főfoglalkozású, vagy részfoglalkozású ifjúsági orvos és ifjúsági védőnői szolgálat működik. Az iskola egészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.

Feladataik a következőképpen csoportosíthatók: (Ez a felsorolás minden tekintetben összhangban van a törvényi előírásokkal.)

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Bár a rendelet nem tér ki részletesen, de az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel (a védőnői működési szabályzat ezt részletesebben fel is sorolja). A tanulók és a pedagógusok ismereteinek bővítésén kívül az iskola egészségügyi teamnek (különösen a főfoglalkozásban alkalmazottaknak) számos lehetősége van arra, hogy az iskola egészségügyi munka folyamatába illessze az egészséges életmódra ösztönzést, nevelést.

Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései
- Az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok.
- A serdülőkorú változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkorú érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában.
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben
- Az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.

Az egészségnevelési program végrehajtásánál fontos, hogy évente felülvizsgáljuk a program céljait, szerkezetét. A program megvalósítását az garantálhatja, ha:

- céljaiban konkrét, reális;
- az életkori sajátosságokat figyelembe veszi
- a tantestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott;
- megvalósítási lépéseiben figyelembe veszi az adott lehetőségeket;
- a feladatokat tagoltan rögzíti
- tartalmazza a módszertani elemeket;
- a szükséges forrásokat meghatározza;

- valamint kijelöli a határidőket és megnevezi a felelősöket

3.3. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtás célja a segítség adása addig, amíg a szakszerű segítség meg nem érkezik. A laikus elsősegély nyújtónak nem gyógyítania kell, hanem csökkentenie kell a baleset, vagy rosszullet következményeit, lehetőleg megelőzni a további állapotromlást.

Az elsősegélyt nyújtónak tudnia kell:

- légút biztosítását
- nem lélegző sérült újraélesztését
- vérzéscsillapítást
- megfelelő fektetési mód alkalmazását
- a törött testrész mozdulatlanságának biztosítását

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Alapvető kompetenciák kialakítása:

- a közvetlen, emberi kommunikáció kialakítására, az empátiára,
- a motivációra, felkelteni az érdeklődést a feladat szépségére és felelősségére egyaránt,
- a leghatékonyabb didaktikai módszerek alkalmazására,
- annak eldöntésére, hogy a konkrét ismeretek feldolgozásához milyen módszer a leghatékonyabb,
- minél többirányú szemléltetésre, a legkorszerűbb szakmai ismeretek pontos átadására,
- a gyakorlati feladatok pontos, szakszerű bemutatására, a feladatsor algoritmusban történő feldolgozására,
- gyakorlati hiba esetén a pontos korrekcióra,
- konkrét szituáció teremtésére, a gyakorlati feladatok elvégzésének pontos ellenőrzésére és szükség szerinti korrigálására.

A tanulóknak lehetőségük van ÖKO szakkör keretében felkészülni a jogosítvány megszerzéséhez szükséges egészségügyi vizsgára, a mentőszolgálat bevonásával megszervezésre kerül a legalább egy alkalommal elsősegélynyújtási demonstráció.

3.4. A gépjárművezetői elméleti ismeretek (közlekedési alapismeretek és elsősegély-nyújtási tanfolyam)

A 2024/2025. tanévtől a középiskola utolsó évfolyamán a tanulók a „B” kategóriás közúti járművezetői engedély megszerzéséhez szükséges, a tanulmányi rendszerben elérhető online közlekedési alapismeretek és elsősegély-nyújtási tanfolyamon (a továbbiakban együtt: gépjárművezetői elméleti tanfolyam) vehetnek részt.

A gépjárművezetői elméleti tanfolyamon részt vevő tanulóknak a középiskola a tanulmányi rendszerben elérhető online közlekedési alapismeretek elméleti vizsgát és online elsősegélynyújtási vizsgát szervez, ezek elvégzéséről a tanuló tanúsítványt kap, amely megfelelt vagy nem megfelelt eredményt tartalmazhat. A megfelelt eredményt tartalmazó tanúsítvány igazolja a „B” kategóriás közúti járművezetői engedély megszerzéséhez szükséges gépjárművezetői elméleti tanfolyam szerinti elméleti ismeretek megszerzését.

A középiskolás járművezetők képzésének és vizsgájának részletszabályait a törvény és az erre vonatkozó kormányrendelet határozza meg.

4. A pedagógusok feladatai

4.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák napra kész dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- az elektronikus napló precíz vezetése
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- eseti helyettesítés
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- a tantermen kívüli digitális oktatási módszerek alkalmazása

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

4.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.

- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segítőzésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- A tantermen kívüli digitális oktatás során is ellátja az osztályfőnöki teendőit, használja a digitális pedagógiai módszereket, digitális kommunikációs csatornákat működtet.

4.3. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Az érdemjegyeket a tanulmányi rendszerben (KRÉTA) a szaktanár két héten belül köteles rögzíteni.

5. A kapcsolattartás rendje

5.1. Kapcsolattartás a szülőkkel, az iskola partnereivel

5.1.1. A kapcsolattartás formái

- személyes megbeszélés,
- tárgyalás, értekezlet, gyűlés, közgyűlés,
- írásos tájékoztatók, dokumentumok átadása
- elektronikus formában.

A kapcsolattartás rendszeres, s kiterjed minden olyan szakmai kérdésre, melyek érintik az intézményben folyó nevelő- oktató munkát.

A szülői szervezet és az intézményvezető, valamint a szabadidő-szervezet közötti kapcsolattartási formái jellemzően a következők:

- szóbeli személyes megbeszélés, jogi tanácsadás, szervezési tevékenység a szülői szervezet vezetőjével,
- közreműködés az előterjesztések, illetve jogkör gyakorláshoz szükséges tájékoztatók elkészítésében az igazgató, illetve a szabadidő-szervező részéről,
- munkatervük egymás részére történő megküldése,
- értekezletek, ülések,
- szülői szervezet képviselőjének meghívása a nevelőtestületi értekezletre,

- a nevelőtestület képviselőjének meghívása a szülői szervezet ülésére,
- írásbeli tájékoztatók a nevelőtestület, illetve a szülői szervezet jogkörébe tartozó ügyekről egymás írásbeli tájékoztatása a jogkör gyakorlásához,
- azon dokumentumok, iratok átadása, melyek a nevelőtestület, illetve a szülői szervezet jogkör gyakorlása eredményeként keletkeztek (határozat kivonatok),
- a szülői szervezet nevére szóló levelek bontás nélküli átadása az érintett személyeknek,
- a szülői szervezet által elintézt iratok érdekeltek részére történő átadása.

5.1.2. A szülői munkaközösség

Az osztály szülői munkaközössége az érintett szülők közül önkéntes vállalás alapján alakul meg.

Az osztály szülői munkaközösség munkáját az osztályfőnök segíti.

Véleményeiket, állásfoglalásaikat a SZM elnökén keresztül juttatják el az iskolavezetéshez.

5.1.3. A szülői szervezetek

A Knt. alapján a szülők meghatározott jogaik érvényesítésére és kötelességük teljesítésére szülői szervezetet hozhatnak létre. A szülői szervezet dönt saját szervezeti és működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról, saját pénzeszközeiből segélyek, anyagi támogatások felhasználásának módjáról.

Megválasztja a szülők képviselőit, elnököt és helyettest.

Ez a szülői szervezet, illetve képviselői jogosultak eljárni valamennyi szülő képviseletében, illetve az intézmény egészét érintő ügyekben, élhetnek véleménynyilvánítási jogukkal a szülőkkel és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai szülői szervezet tagjai az osztályok szülői szervezetének két választott képviselője.

A szülői szervezet aktuális tisztségviselőit, illetve elérhetőségüket a szülői szervezet szervezeti és működési szabályzata tartalmazza, melyet a szülői szervezet köteles nyilvánosságra hozni.

5.1.4. Az igazgató és a szülői szervezet (közösség) közötti kapcsolattartás formája

Az együttműködés és kapcsolattartás során kötelezettség terheli

- az igazgatót, valamint
- a szülői szervezet vezetőjét

Az igazgató feladata hogy

- önállóan, közvetlenül segítse a szülői szervezet tevékenységét,
- a szülői szervezet számára jogszabályban, illetve más belső intézményi dokumentumban meghatározott jogköreinek gyakorlásához szükséges, az igazgató számára rendelkezésre álló, vagy általa elkészítendő dokumentum rendelkezésre bocsátása, illetve tájékoztatás megadása,
- a szülői szervezet működésének segítése (jogi segítségnyújtás, szervezési feladatok),
- a szülői szervezet működéséhez szükséges tárgyi feltételek biztosítása (helyiség, eszközök).

Az igazgató kiemelt feladata, hogy a szülői szervezet számára biztosítsa azokat a dokumentumokat, információkat, így különösen, hogy a szülői szervezet élhessen a

a) véleménynyilvánítási jogával, ennek keretében véleményt nyilváníthasson

- az iskolai tanév munkarendjéről annak elfogadása előtt (az oktatási év rendjére vonatkozó dokumentumot a szülői szervezetnek úgy kell átadni, hogy legalább 7 nap rendelkezésre álljon a véleményalkotásra);
- az oktatási intézményben folyó hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásával

kapcsolatban (a véleményalkotásra legalább 5 napot kell biztosítani), amennyiben az iskolában iskolaszék nem működik, a fenntartó köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatváltásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával és megbízatásának visszavonásával kapcsolatos - a végleges döntés meghozása előtt,

- az iskolai önértékelési rendszer működtetéséről,
- az iskolai tankönyvellátás rendjéről annak elfogadása előtt,
- a tankönyvrendeléssel kapcsolatban;

b) egyetértési jogával, azaz egyetértési jogot gyakoroljon:

- pedagógiai program, önértékelési program, házirend elfogadásával kapcsolatban,
- az első tanítási óra legfeljebb negyvenöt perccel korábban való megkezdésével,
- a tankönyvjegyzékben nem szereplő tankönyvek megrendelésével,
- tankönyv kölcsönzésével, elvesztésével, megrongálásával okozott kár megtérítésével, a kártérítési kötelezettség mérséklésével, illetve elengedésével összefüggő kérdések szabályozásával,
- a tankönyv-támogatási szerződés megkötésével,
- a köznevelési törvény mellékletében meghatározott maximális létszám túllépésére vonatkozó kérelemre vonatkozóan,
- az intézményben üzemelő élelmiszerárúszító üzlet nyitvatartási rendjének a megállapodásban történő meghatározásával,
- az adatkezelési szabályzat elkészítésével, illetve módosításával kapcsolatban.

c) kezdeményezési és javaslattevési jogával, azaz kezdeményezhesse:

- iskolaszék létrehozását, és delegálhassa a szülők képviselőjét,
- nevelőtestület összehívását,
- egyes kérdésekben az érdemi választást;

d) egyéb jogával, így hogy

- figyelemmel kísérje a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét,
- tájékoztatást kérjen a tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben a nevelési-oktatási intézmény igazgatójától, s az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein;

e) korlátozásokat állapíthasson meg a ruházati és más felszerelések megvételével kapcsolatban

f) az iskolaszék hiányában megillető jogával.

A szülői szervezet vezetőjének feladata, hogy

- a hatáskörébe utalt jogköreit – amennyiben van előírt határidő - a rendelkezésre álló időn belül gyakorolja,
- megadja a döntéseivel, hatáskör gyakorlásával kapcsolatban kialakított álláspontjáról a szükséges tájékoztatást az érintett szerveknek.

5.2. A tanuló és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

5.2.1. A diákok tájékoztatása

A pedagógus a diák tudásának értékelése céljából adott osztályzatokat szóbeli feleletnél azonnal köteles ismertetni a tanulóval. Az írásbeli számonkérések, dolgozatok javítását két héten belül el kell végezni, a dolgozatokat ki kell osztani.

A tudás folyamatos értékelése céljából félévente minden tárgyból legalább havi egy jegy szükséges. A

heti egy órás tárgyak kivételt képeznek, de itt is szükséges a félévenkénti három osztályzat megléte a tanuló lezárásához.

Az osztályzatok számának számbavétele az elektronikus napló ellenőrzésekor történik. Témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel vagy néhány tanítási órával (az adott tárgyból) a kijelölt időpont előtt tájékoztatni kell. Egy napon maximálisan két (lehetőség szerint csak egy) témazáró dolgozatot lehet íratni.

A tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére (magyar nyelv és irodalom írásbeli kivételével) csak egyetlen osztályzat adható. Tört osztályzatot nem adunk.

A tanulót értesíteni kell a személyével kapcsolatos büntető és jutalmazó intézkedésekről. Minden diákot megillet a jog, hogy a személyét érintő kérdésekről, döntésekről tájékoztatást kapjon osztályfőnökétől, szaktanárától vagy a döntés hozójától. A diákközösséget érintő döntéseket iskolagyűlésen, valamint kifüggesztett hirdetés, elektronikus értesítés formájában kell a diákság tudomására hozni.

Az iskola tanulóközösségének az iskolagyűlés a legmagasabb tájékoztató fóruma. Az igazgató és a nevelőtestület szükség szerinti gyakorisággal iskolagyűlésen tart kapcsolatot a diákokkal. Az iskolagyűlésen részt vesznek az iskola tanárai is.

Az iskolagyűlés nyilvános, azon bármely tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait.

Az iskolagyűlés az intézményvezető által, illetve a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze. Tanévenként legalább egy alkalommal kell iskolagyűlést tartani.

Az iskolagyűlésen az iskola igazgatója és a diákönkormányzatot vezetőik beszámolnak az előző iskolagyűlés óta eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről.

Rendkívüli iskolagyűlés is összehívható, ha ezt a diákönkormányzat vezetői vagy az iskola igazgatója kezdeményezi.

5.2.2. Pedagógusok közösségei – tanulók közösségei közötti kapcsolattartásának formája, módja

A legintenzívebb, személyes a kapcsolattartás az osztályokban tanító pedagógusok és az osztályok, tanulócsoporthoz között.

Egyre elterjedtebb az interneten, telefonon történő kommunikáció a tanárok és a diákok között.

Az elektronikus naplót használja az iskola.

5.3. A pedagógus és az intézményi partnerei kapcsolattartás formái

5.3.1. A szülői közösséggel való kapcsolattartás

Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével a gyermekközösséget vezető osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart.

A szülői szervezet véleményét, állásfoglalását, javaslatait a választott elnök vagy az osztályfőnökök közvetítésével juttatják el az iskola vezetéséhez.

Az intézményi szülői szervezetet az igazgató tanévenként legalább két alkalommal hívja össze, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról.

Az iskolai szülői szervezet elnöke közvetlenül az igazgatóval tartja a kapcsolatot.

Az iskola gondoskodik a szülői szervezet működésének feltételeiről.

5.3.2. Nevelők és szülők

Az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az igazgatóval:

- a szülői értekezleten,
- az előtérben elhelyezett hirdetőtáblán folyamatosan;

Az osztályfőnökök az osztály szülői értekezletén tájékoztatják a szülőket.

A nevelőtestületi értekezletek azon napirendi pontjaira, amelyben a szülőket is érintő kérdésekről van szó, meghívást kaphat a Szülői Szervezet elnöke.

A tanuló egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi fórumok szolgálnak:

- családlátogatások,
- szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- írásbeli tájékoztató az elektronikus ellenőrzőben

A szülői értekezletek, és fogadóórák idejét az iskolai munkaterv tartalmazza.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével, a szülői szervezettel.

A legintenzívebb, a személyes kapcsolattartás az osztályokban tanító pedagógusok és az osztályok, tanulócsoportok szülei között.

Egyre elterjedtebb az interneten, telefonon történő kommunikáció a tanárok és a szülők között is.

Az elektronikus naplót használja az iskola.

Évente két alkalommal tart az iskola szülői értekezletet és két alkalommal fogadóórát.

Előre egyeztetett időpontban fogadja a szülőket az igazgató és bármelyik szaktanár.

Ha szükséges ajánlott, vagy tértivevényes levélben is küld értesítést a szülőnek az iskola, kezdeményezi a személyes találkozást

5.3.3. A szülők szóbeli tájékoztatási rendje (szülői értekezletek, fogadóórák)

Az intézmény a tanulóknak és szüleiknek a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást tart. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A szülők csoportos tájékoztatásának módja a szülői értekezletek, az egyéni tájékoztatás a fogadóórákon történik.

Az osztály szülői közössége számára az intézmény tanévenként két alkalommal a munkatervben rögzített időpontban rendszeres szülői értekezletet tart az osztályfőnökök vezetésével.

A szeptemberi szülői értekezleten a szülők értesülnek a tanév rendjéről, feladatairól. Ekkor bemutatják az osztályban (csoportban) nevelő-oktató új pedagógusokat.

Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az igazgató az osztályfőnök és a szülői szervezet képviselője a gyermekközösségekben felmerülő problémák megoldására.

Az intézmény pedagógusai a szülői fogadóórákon tájékoztatást adnak a tanulókról a szülők számára.

Az intézmény tanévenként a munkatervben rögzített időpontokban, rendes szülői fogadóórát tart.

A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is behívja az intézményi fogadóórára. Ha a gondviselő a munkatervi fogadóórákon kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetni az érintett pedagógussal.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az intézmény igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülői szervezettel.

5.3.4. A szülők írásbeli tájékoztatásának rendje

A gimnázium a tanulókról rendszeres írásos, hivatalos tájékoztatást ad az elektronikus naplón keresztül. Írásban értesítjük a tanuló szüleit gyermekük magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi előmeneteléről.

Írásban tájékoztatjuk a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és a szükséges aktuális

információkról is:

- tankönyvrendelés,
- választható tantárgyak,
- szociális juttatások, támogatások igénylése stb.

A pedagógusok kötelesek a tanulókra vonatkozó minden értékelő érdemjegyet és írásos bejegyzést az elektronikus naplóban feltüntetni, a szóbeli feleletet aznap, az írásbeli számonkérés eredményét a feladat kiosztása napján. A leírtak vonatkoznak az e-napló használatára.

Az osztályfőnökök havonta ellenőrzik az elektronikus naplóba vezetett érdemjegyeket, a tanulók előmenetelét. Az osztályfőnökök indokolt esetben írásban értesítik a szülőket a tanulók előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról.

A tanulók szüleitől írásbeli nyilatkozatot kell beszerezni minden olyan intézményi döntésben, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A döntés meghozatalához a szülők 50%+1 fő egyetértő nyilatkozata szükséges.

5.3.5. Az egyes intézményi közösségek egymás közötti kapcsolattartásának formája, módja

- Általában hetente tartunk vezetői értekezletet.
- Közös nevelőtestületi értekezleteket szervez az iskola az éves munkatervnek megfelelően.
- Egy postai és elektronikus levelezőrendszer működik.

5.3.6. A külső kapcsolatok rendszere, formája és módja

Az intézményt külső kapcsolataiban az igazgató, vagy az általa megbízott személy képviseli.

A képviselet szabályai

1. A köznevelési intézmény képviseletére az igazgató jogosult, aki ezt a jogát meghatározott esetekben átruházhatja más személyre vagy szervezetre.
2. Az intézmény képviseletéről a fenntartó – indokolt esetben – meghatározott ügyek tekintetében saját döntése alapján rendelkezhet.
3. Az igazgató a képviseleti jogát – aláírásával és az intézmény körbélyegzőjével ellátott írásos nyilatkozatában – az általa kijelölt személyre ruházhatja át, kivéve a jogviszony létesítésével, módosításával és megszüntetésével kapcsolatos nyilatkozatok megtételét.
4. A képviseleti jog átruházásáról szóló nyilatkozat hiányában – amennyiben az ügy elintézése azonnali intézkedést igényel – a nyilatkozattételre az a személy jogosult, akit erre a szervezeti és működési szabályzat helyettesítéséről szóló rendelkezései az igazgató helyett történő eljárásra feljogosítanak.

A képviseleti jog az alábbi területekre terjed ki:

- jognyilatkozatok megtétele az intézmény nevében
 - tanulói jogviszonnyal
 - az intézmény és más személyek közötti szerződések megkötésével, módosításával és felbontásával,
 - munkáltatói jogkörrel összefüggésben;
- az intézmény képviselete személyesen vagy meghatalmazott útján
- hivatalos ügyekben
 - települési önkormányzatokkal való ügyintézés során
 - állami szervek, hatóságok és bíróság előtt
 - az intézményfenntartó és az intézmény működtetője előtt
- intézményi közösségekkel, szervezetekkel való kapcsolattartás során

Az igazgató közvetlen kapcsolatot tart a nevelési-oktatási intézményben működő egyeztető fórumokkal, így a nevelőtestülettel, a szakmai munkaközösségekkel, a szülői szervezettel, a diákönkormányzattal, az óvodaszékekkel, iskolaszékekkel és kollégiumi székekkel, az intézményi tanáccsal.

Ezen kívül az iskolát képviseli az igazgató a más köznevelési intézményekkel, szakmai szervezetekkel, nemzetiségi önkormányzatokkal, az intézmény fenntartásában és működtetésében érdekelt gazdasági és civil szervezetekkel, az intézmény belső és külső partnereivel, a megyei, helyi gazdasági kamarával, az intézmény székhelye szerinti egyházakkal, munkavállalói érdekképviselői szervekkel történő kapcsolattartásban.

A kapcsolattartás formáihoz az alábbi engedélyek, nyilatkozatok szükségesek.

- *A sajtónyilatkozat megtétele* az intézményről a nyomtatott vagy elektronikus média részére kifejezett rendelkezés arról, hogy mit és hogyan hozhatnak a nyilatkozatból nyilvánosságra;
- Az intézményben tudományos kutatás vagy szépirodalmi művek elkészítésének céljából történő információgyűjtéshez *engedélyezéséről szóló nyilatkozat megtétele* szükséges.
- Az anyagi kötelezettségvállalással járó jogügyletekben való jognyilatkozat-tételről, annak szabályairól fenntartói, működtetői döntés rendelkezik.
- Ha jogszabály úgy rendelkezik, hogy a jognyilatkozat érvényességéhez két képviselői joggal rendelkező személy nyilatkozata szükséges, azon az intézmény igazgatója és valamelyik magasabb vezetői beosztásban lévő alkalmazottjának együttes aláírását kell érteni.

5.3.7. Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart:

a) egyes kiemelt intézményekkel, szervezetekkel:

- a fenntartóval,
- a működtetővel,
- más oktatási intézményekkel,
- az intézményt támogató szervezetekkel;

b) a gyermekjóléti szolgálattal;

c) az egészségügyi szolgáltatóval;

d) egyéb közösségekkel:

- az intézménnyel jogviszonyban állók hozzátartozóival,
- a település egyéb lakosaival.

e) szakmai szervezetekkel.

Az intézményben a külső kapcsolatokkal kapcsolatos részletes szabályokat az intézmény minőségirányítási programja, valamint a teljes körű intézményi önértékelési rendszere határozza meg a partnerekkel kapcsolatos előírások között.

5.3.8.1. Egyes kiemelt intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolattartás

A fenntartóval való kapcsolat:

Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, elsősorban a következő területekre terjed ki:

- az intézmény átszervezésére, megszüntetésére,
- az intézmény tevékenységi körének módosítására,
- az intézmény nevének megállapítására,
- az intézmény pénzügyi-gazdálkodási tevékenységére (elsősorban a költségvetésre, költségterítésekre, a szociálisan adható kedvezményekre stb.),

- az intézmény ellenőrzésére;
- gazdálkodási, működési törvényességi szempontból,
- szakmai munka eredményessége tekintetében,
- az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységre, beleértve a tanulóbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedéseket, valamint
- az intézményben folyó szakmai munka értékelésére,
- az intézmény SZMSZ-e, valamint annak módosításának jóváhagyására,
- az intézményi pedagógiai program jóváhagyása tekintetében,
- az intézményi minőségirányítási program jóváhagyása.

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás adás,
- írásbeli beszámoló adása,
- dokumentum átadás jóváhagyás céljából,
- egyeztető tárgyaláson, értekezleten, gyűlésen való részvétel,
- a fenntartó által kiadott rendelkezés átvétele annak végrehajtása céljából,
- speciális információszolgáltatás az intézmény pénzügyi-gazdálkodási, valamint szakmai tevékenységéhez kapcsolódóan

Más oktatási intézményekkel való kapcsolattartás

Az intézmény más oktatási intézményekkel kapcsolatot alakít ki.

A kapcsolatok lehetnek:

- szakmai,
- kulturális,
- sport és egyéb jellegűek.

A kapcsolatok formái:

- egymás kölcsönös tájékoztatása az oktatás színvonaláról, valamint az elvárásokról,
- rendezvények,
- versenyek.

A kapcsolatok rendszeressége a kapcsolatok jellegétől függően alakulhat.

A kapcsolatok megjelenhetnek anyagi téren is, az intézmények egymásnak kedvezményeket biztosíthatnak egyes eszközeik értékesítésénél, illetve ingó és ingatlan vagyontárgyaik használatba adásakor.

Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás

Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás kiemelt szempontjai, hogy:

- a támogató megfelelő tájékoztatást kapjon az intézmény
 - anyagi helyzetéről,
 - támogatással megvalósítandó elképzeléséről, és annak előnyeiről,
- az intézmény a kapott támogatásról és annak felhasználásáról olyan nyilvántartást vezessen, hogy abból a támogatás felhasználásának módja, célszerűsége stb. egyértelműen megállapítható legyen; a támogató ilyen irányú információigénye kielégíthető legyen.

Az igazgató feladata, hogy az intézmény számára minél több támogatót szerezzen, s azokat megtartsa.

5.3.8.2. A gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartás

Az intézmény kapcsolatot tart a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a:

- gyermekjóléti szolgálattal, illetve

- gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más:
- személyekkel,
- intézményekkel és
- hatóságokkal.

Az intézmény segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, ha a tanulókat veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni.

Az intézmény a gyermekjóléti szolgálattal közvetlen kapcsolatot tart fenn.

A kapcsolattartás formái, lehetséges módjai:

- a gyermekjóléti szolgálat értesítése – ha az intézmény a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja, esetmegbeszélés – az intézmény részvételével a szolgálat felkérésére,
- a gyermekjóléti szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése, lehetővé téve a közvetlen elérhetőséget,
- előadásokon, rendezvényeken való részvétel az intézmény kérésére

5.3.8.3. Az egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás

A törvényi előírásoknak megfelelően az iskola gondoskodik a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről.

Az iskola épületén belül külön erre a célra berendezett orvosi szoba áll rendelkezésre. A tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálaton (szűrésen) vesznek részt. Az iskolaorvos évente egy alkalommal minden tanulót egészségügyi vizsgálatban részesít. Az egészségügyi munkát segítő védőnő minden héten a szolgáltatóval előzetesen egyeztetett időben a tanulók rendelkezésére áll. Az iskolaorvos kéthetente orvosi vizsgálatot végez. (A tanulók egészségnevelési programját a pedagógiai program tartalmazza.)

5.3.8.4. Az intézmény egyéb közösségekkel való kapcsolattartása

Az intézmény egyéb közösségekkel való kapcsolattartására a közösségi szervező, kulturális és sport tevékenység jellemző.

Összetartó szerepe jelentős.

A külső kapcsolattartás a hagyományos rendezvényekben, illetve más jellegű programokban jelenik meg.

Az intézmény külső kapcsolatait az igazgató által meghatározott módon, illetve a hagyományoknak megfelelően kell szervezni. A civil szervezetekkel, a gazdálkodókkal szerződéses, illetve informális, eseti kapcsolatokat tart az intézet.

5.3.8.5. Az intézmény külső kapcsolatainak rendszere, formája, módja a pedagógiai szakszolgálatok, pedagógiai szakmai szolgáltatók vonatkozásában

A pedagógiai szakszolgálatok és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények a nevelési-oktatási intézmény partnerintézményei.

A kapcsolattartás módjai:

- együttműködési megállapodás alapján
- informális megbeszélés, megegyezés szerint
- az intézmény munkatervében rögzítettek mentén

A nevelési-oktatási intézménnyel tanulói jogviszonyban álló sajátos nevelési igényű, valamint tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek, tanulók magas színvonalú és eredményes ellátása érdekében az intézmény – az említett tanulók nevelését-oktatását, továbbá speciális ellátását végző

pedagógusai révén – folyamatosan, az éves munkaterv és a szakmai munkaközösségek munkaprogramjában foglalt ütemezés szerint kapcsolatot tart az illetékes pedagógiai szakszolgálatokkal.

A *pedagógiai szakmai szolgáltatókkal* való kapcsolattartás a szakmai munka színvonalának minél magasabb szintű ellátása érdekében az iskolavezetés által kialakított informális csatornákon és a különböző – a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények által meghirdetett – programokon, továbbképzéseken, konferenciákon, tréningeken és más rendezvényeken történő részvétel útján valósul meg.

A pedagógiai szakszolgálati és szakmai szolgáltató intézményekkel való kapcsolattartásért az igazgató a felelős, aki a nevesített partnerintézmények vonatkozásában az együttműködés feladatainak végzésével a nevelőtestület egyes tagjait bízta meg.

A kapcsolattartás főbb formái:

- az iskolavezetés döntése alapján rendszeresen részt vesznek az iskola pedagógusai a pedagógiai szakmai szolgáltatók által rendezett különböző konferenciákon, tanácskozásokon, műhelymunkákon, továbbképzéseken, tréningeken, szakértői konzultációkon és más szakmai rendezvényeken;
- a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények szaktanácsadói, szakértői megsegítésének igénybe vétele a szakmai munkaközösségek kezdeményezésére;
- vizsgálatok, kontrollvizsgálatok révén a gyermekek, tanulók rész képesség-fejlődésének diagnosztizálása és a szükséges iskolai fejlesztésük előírása a mindennapi kapcsolattartás szintjét képezi a pedagógiai szakszolgálatokkal;
- évente több alkalommal megbeszélés folytatása a pedagógiai szakszolgálatok munkatársaival az általuk foglalkoztatott gyermekekről, tanulókról;
- esetmegbeszéléseken való részvétel az intézmény pedagógusai, az osztályfőnökök, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott nevelő, és a fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok bevonásával.

Az intézmény külső kapcsolatainak rendszere: a területileg illetékes rendvédelmi szervvel való kapcsolattartás

Azt a tanulót, aki kötelező tanórai vagy tanórán kívüli foglalkozások ideje alatt a rendőrség előtt nem tudja hitelt érdemlően bizonyítani az iskolából való távollétének jogszabály által megengedett okát, a rendőr az iskola intézményvezetőhöz kíséri a területileg illetékes rendőrkapitányság igazgatójával való előzetes egyeztetés alapján.

Az igazgató távollétében a tanulót a vezetői helyettesítés rendje szerint a vezetői feladatok ellátására jogosult illetve azzal megbízott intézményi alkalmazott fogadja, aki egyben az eseményről készített rendőrségi jegyzőkönyv aláírására is jogosított.

Az intézmény igazgatója – szükség esetén – az iskolakerülés megelőzése érdekében személyes találkozót kezdeményez az iskola területének körzeti megbízottjával.

A partnerkapcsolatok irányítása:

A partnernközpontú tevékenység az iskola működésének lételeme. Egyik oldalról partnereink biztosítják számunkra a működéshez a tárgyi, szellemi forrásokat. Partnereinktől kapunk motivációt újabb projektekhez, tevékenységekhez, illetve segítséget az új utak felkutatásához, az eszközök biztosításához. Másik oldalról partnereink igényei, visszajelzései útmutatók számunkra munkánk értékeléséhez, a kudarcok felszámolásához, illetve a sikeres tevékenységek folytatásához. Feladatunk a partnerazonosítás folyamatának rögzítése, a partneri igények mérésének rendje, illetve a partnerekkel folytatott kommunikáció szabályozása. Ebből meglévő folyamatelem a partnerazonosítás a pedagógiai programban, illetve kapcsolattartás rendje a házirendben az iskolai SZMSZ-ben és PP-ban. Fejleszteni kell tehát az igénymérést, és kiegészíteni a kapcsolattartás folyamatát.

A vezetők és az intézményi tanács közötti kapcsolattartás formája, rendje

A Hamvas Béla Gimnáziumban intézményi tanács működik az NKT. 73.§ (4) bekezdése szerint. Tagjai a szülők, a nevelőtestület és az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat azonos számú (2-2 fő) delegáltjaiból áll.

Az iskola intézményi tanáccsal való kapcsolattartásáért az igazgató a felelős.

Az intézményi tanácsot működési rendjében meghatározott tisztségviselője illetve tagja képviseli az iskolával való kapcsolattartás során.

Az igazgató félévenként egy alkalommal beszámol az intézményi tanácsnak az iskola működéséről.

Az intézményi tanács elnöke számára a nevelőtestület félévi és a tanévi pedagógiai munkájának hatékonyságáról szóló elemzését elvégző értekezletéről készített jegyzőkönyvet a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott határidőn belül az igazgató elküldi.

Az intézményi tanács képviselőjét meg kell hívni az szülői választmány és a diákönkormányzat vezetősége valamint az iskolaszék vezetője részére tartandó *tájékoztató értekezletre*, melyet az iskola igazgatója és igazgatóhelyettesei évente három alkalommal (tanév elején, félév végén és a tanév szorgalmi időszakának végén) hívnak össze. Az értekezleten az igazgató véleményeztetni az éves iskolai munkatervet, a tanév helyi rendjéről szóló nevelőtestületi javaslatot, szól a tanév kiemelt feladatairól, valamint a tanulmányi munka értékeléséről, a munkatervben rögzített feladatok teljesítéséről.

Szükséges esetben az intézményi tanács képviselője az iskolavezetőség, valamint a nevelőtestület értekezleteire is meghívhatók.

Az intézményi tanács és az iskola vezetősége közötti kapcsolattartás egyéb szabályait az éves iskolai munkaterv és az intézményi tanács működési rendje, valamint munkaprogramja határozza meg.

5.4. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény biztosítja a tanulónak a törvényes jogainak a betartását, az őt érintő kérdésekben.

5.4.1. Az osztályközösségek

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak.

Az osztályközösség tanulólétszáma rendeletben meghatározott.

Az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll, akit az intézményvezetővel bíz meg.

Az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezete, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja. Döntési jogkörébe tartoznak:

- az osztály képviselőjének megválasztása,
- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba,
- döntés az osztály belügyeiben.

5.4.2. A Diákönkormányzat

A Diákönkormányzat – a nevelőtestület véleményének kikérésével – dönt saját működéséről, a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A Diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

A Diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével

és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A Diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola működését.

Az iskolában évente legalább egy alkalommal diákközségi gyűlést kell szervezni.

A Diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat, házirend elfogadásakor és módosításakor.

Az igazgató és a DÖK kapcsolattartása

- átadja a diákönkormányzatnak, illetve képviselőjének a diákönkormányzat döntési, véleményezési, egyetértési, javaslattevési, illetve kezdeményezési joga gyakorlásához szükséges dokumentumokat;
- a dokumentumok értelmezéséhez szükséges tájékoztatást, felvilágosítást kérésre biztosítja;
- megjelenik a diákközségi gyűlésen, válaszol a neki az intézmény működésével kapcsolatban feltett kérdésekre;
- a diákönkormányzat javaslatait, véleményét figyelembe veszi az intézmény működtetése, illetve a tanulókkal kapcsolatos döntések során.

A diákönkormányzat, illetve diákképviselők a kapcsolattartás során:

- gondoskodnak a döntési, véleményezési, egyetértési, javaslattevési, illetve kezdeményezési jog gyakorlása miatt átvett dokumentumok áttekintéséről, és az érintett jog gyakorlásáról;
- aktívan részt vesznek azokon a fórumokon, melyekre megjeleni jogosultak, illetve ahová meghívták, s az intézmény működésével, illetve a tanulókkal kapcsolatos kérdéseket érint;
- gondoskodik az igazgató a megfelelő tájékoztatásáról (írásbeli meghívó) a diákönkormányzat gyűléseire, illetve egyéb programjairól.
- az igazgató és diákönkormányzat közötti kapcsolattartásban közreműködik a diákönkormányzatot segítő pedagógus.

Az intézmény a működés feltételeként biztosít

- a diákönkormányzat működéséhez szükséges helyiséget,
- a diákönkormányzat működéséhez szükséges berendezési tárgyakat,
- illetve a működés anyagi támogatását a mindenkori költségvetés függvényében

A diákönkormányzat és az intézmény közötti kapcsolattartás

A DÖK munkáját segítő nevelőt a DÖK vezetőségének javaslata alapján a nevelőtestület egyetértésével az igazgató bízza meg. Az iskolai diákönkormányzat megbízottja képviseli a tanulók közösségét az iskolavezetőségi, a nevelőtestületi, valamint a szülői szervezeti értekezletek vonatkozó napirendi pontjainál.

A tanulók egyéni gondjaikkal, valamint kérdéseikkel közvetlenül is felkereshetik az igazgatót. Az igazgató fogadóórájának időpontja tanévenként változik. Az adott tanév igazgatói fogadóóráját az intézmény munkaterve tartalmazza.

6. A jogviszonylétesítés és a felvételi eljárás szabályai

6.1. Tanulói jogviszony keletkezése

A közoktatási intézmény tanulói közé **felvétel vagy átvétel** útján lehet bejutni.

A felvételtől, átvételtől az iskola igazgatója dönt.

Az iskola felvételi követelményeit a felvételi tájékoztatóban, a tanév rendjében meghatározott időben nyilvánosságra hozza.

6.2. A felvételi eljárás szabályai

A Gimnázium 9. évfolyamára a tanév rendjében meghatározott felvételi eljárás során lehet bejutni.

A felvételtől az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján az iskola igazgatója dönt.

A nevelőtestület döntése alapján a felvételi eljárás során a gimnázium a hozott érdemjegyekből (7. évfolyam évvégi és 8. évfolyam félévi jegyei) számított pontokból kialakított összpontszámot veszi figyelembe a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rend. 27.§ (2) bekezdés a) pontja alapján.

A rangsorolás során a középfokú felvételi eljárásban az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye Oroszlányon, vagy az oroszlányi járás területén található.

A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre. Ekkor a tanulónak illetve törvényes képviselőjének be kell mutatnia a tanuló megfelelő évfolyamba lépésére alkalmas bizonyítványát és személyi adatait igazoló okmányait.

6.3. A tanulói jogviszony megszüntetése

- Kiskorú tanulónak csak akkor szűnhet meg tanulói jogviszonya, ha a szülők kérésére őt másik iskola átvette (felvételt nyert, elköltözött, fegyelmi eljárás következtében másik iskolába utasított).
- Nagykorú tanulónak saját kérésére, harmincnál több igazolatlan hiányzás következtében illetve tanulmányainak befejezésével szűnik meg jogviszonya.

7. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az iskola az osztályzatokról a tanuló és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor tanulmányi rendszerben értesítő, év végén bizonyítvány és tanulmányi rendszer útján értesíti.

- A hatályos jogszabályok alapján javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén legfeljebb 3 tárgyból elégtelen osztályzatot kapott.
- Akinek hiányzása a jogi szabályozások mértékét eléri vagy meghaladja évfolyamot kell ismételnie. A tankötelezettségi korhatárt betöltő, másodszor is osztályt ismétlő, magatartási zavaros tanuló eltanácsolható az iskolából.
- A 250 tanítási óránál többet hiányzó tanuló tantestületi döntés alapján osztályozó vizsgára kötelezhető.
- A szülő, az iskola igazgatójától, átlagtól eltérő haladásra kérhet engedélyt gyermeke számára.
- Aki sikeres előrehozott érettségi vizsgát tett, mivel az előrehozott érettségi osztályozó vizsgához kötött, így középszinten a tanuló teljesítette az adott évfolyam, adott tantárgyának követelményeit, mely beszámításra kerül a magasabb évfolyamba lépés illetve évismétlés esetén. Igazgatói engedéllyel a tanuló mentesül az adott tantárgy tanóráinak látogatása alól. A középszintű előrehozott érettségit tett tanulóknak a Hamvas Béla Gimnázium biztosítja az emelt szintű érettségire való felkészítést.

Kérheti:

- a) gyermeke magasabb évfolyam munkájába való bekapcsolódását, ha hamarabb elsajátította az adott tanév anyagát, és szaktanárai véleménye alapján is képes bekapcsolódni a magasabb évfolyam munkájába,
- b) egy vagy több évfolyam ismétlését gyermekének gyenge teljesítménye esetén.

- A magasabb évfolyamba lépésről, a pótvizsga, osztályozó vizsga lehetőségének megadásáról az igazgató által összehívott tanév végi osztályozó értekezlet határoz.

- A gyengén teljesítő, vagy rossz magatartású tanulót az igazgató az iskolán belül másik osztályba helyezheti át.

8. Az Iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

8.1. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolaváltást a szülő és a tanuló kezdeményezheti az igazgatónál. Miután a fogadó intézmény vezetője befogadó nyilatkozatot adott, a tanulói jogviszony megszüntethető és beiratkozhat a fogadó iskolába. Iskolaváltás esetén az iskola az új iskolának a tanulmányi rendszeren keresztül adja át a tanuló tantárgyankénti előrehaladást igazoló adatait és tanítási év közbeni iskolaváltás esetén az évközi érdemjegyeit.

8.2. A tanuló átvétele

Az átvételről a többi évfolyam esetén és tanév közben az erre feljogosító bizonyítvány bemutatása alapján dönt az iskola igazgatója. Indokolt esetben határidőhöz kötött különbözeti vizsga megtételére kötelezheti a tanulót. A tanuló felvételéről az igazgató dönt.

9. Az ismeretek számonkérésének rendje

Az értékelésre jogosultak köre

A tanulók tantárgyi értékeléséről, érdemjegyeiről félévi és év végi osztályzatáról a tantárgyat tanító pedagógus, magatartás és szorgalom minősítéséről az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok javaslata alapján az osztályfőnök dönt.

Az ismeretek számonkérésének követelményei, formái; az iskolai írásbeli beszámoltatások formája, rendje, korlátai, a tanulók tudásában betöltött szerepe, súlya

A tanév elején az osztályfőnökök, szaktanárok ismertetik a tanulókkal és szüleikkel a helyi tantervben rögzített követelményeket, a számonkérés formáit: szóbeli, írásbeli, gyakorlati számonkérés, az értékelés, minősítés általános szempontjait. Az adott tantárgyból a szaktárgyi munkaközösség dönti el az írásbeli dolgozatok és az egyéb információs jegyek beszámítását a félévi és az év végi osztályzatokba.

Pedagógiai programunk tantárgyanként tartalmazza a munkaközösségek eljárási rendjét.

Feleletnek minősül a tanórai frontális és egyéni szóbeli számonkérés, a rendszeres felkészülés ellenőrzését szolgáló röpdolgozatok (javításukat egy héten belül elvégezzük), a tanórán kapott feladatok elvégzése során nyújtott teljesítmény értékelése, kísérletek, mérések gyakorlati bemutatása azokban a témakörökben, ahol a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra, tevékenységének gyakorlati bemutatása (testnevelés, számítástechnika, rajz, ének-zene területén). Ezekre a számonkérési lehetőségekre a tanulónak nap, mint nap, óráról órára számítania kell.

A témazáró felmérések a tantárgyak bizonyos témaköréhez kapcsolódnak. Az ezekre kapott minősítések hangsúlyozott szerepet kapnak a félévi és tanév végi értékelésben. A témazáró dolgozatokat kellő előkészítés előzi meg, időpontjukat az összefoglalás, felkészülés során előzetesen közöljük, és úgy ütemezzük őket, hogy két témazárónál többet egy napon a tanuló ne írjon. Javításukat %-os arányban és érdemjeggyel értékelve két héten belül elvégezzük. Elégtelen, vagy a tanulótól elvárható lényegesen gyengébb témazáró esetén, a körülmények mérlegelésével (például hosszantartó betegség) a szaktanár lehetőséget adhat a javításra.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A kétszintű érettségi követelményeihez igazodva a szakmai munkaközösségek készítik el.

A 10.sz melléklet tartalmazza a tantárgyankénti vizsgakövetelményeket.

10. Tanulmányok alatti vizsgák

A vizsgaszabályzat célja

A belső vizsgáztatás célja az érettségi vizsga előkészítése. A tanulók sikerebben teszik le a záróvizsgát az év végi megmérettetések bevezetése óta. A diákok képesek lesznek több éves tananyag szintézisére, az összefüggések meglátására.

A vizsgaszabályzat hatálya

Az iskolában belső vizsgarendszer működik. A hatálya kiterjed az iskola tanulóira az éves ütemterv alapján meghatározott időszakra.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*
- *év végi belső vizsgákra* vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- *akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különözeti vizsga letételét írja elő.*

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszádat befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott és a nevelőtestület erről határozott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64-72. §-ában szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A tanulmányok alatti vizsgák évfolyamonkénti követelményei és vizsgaleírásai az iskola honlapján a <http://kozepiskola.oroszlany.hu> címen <http://kozepiskola.oroszlany.hu/index.php/helyitantervek> linken érhetők el.

Belső kritérium referenciájú írásbeli és a szóbeli méréseket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg a következő osztályokban és a következő tantárgyakból:

9-12. osztályban: tagozatokon minden év végén a tagozatos tantárgyból írásbeli vagy szóbeli vizsgát kell tenni a munkaközösség döntése alapján. Az eljárási rend a pedagógiai programban tantárgyakra lebontva szerepel.

10. osztályban: belső vizsgát magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból tesznek a tanulók; **11. osztályban:** történelemből és egy választott tárgyból vizsgáznak a tanulók. Ha két vagy több emelt szintű érettségi előkészítőre jár a tanuló, akkor a választott tantárgy, az emelt szinten tanultak egyike kell legyen. A vizsgára március 1-ig kell jelentkezni, jelentkezés után a vizsgatárgy módosítására nincs lehetőség. A tanuló ezeken felül más tantárgyakból is kérheti vizsgáztatását. Erre vonatkozó igényét a belső vizsgák megkezdéséig kell benyújtania.

Az általános csoportba járó tanulóknak a 10. osztályban: belső vizsgát magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból kell tenniük;

Az általános csoportba járó tanulóknak 11. osztályban: történelemből és egy választott tantárgyból vizsgáznak a tanulók.

Ha a tanuló **emelt szintű érettségi előkészítő**kön vesz részt, az emelt szinten tanult tárgy(ak)ból kötelező vizsgáznia. Az ő esetükben az emelt szintű tárgy(ak)ból tett vizsga a választott tárgy vizsgáját jelenti.

A vizsgák lebonyolítása a munkaközösségek által meghatározott, a pedagógiai programban rögzített szabályzat szerint történik. A vizsgák tételeit március elsejéig kapják kézhez a diákok. Összeállításukért az illető munkaközösség felel. Egy tantárgyból, kis létszámú jelentkező esetén, legalább annyi, mint a jelentkezők számának kétszerese, de legfeljebb 20 tétel kérhető. A felkészítés tanórákon, konzultációkon történik.

A vizsga, legfeljebb egy érdemjeggyel módosíthatja a tanuló év végi tantárgyi átlagát, de automatikusan pótvizsgára utalható az, aki 10%-nál jobban nem teljesített az írásbeli vizsgán, akinek szóbelin nyújtott teljesítménye nem éri el a 10%-ot.

Kérésükre osztályozóvizsgát, előrehozott osztályozó vizsgát az első félév vagy a teljes tanév anyagából az előrehozott érettségire való jelentkezésig (általában szeptember 5-ig), a második félév anyagából a felvételi kérelmek benyújtásának időpontjáig (általában február 15-ig) tehetnek a tanulók Esti és levelező tagozat vizsgáztatása

A különbozoti vizsga tantárgyait és a vizsga megszervezését az intézményvezető döntése alapján kell lebonyolítani.

Független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsga: a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, vagy – ha hiányzásai miatt a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető és a nevelőtestület engedélyezte, hogy

osztályozóvizsgát tegyen - az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

11.1. A beilleszkedési, magatartási és nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység elvei

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

- Kapcsolat a családsegítő szolgálattal
- Az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése
- Felzárkóztató foglalkozások
- Tanulószoza
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- Szükség esetén családlátogatások
- A szülők és családok nevelési gondjainak segítése
- A sajátos nevelési igényű tanulóknál a helyi tantervben meghatározott fogyatékoság típusához, fokához igazodó fejlesztési program

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a törvénynek megfelelően az iskola kezdeményezi a diák vizsgálatát, a szakértői vélemény alapján jár el a partnerintézmények bevonásával, így biztosítja a fejlesztést.

11.2. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének, oktatásának helyi rendje

Az intézmény szakmai alapidokumentuma szerint ellátja a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető egyéb pszichés fejlődési zavarral, valamint az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók, valamint a mozgásszervi fogyatékos, a beszéd fogyatékos, az érzékszervi (látási, hallási) fogyatékos tanulók nevelését és oktatását.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése külső intézmény gyógypedagógusainak bevonásával történik.

11.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának helyi rendje

11.3.1. Egyénre szabott tanulási lehetőségek

- Fontos alapelv, hogy olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek mind a tanulóktól, mind a tanulási környezettől igényelnek alkalmazkodást. Ezért különösen fontos, hogy az iskola biztosítja a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhíti a hátrányok hatásait, melyek elsősorban a családi és településszerkezeti hátrányokból erednek, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthetők, vagy különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz kapcsolódnak.

- A tanulók fejlődésében fontos szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége, különösen a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű (SNI), és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztése területén. Ezen területeken kiemelkedően fontos a segítő szakterületek (gyógypedagógus, iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.
- A teamtanítás (több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozások) az együttnevelés, és a differenciálás megvalósulása lehetővé teszi a tanulók szükségleteinek, képességeinek, készségeinek megfelelő módszerek megvalósítását, amelyek mind az SNI-s, BTMN-s, HH-s, HHH-s tanulók és a tehetséges tanulók tekintetében is tanulási folyamat során motiválóan hatnak.
- A technikai fejlődés sokféle módszertani lehetőséget biztosít a tanulás-tanítás folyamatában, amelyeket a pedagógusoknak ismerni és alkalmazni kell.

11.3.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

- az indulási hátrányok leküzdését szolgálják a diagnosztikus méréseken alapuló felzárkóztató foglalkozások
- a diákétkeztetés és az ügyelet biztosítása, illetve szülői igény esetén 9-10.évfolyamon a tanulószoba megszervezése
- a készség - képesség - jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme a tanulói önmegvalósítás, önképzés, tehetséggondozás segítése
- e cél elérését a tanórákon a differenciált, egyénre szabott vagy csoportmunkák módszereinek alkalmazása teszi lehetővé
- az egészséges életmódra nevelés érdekében maximálisan kihasználjuk azt a jó kapcsolatot, amely kialakult az iskolaorvos, a védőnők és a diákok között
- figyelemmel kísérjük azokat a pályázatokat, amelyek segítenek a szociálisan hátrányosabb tanulókat olyan programok eléréséhez juttatni, amelyek kiegészítik az iskolai tanítás-tanulás folyamatát (pl. külföldi csereprogramban részt venni, illetve hazai iskolai táborozásokba bekapcsolódni)

11.4. A hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatásának, nevelésének helyi rendje, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- a szociális hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló, elsősorban tevékenységek-központú pedagógiai eljárások
- ösztöndíjak, pályázatok figyelemmel kísérése, a szociálisan hátrányos tanulók segítése e programokban való részvételre

11.5 A tehetséggondozás az intézményben

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- érdeklődés alapján szakkörök, érdeklődési körök szervezése

- az alapítvány támogatásával felkészítés tanulmányi versenyekre
- a kiemelten tehetséges tanulók differenciált foglalkoztatásának megszervezése
- a tanulók év eleji előkészítő táborozásán tanulás-módszertani ismeretek nyújtása
- a tehetséges tanulók gyorsabb ütemben való haladását, differenciált oktatását szolgálja a csoportbontásos formában történő oktatás (a nyelvtanítás, a számítástechnika tantárgyak esetében ez elengedhetetlenül szükséges)
- az érdeklődési köröknek megfelelő szakkörök, sportkör, énekkar, diákszínpad stb. foglalkozások megszervezése

12. Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

12.1. Helyzetértékelés

Iskolánk befogadó középiskola, egy régebben bányász, ma inkább iparra, kisebb üzemekre támaszkodó városban. Az ipari park kialakulásával, azonban fejlődik városunk. A tanulók olyan családokból jönnek, amelyek megérttek már több munkahelyváltozást, sőt munkanélküliséget is. Nagy különbséget tapasztalunk a fiatalok erkölcsi normáiban, tanulmányi eredményeikben és családi háttérükben. Vannak stabil, jó anyagi háttérrel rendelkező szülők, akik gyermekeiknek is követendő mintát, normákat közvetítenek. Jelentős a gyermekeiket (bármilyen okból) elhanyagoló családok száma. Ezek a családok a gyermekeik életvezetésére nem megfelelő egészségi és viselkedési mintákat adnak. A gimnázium tanulóinak száma közel 400 fő, az intézmény kénytelen nagy létszámú osztályokat indítani és differenciált képzést is alkalmazni, különböző szükségletekkel találkozunk, és különböző igényeknek kell, hogy eleget tegyen.

Nevelési célkitűzéseink között hangsúlyos a pszichés segítségnyújtás, a biztonságérzet erősítése. A gyermekek szellemi teljesítőképességeik kihasználásához szükség van arra, hogy megfelelő egészségi állapotban legyenek.

A szülőket az iskola a szabadidős tevékenységekre, összejövetelekre meghívja. Lehetőség van arra, hogy a sporteszközöket, sportlétesítményeket igény szerint használják a felnőttek. Intézményünk egészségvédő szerepéről még kevés információt kapnak a szülők.

A tantestület figyelemmel követi az egészségfejlesztési programot. Az iskolavezetés egyezteteti elképzelését a pedagógusokkal.

Örömdetes, hogy a felnőtt munkatársak közül csak egy-két fő dohányzik, szabályosan, a kijelölt helyen. Diákjaink dohányzása az iskola környezetében esetleges.

Az egészségneveléssel kapcsolatos szakirodalom az iskola könyvtárában rendelkezésre áll. A tanórákon (osztályfőnöki órákon) az iskolapszichológus és a szociális szolgálat munkatársának szakmai munkája, előadásai nagy segítséget nyújtanak a különböző témák megvitatásában, megbeszélésében.

A kábítószer, környezetvédelem, táplálkozás, szexuális nevelés, dohányzás, fizikai aktivitás területén a tennivalók fontosságát illetően a pedagógusok között egyetértés van. A külső szervekkel, a védőnőkkel, orvosokkal, a Családsegítő szolgálattal, Gyermekjóléti szolgálattal nagyon jó a kapcsolatunk. Részt veszünk egyeztető fórumokon, a Vöröskereszt rendezvényein. Rendszeresen szervezünk az iskola diákjai, illetve pedagógusai számára is előadásokat. Ebben segítségünkre vannak külső szakemberek és az orvosok.

Az egészségfejlesztési stratégia kimunkálása során az első és a későbbi tevékenységet alapjaiban meghatározó elem a szükséglet felmérése. A vizsgálatot az iskolában az iskolai védőnő - más tanárokkal

közösen végzi el és értékeli ki. Az adatokat több kérdőívblokk kitöltése során adott válaszok segítségével kapjuk. A kérdésekre adott válaszokat 5 fokú értékelő skálán adják meg a kérdezettek, melyben az 1-es az alacsony egyetértést jelenti, és a fokozatos skála vezet a teljes egyetértést jelentő 5-ös értékig. A kérdőív egységeit együtt értékeljük oly módon, hogy az azonos blokkokban nyert értékekből egyéni átlagot számolunk. Kérdőívek az 1. számú mellékletben találhatók.

Fejlesztő pedagógus

Szakmai ismeretei révén, olyan területeken ad folyamatos segítséget a diákoknak, tanároknak, de akár a hozzá forduló szülőknek, amelyek felismerése, problémakezelése speciális szakmai felkészültséget követel, és amivel az iskola pedagógusai többnyire nem rendelkeznek a BTM-es tanulók fejlesztésében.

Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában, a konkrét ügyekben segítenek a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatának más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

Az ÁNTSZ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ helyi szervezete, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkában.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskoláknak.

12.2. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskolában tanuló diákok nagyon eltérő szociális, anyagi körülmények közül érkeznek. Gyakori, hogy a szülők elváltak, mozaik család alakul ki. A diákok szocializációja heterogén, különböző normarendszerrel érkeznek a gimnáziumba. Gyakoriak a mentális problémák. Kiemelt feladat az esélyegyenlőség megteremtése, a tehetségek korai felismerése, támogatása. A lemorzsolódás ellen ható intézkedések hatékonyak. Fontos az iskola és a szülői ház közötti aktív együttműködés. A gimnázium kisvárosi, családi légköre segíti az ifjúságvédelmi feladatok hatékony megvalósítását.

Célok:

A gyermekvédelmi törvény által meghatározott központi cél, hogy a gyermek családban történő nevelkedéséhez minden segítséget megadjunk. Az ifjúságvédelem legtágabb értelemben vett célja az oktatónevelő munka leoptimálisabb feltételeinek megteremtése. Tanulóink sokoldalú fejlesztése, nevelése.

Feladataink:

Az ifjúságvédelemben általános feladatainkat a gyermekvédelmi törvény és a köznevelési törvény meghatározza. Ezeket az általános feladatokat egészítjük ki iskolánk adottságainak megfelelően.

- Minden tanuló számára egyenlő esélyeket biztosítunk a fejlődéshez, a továbbtanuláshoz.

- Kizárjuk annak lehetőségét, hogy a tanulót hátrányos megkülönböztetés érje családi, etnikai, vallási, egészségügyi vagy bármely más ok miatt.
- Alapvető feladat a tankötelezettségi törvény érvényesítése. Eleget teszünk tájékoztatási kötelezettségünknek, ezzel is segítve az önkormányzat jegyzői munkáját. A szülői kötelezettség betartása fontos feladatot ró az osztályfőnökökre. Amely magában foglalja a törvény betartásának elmulasztása esetén a jegyző értesítését, a szükséges jogi lépések megtételét.
- Az iskola elsősorban pedagógiai eszközökkel tud segítséget nyújtani. Az oktatás-nevelés folyamatában mindig figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit.
- Gondoskodunk a lemaradó tanulók felzárkóztatásáról.

A gyermeknek törvényben biztosított joga, hogy hozzájusson megfelelő lakáshoz, ruházathoz, egészségügyi ellátáshoz és étkezéshez.

- Szociálisan hátrányos helyzetű, vagy bejáró tanulók esetében biztosítjuk a kollégiumi elhelyezést.
- Az iskolában minden tanuló számára biztosított az étkeztetés.
- Fokozott figyelmet fordítunk a gyermekekre, ha magatartásában, tanulmányi munkájában hirtelen romlás következik be.
- Az anyagi hátrányok leküzdéséhez étkezési nyújtunk segítséget.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket és diákjainkat az egyéb támogatási lehetőségekről

Kiemelkedően fontosnak tartjuk, a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartást, és az iskolafigyelő munkájának összehangolását, melynek összekötője az osztályfőnöki munkaközösség vezetője.

A tanulók szabad idejének hasznos eltöltéséhez különböző foglalkozásokat szervezünk. Ezeket a tanév elején - előzetes felmérés alapján - hirdetjük meg.

A diákok mozgását, egészségét szolgálja a testnevelési órákon kívül megszervezett, egyéb sportkörüi tevékenységek sora (kosár- és röplabda, aerobic stb.).

Az egészségmegővítés keretén belül folyamatos felvilágosító munkát végzünk. Feltárjuk és igyekszünk kiküszöbölni a tanulók fejlődését veszélyeztető körülményeket. Egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismeretek átadásában fontos szerepet kap - az iskolaorvossal és a védőnővel kialakult jó kapcsolat segítségével - a felvilágosító tevékenység.

A diákönkormányzat működtetésével tanulóink lehetőséget kapnak jogaik megismeréséhez, azok gyakorlásához és a szabad véleménynyilvánításhoz.

Az ifjúságvédelem tevékenységének át kell fognia az iskolai élet egészét. Sikerének alapja: együttműködés a szülőkkel, az iskola minden pedagógusával és mindazokkal az intézményekkel, amelyek támogatni tudják a gyermekvédelmi munkát.

II. HELYI TANTERV

1. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

1.1. A NAT 2020 alapján érvényesülő alapelvek

Egységesség és differenciálás módszertani alapelvei:

- Az aktív tanulás biztosítása
- A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák alkalmazása.
- A differenciált egyéni munka lehetőségeinek felhasználása a tanulási hatékonyság növelésében.
- A tevékeny együttműködésen alapuló tanulás erősítése.
- Differenciált, személyre szabott célok elérése.
- A fejlesztő, tanulást támogató értékelés előtérbe helyezése.
- A külső szakembereket és a külső helyszínek nyújtotta lehetőségek felhasználása.
- A pedagógusok együttműködéseinek fejlesztése a több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő témákban.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetén is lehetővé válik az egyéni haladási ütem biztosítása.
- Fontos a differenciált oktatás során az egyéni módszerek alkalmazása.

Az eredményes tanulás segítésének elvei:

- Az iskolai infrastruktúra fejlesztése.
- A különböző tanulásszervezési eljárásnak megfelelő tárgyi feltételrendszer biztosítása.
- Családias, nyugodt, támogató, biztonságos tanulási környezet biztosítása valamennyi tanuló számára.
- A tevékenységközpontú tanulásszervezési formák előnyben részesítése.
- A külső és belső partnerekkel a hatékony, nyílt kommunikáció fenntartása.
- A tanulók személyes értékelése egyéni fejlődésük és sikeres tanulmányi előmenetelük érdekében.
- A pedagógustól elvárt a tanulási folyamat elején a tanulóval szemben támasztott követelmények, elvárások és az ahhoz kapcsolódó értékelési stratégiáknak egyértelmű megismertetése.
- Fontos kritérium a bizalmi légkör kialakítása, és fenntartása.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

- Fontos alapelv, az esélyegyenlőség biztosítása.
- A tanuló fejlődésében fontos szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége,
- A teamtanítás, az együttnevelés, és a differenciálás megvalósulása kiemelt jelentőséggel bír.
- Ehhez megfelelő módszereket kell alkalmazni, amik lehetővé teszik a tanuló képességeinek, készségeinek fejlesztését, kiemelten az SNI-s, BTMN-s, HH-s, HHH-s tanulók és a tehetséges tanulók tekintetében.
- A tanulási folyamat során motivációt ki kell alakítani és fenn kell tartani a diákokban.
- A digitális módszerek alkalmazása előtérbe kerül. a nevelő- oktató munka minden területén.

Képesség-kibontakoztatás támogatása, értékelése

- Célja, a leghatékonyabb tanulási- tanítási folyamat kialakítása.

- Az értékelés során figyelembe kell venni:
 - a tanuló előzetes tudását,
 - aktuális fejlettségi szintjét,
 - egyéni fejlődési lehetőségeit,
 - életkori sajátosságait,
 - az értékelés személyiségfejlődésre gyakorolt hatását
 - a pedagógiai célokat.
- Az eredmények visszajelzése a pedagógusra nézve kötelező.
- Előtérbe kell helyezni a pozitív feed back-en alapuló megerősítést a nevelő- oktató munkában.
- A tanulás folyamatában rendszeresen, több alkalommal kell értékelni, mert csak így éri el a kívánt hatást, a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.
- Az értékelés ösztönző, motiváló kell, hogy legyen.
- Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, az éppen kihívást jelentő célok meghatározása,
- Az összegző értékelés minősítő jellegű, tájékoztatást ad arról, hogy a tanulók tudása milyen szintet ért el. Ezt szolgálja a belső és az érettségi vizsgák megszervezése.

Természettudományos nevelés

- A gimnáziumokban a természettudományos oktatás vagy diszciplináris bontásban valósítható meg a 9-12. évfolyamokon, vagy a természettudományos ismeretek keretében.
- A természettudományi laborokban van lehetőség a fizika, kémia, biológia, földrajz kísérletek elvégzésére, a tevékenység központú oktatási formák alkalmazására.

Az idegennyelv-oktatás

- A tanuló középiskolai tanulmányainak végére eléri a KER szerinti B2 szintet, de legalább a középszintű nyelvi érettségit (B1) teljesíti.
- A gimnáziumban szabadon választható második idegen nyelvként az angol, német, spanyol nyelv.

1.2. A NAT 2012 szerinti alapelvek is életben maradnak.

A nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Itt történik a kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása.

Alapvető feladat - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A gimnáziumban folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Általános feladatok:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének fejlesztésével;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk

hozzájárulni;

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat;

1.3. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rend. 7 § (1) bek. bk) pontja szerint az iskola biztosítja a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését a 9-10-11-12. évfolyam osztályfőnöki óráján és a 12. évfolyamon az állampolgári ismeretek tantárgy keretében. Az iskola a tanórákon kívüli programot biztosít a szlovák és a német nemzetiségi kultúra megismerésére.

A tanórai foglalkozások beépülnek az adott tantárgy tanmenetébe.

2. A Hamvas Béla Gimnázium kerettanterve, óraszámok, tananyag, választható tárgyak, csoportbontás

2.2. A Hamvas Béla Gimnázium tanterve a NAT 2020 alapján

Jogi szabályozók:

Az 5/2020.(I.31.) Kormányrendelet és a hozzá illeszkedő Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyam számára

Kulcskompetenciák: (NAT 2020)

1. A tanulás kompetenciái
2. Kommunikációs kompetenciák
3. Digitális kompetenciák
4. Matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. Személyes és társas kompetenciák
6. A kreativitás és a kreatív alkotás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs, vállalkozói kompetenciák.

Választott kerettantervek:

- *kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára*
- *kerettanterv az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára*
- *Honvédelem tantárgy kerettanterve a szakképzési intézmények 9. évfolyama és a köznevelési intézmények 11. évfolyama számára.*

A kerettantervi alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban (NAT 2020)

	A	F	G
1	Tanulási területek (tantárgyak)	Nevelési-oktatási szakaszok évfolyamai	
2		9-10.	11-12.
3	Magyar nyelv és irodalom (irodalom, magyar nyelv)	7	8
4	Matematika - (matematika)	6	6
5	Történelem és állampolgári ismeretek - (történelem, állampolgári ismertek)	4	7
6	Természettudomány és földrajz - (természettudomány, integrált természet-tudomány, biológia, kémia, fizika, földrajz)	16	
7	Idegen nyelv - (első és második idegen nyelv)	12	14
8	Művészetek - (éneke-zene, dráma és színház, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret)	4	2
9	Technológia - (technika és tervezés, digitális kultúra)	3	2

10	Testnevelés egészségfejlesztés - (testnevelés)	10	10
11	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	2	2
12	Kötelező alapóraszám	64	51+(8)
13	Szabadon tervezhető órakeret	4	9
14	Maximális órakeret	68	68

A tanulók heti kötelező alapóraszám és maximális óraszám évfolyamonként (NAT 2020)

1		9.	10.	11.	12.
2	Alapóraszám	32	32	30	29
3	Maximális óraszám*	34	34	34	34

A törvényi előírások szerint a tanulóknak ettől magasabb óraszám csak a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a nemzetiségi nevelésben-oktatásban, vagy ha iskola a nemzetközi köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha iskola emelt szintű oktatást szervez. Ez utóbbi érvényes a Hamvas Béla Gimnázium emelt szintű csoportjaira.

Nappali, négy évfolyamos gimnáziumi oktatás: ((NAT 2020) 2024. szeptember 01-től kifutó rendszerben)

	A	J	K	L	M
1	Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	A gimnáziumi képzés nevelési-oktatási szakasza			
2		9	10	11	12
3	Magyar nyelv és irodalom				
4	- magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
5	Matematika				
6	- matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
7	Történelem és állampolgári ismeretek				
8	- történelem	2	2	3	3
9	- állampolgári ismeretek				1
10	Természettudomány és földrajz				
11	- természettudomány			2	
12	- kémia	1+1	2		
13	- fizika	2	3		
14	- biológia	3	2		
15	- földrajz	2	1+1		
16	Idegen nyelv				
17	- első idegen nyelv	3	3	4+1	4+1
18	- második idegen nyelv	3	3	3	3+1
19	Művészetek				
20	- ének-zene	1	1		
21	- vizuális kultúra	1	1	1	
22	- dráma és színház				
23	- mozgóképkultúra és médiaismeret				1
24	Technológia				
25	- technika és tervezés				
26	- digitális kultúra	2	1	2	
27	Testnevelés és egészségfejlesztés				
28	- testnevelés	5	5	5	5
29	- közösségi nevelés (osztályfőnöki/ pénzügyi-, vállalkozási ismeretek)	1	1	1	1
30	Kötött célú órakeret	-	-	4 (kiosztva a táblázatban)	4 (kiosztva a táblázatban)
31	Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
32	Szabadon tervezhető órakeret	2 (kiosztva a táblázatban)	2 (kiosztva a táblázatban)	4 (kiosztva a táblázatban)	5 (kiosztva a táblázatban)
	Kerettantervvel rendelkező emelt			2+2	2+3

	szintű tantárgyak, érettségi és nyelvvizsga előkészítők. A 11. évfolyamon heti 1 órában Honvédelem tantárgy oktatása történik.				
33	Maximális órakeret	34	34	34	34

A **dráma és színház** és **mozgóképkultúra és médiaismeret** esetén a 12. évfolyamon kötelezően választható a kettőből az egyik. (Csak szakirányú képesítéssel rendelkező végezheti a tánc és drámát.)

A **természettudomány** (11. évf.) v diszciplináris bontásban emelt szintű természettudományi tárgy (11-12. évf.)

Kötött célú órakeret kötelező érettségi tárgyakhoz rendelhető a 11-12. évfolyamon.

A **szabadon tervezhető órakeret** terhére beépíthetők a pénzügyi és vállalkozási ismeretek, fenntarthatóság, **honvédelem** vagy lehetőség van a kerettantervvel rendelkező tantárgyak óraszámának emelésére, melyet a helyi tantervben kell megjeleníteni.

A 11-12. évfolyamon két emelt szintű érettségi előkészítőt választhatnak a tanulók a 10. osztályosok, melyet adott tanévben március 1-jéig mér fel az iskola.

Művészetekre tervezett 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat az ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház, mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is

Nappali, négy évfolyamos gimnáziumi oktatás: ((NAT 2020) 2025. szeptember 01-jén 9. évfolyamra belépők esetén érvényesíthető felmenő rendszerben.

	A	J	K	L	M
1	Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	A gimnáziumi képzés nevelési-oktatási szakasza			
2		9	10	11	12
3	Magyar nyelv és irodalom				
4	- magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
5	Matematika				
6	- matematika	3+1	3+2	3+1	3+1
7	Történelem és állampolgári ismeretek				
8	- történelem	2	2	3	3
9	- állampolgári ismeretek				1
10	Természettudomány és földrajz				
11	- természettudomány			1	
12	- fenntarthatóság			1	
13	- kémia	1+1	2		
14	- fizika	2	3		
15	- biológia	3	2		
16	- földrajz	2	1		
17	Idegen nyelv				
18	- első idegen nyelv	3	3	4	4
19	- második idegen nyelv	3	3	3+1	3+2

20	Művészetek				
21	- ének-zene	1	1		
22	- vizuális kultúra	1	1		
23	- dráma és színház			1	
24	- mozgóképkultúra és médiaismeret				1
25	Technológia				
26	- technika és tervezés				
27	- digitális kultúra	2	1	2	
28	Testnevelés és egészségfejlesztés				
29	- testnevelés	5	5	5	5
30	- közösségi nevelés (osztályfőnöki/ pénzügyi- , vállalkezési ismeretek)	1	1	1	1
31	Kötött célú órakeret	-	-	4 (kiosztva a táblázatban)	4 (kiosztva a táblázatban)
32	Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
33	Szabadon tervezhető órakeret	2 (kiosztva a táblázatban)	2 (kiosztva a táblázatban)	4 (kiosztva a táblázatban)	5 (kiosztva a táblázatban)
	Kerettantervvel rendelkező emelt szintű tantárgyak, érettségi és nyelvvizsga előkészítők. A 11. évfolyamon heti 1 órában Honvédelem tantárgy oktatása történik.			2+2	2+3
34	Maximális órakeret	34	34	34	34

A dráma és színház és mozgóképkultúra és médiaismeret esetén a 12. évfolyamon kötelezően választható a kettőből az egyik. (Csak szakirányú képesítéssel rendelkező végezheti a tánc és drámát.)

A természettudomány (11. évf.) v diszciplináris bontásban emelt szintű természettudományi tárgy (11-12. évf.)

Kötött célú órakeret kötelező érettségi tárgyakhoz rendelhető a 11-12. évfolyamon.

A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a pénzügyi és vállalkezési ismeretek, fenntarthatóság, honvédelem vagy lehetőség van a kerettantervvel rendelkező tantárgyak óraszámának emelésére, melyet a helyi tantervben kell megjeleníteni.

A 11-12. évfolyamon két emelt szintű érettségi előkészítőt választhatnak a tanulók a 10. osztályosok, melyet adott tanévben március 1-jéig mér fel az iskola.

Művészetekre tervezett 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat az ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház, mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is

Emelt szintű csoportok: (NAT 2020)

Az emelt szintű csoportok szervezésénél, amennyiben 9. osztálytól indul az oktatás az adott tantárgyból, minden évfolyamon heti 2 órával nő meg az óraszám. A többi tantárgy esetében az általános tantervű csoport tanóráin vesz részt a tanuló.

A 9. évfolyamtól induló csoportok a következőkből választhatók a következő tanévi beiskolázási

tagozatkódok választásakor:

- angol nyelv
- német nyelv,
- matematika
- testnevelés

Nyelvi előkészítő osztály: (NAT 2020)

Óraterv a kerettantervekhez – Nyelvi előkészítő	
Tantárgyak	9.évf.
Idegen nyelvek	18
képességfejlesztés	2
testnevelés	5
digitális kultúra	2
osztályfőnöki	1
Szabadon tervezhető órakeret	2
Rendelkezésre álló órakeret	30

Esti, négy évfolyamos gimnáziumi oktatás: ((NAT 2020)

Tantárgyi struktúra az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyam számára

Tervezési időkeret:

9-11. évfolyam: 36 hét

12. évfolyam: 32 hét

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok		Évfolyam/ óraszámok		Évfolyam/ Óraszámok		Évfolyam/ óraszámok	
	9.		10.		11.		12.	
	Esti	Levelező	Esti	Levelező	Esti	Levelező	Esti	Levelező
Munkarendek								
Magyar nyelv és irodalom	3	2	3	2	3	2,5	3	2
Matematika	3	2	3	2	3+1	2	3+1	2
Történelem	2	1	2	1	2	1	2	1
Állampolgári ismeretek							1	0,5
Természettudomány					1	0,5		
Fenntarthatóság					1	0,5		
Kémia	1	0,5	1	0,5				
Fizika	1	0,5	1	0,5				
Földrajz	1	0,5	1	0,5				
Biológia	1	0,5	1	0,5				

I. idegen nyelv	2+1	2	2+1	2	3	2	3	3
II. idegen nyelv	1	1	1	1	2	1	2	1
Művészetek					0,5	0,5	1	1
Digitális kultúra	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5		
Mozgóképkultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház							1	0,5
Osztályközösségépítés	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Esti összes óraszám	18		18		18		18	
Levelező összes óraszám		11		11		11		11

*A 11. évfolyamon 50-50% arányban megosztásra kerül az óraszám a Természettudomány és a Fenntarthatóság tantárgyak között.

Összevont esti, négy évfolyamos gimnáziumi oktatás: (NAT 2020)

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok	Évfolyam/ óraszámok	Évfolyam/ óraszámok
	9-10.	10-11.	11-12.
Munkarendek	Esti	Esti	Esti
Magyar nyelv és irodalom	5	5	5
Matematika	5	6	6
Történelem	3	3	3
Állampolgári ismeretek		1	1
Természettudomány		1	1
Fenntarthatóság		1	1
Kémia	1		
Fizika	1		
Földrajz	1		
Biológia	2		
I. idegen nyelv	6	6	6
II. idegen nyelv	1	1	1
Művészetek		1	1
Digitális kultúra	2	1	1
Mozgóképkultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház		1	1
Osztályközösségépítés	1	1	1
Esti összes óraszám	28	28	28

*A 11. évfolyamon 50-50% arányban megosztásra kerül az óraszám a Természettudomány és a Fenntarthatóság tantárgyak között.

Összevont levelező, négy évfolyamos gimnáziumi oktatás: (NAT 2020)

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok	Évfolyam/ óraszámok	Évfolyam/ óraszámok
	9-10.	10-11.	11-12.
Munkarendek	Levelező	Levelező	Levelző
Magyar nyelv és irodalom	4	3,5	3,5
Matematika	4	4	4
Történelem	4	4	4
Állampolgári ismeretek			0,5
Természettudomány		0,5	0,5
Fenntarthatóság		0,5	0,5
Kémia	0,5	0,5	
Fizika	0,5	0,5	
Földrajz	0,5	0,5	
Biológia	0,5	0,5	
I.idegen nyelv	2	3,5	4
II.idegen nyelv	A gimnázium 1 élő idegen nyelvet tanít.	A gimnázium 1 élő idegen nyelvet tanít	A gimnázium 1 élő idegen nyelvet tanít
Művészetek		0,5	1
Digitális kultúra	1	0,5	0,5
Mozgóképkultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház			0,5
Osztályközösségépítés	0,5	0,5	0,5
Levelező összes óraszám	19,5	19,5	19,5

*A 11. évfolyamon 50-50% arányban megosztásra kerül az óraszám a Természettudomány és a Fenntarthatóság tantárgyak között.

2.2. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak. a NAT 2020. kerettantervei az irányadók.

A tanító pedagógusokat az igazgató jelöli ki a választható tantárgyak alapján és figyelembe veszi a szülők igényeit. A diákok és szülők észrevételeiket az osztályfőnökökön keresztül juttathatják el az igazgatóhoz (pl. a Fenntarthatóság tantárgy esetében).

Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót a 11. évfolyamon választható tantárgyakról, megjelölve a felkészítés szintjét is. A tájékoztató tartalmazza azt is, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését.

2.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A csoportbontások feltétele valamennyi a csoportonként legalább 14 fős létszám, ennél kisebb létszámmal

csak kivételes esetben létesíthető csoport.

2.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg, biztosítjuk testnevelés oktatásra a heti 5 órát.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás-programban;
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna;
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében;
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

A fenti szempontok, együtt és egyformán fontosak és jelentősek. A fizikai erőnlét méréseit a központi elvek szerint a szaktanárok határozzák meg és az éves munkatervükben rögzítik.

A heti 5 testnevelés óra biztosítása a Hamvas Béla Gimnáziumban

Az oroszlanyi Hamvas Béla Gimnázium Testnevelés szabályzatot készítette a 2011. évi CXCV. törvény (a nemzeti köznevelésről) 27. § (11) bekezdése alapján, mely a Házi rend mellékletét képezi és a következők tartalmazzák:

A nappali rendszerű iskolai oktatásban a mindennapos testnevelés heti legfeljebb két tanóránál kiváltható a fenti jogszabály szerint: igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló, versenyengedély birtokában, a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával.

A heti legfeljebb két testnevelésóra kiváltását az igazgató engedélyezheti a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő, gondviselő kérelme alapján, melyet legkésőbb a tanév első hetének utolsó napjáig kell benyújtani számára.

A tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő, gondviselő a kérelemhez köteles csatolni a sportszervezet által hitelesen kiállított versenyengedélyt és igazolást.

Az egyesületben sporttevékenységet végző tanulók esetében - a versenyengedély mellett - a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolást kell a kérelemhez csatolni az első és második félév

kezdetén.

A fenti sporttevékenységet nem folytató tanulók:

A Hamvas Béla Gimnázium által szervezett, mindennapos testnevelést biztosító foglalkozásokon vesznek részt.

Értékelés:

A heti két iskolai sportköri tanórán a tanulók részvétele kötelező. Érdemjegyet és osztályzatot e tanórákon nem kapnak, de a mulasztásokat a jogszabályban előírt módon igazolniuk kell, azok az intézményi dokumentációba (elektronikus napló, ellenőrző, bizonyítvány, törzslap) bekerülnek. A mulasztások tekintetében ez vonatkozik a gyógytestnevelésben részt vevő tanulókra is (kivételt képez a III. gyógytestnevelés besorolás, akik nem kapnak értékelést).

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

- **A tankönyv kiválasztásának módja**

A tankönyvek terjesztése a törvényi előírásoknak megfelelően történik. A szakmai munkaközösségek évről évre felülvizsgálják a tantárgyi követelmények szerint az alkalmazott tankönyveket, tankönyvcsaládokat. A tantárgyi programok legfontosabb eszköze továbbra is a tankönyv (további részei a tanári kézikönyv, tanulói munkafüzet, munka- és mérőlapok, szemléltető- és munkaeszközök). Minimális követelmény a tankönyvekkel szemben, hogy a tantervi anyagot az életkori sajátosságoknak megfelelően dolgozza fel, ugyanakkor még az érthetőség kedvéért se tartalmazzon olyan leegyszerűsítéseket, amelyek meghamisíthatják a tényeket.

A tankönyvek feleljenek meg a NAT és a kerettantervek követelményrendszerének. A korábban készült tankönyvek továbbra is használhatók, ha azok illeszkednek a NAT-hoz és a kerettantervekhez. Olyan tankönyv is választható, amely a tanár egyéniségének, illetve az osztálynak, csoportnak leginkább megfelel, és a hivatalos tankönyvjegyzéken szerepel. Fontos, hogy a tankönyv az iskola helyi programjában megfogalmazott célokkal is összhangban legyen.

- **Az ingyenes tankönyvellátás biztosítása**

Tankönyvrendeléssel kapcsolatos törvényi háttér:

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 Rendelete (Általános adatvédelmi rendelet vagy GDPR), továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény előírásainak megfelelően a tankönyvrendelési felülethez kapcsolódóan adat- és információbiztonsági szempontból a következő változtatások történtek:

- a felhasználói hozzáférés tanévenként új regisztrációhoz kötött,
- az adatvédelmi és adatkezelési tájékoztató a rendelési felületen keresztül is elérhető,
- az adatvédelemre vonatkozó rendelkezések a tankönyvellátási szerződésbe is beépültek.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

93/E. § (1) *Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.*

96.§ (6) *A tanulók tankönyvellátását szolgáló központi költségvetési támogatás terhére a sajátos nevelési*

igényű tanulók neveléséhez-oktatásához a szakmai munkaközösség és az iskolai szülői szervezet egyetértésével a pedagógiai programban foglaltak megvalósítását szolgáló, a tankönyvjegyzékben nem szereplő könyvek, munkafüzetek, feladatlapok, eszközök és digitális ismerethordozók is beszerezhetők tankönyv helyett, ha az iskolában a nevelő és oktató munkához részben vagy egészben nem alkalmaznak tankönyvet.

Ingyenes tankönyv biztosítása

- Az állami tankönyvtámogatásban alanyi jogon részesülők körének kiterjesztése *A térítésmentes tankönyvellátásnak a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatás 10–16. évfolyamaira történő kiterjesztéséről szóló 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat* eredményeként valamennyi, a nappali rendszerű alap- és középfokú iskolai oktatásban részt vevő tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül. Ezzel **az 1-16. évfolyam valamennyi tanulója alanyi jogon térítésmentesen kapja a tankönyveket, megszűnik a fizetős tanulói státusz.**
- Szülői jóváhagyás

A szülői ügyfélkapu szolgáltatás lehetőséget biztosít az iskoláknak a tanulók részére történő tankönyvrendelés szülők által online módon történő jóváhagyására.

4. Sajátos pedagógiai módszerek

A projektoktatás esetén a NAT 2020. kerettantervei az irányadók.

Projektnapok, témahetek, projektoktatás keretében valósul meg.

5. Érettségi vizsgára történő felkészítés:

Minden középiskola 9 tantárgyból köteles az érettségi vizsgára való felkészítést biztosítani, a kötelező érettségi tantárgyakból emelt szinten is.

Iskolánk középszintű és emeltszintű vizsgára való felkészülés lehetőségét biztosítja a következő érettségi tantárgyakból:

magyar nyelv és irodalom	történelem	matematika
fizika	kémia	biológia
földrajz	digitális kultúra	ének-zene
vizuális kultúra	testnevelés	
idegen nyelv: angol, német, spanyol		
belügyi rendészeti ismeretek		
honvédelmi alapismeretek		

Amennyiben nem teljesül a 100/1997. (VI.13.) Korm. rendelet 6 § (4) bekezdése szerint a középszintű érettségi vizsgára meghatározott 138 óra felkészítés, a vizsgázó vállalja az adott tantárgy vizsgakövetelményeinek önállóan történő elsajátítását.

5.1. A kötelező érettségi tantárgyak:

Magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv. E tantárgyakból az iskola garantálja az emeltszintű vizsgára való felkészítést.

A többi tárgyból a tanulók jelentkezése alapján (legalább 14 diák jelentkezése esetén) indítunk középszintű, illetve emeltszintű vizsga-előkészítést.

Az érettségi vizsgaszabályzat alapján a tanuló a 11 -12. évfolyamon legalább hét tantárgyból köteles felkészülni és tudásáról számot adni. A testnevelési órákon akkor is részt kell vennie, ha a testnevelés nincs a választott tantárgyak között.

A hét tantárgy közül négy a kötelező érettségi tantárgy. A tanuló köteles egy további érettségi tárgyat választani.

A 10. évfolyamra járó tanuló március 1- jéig adja le a 11-12. évfolyamra választott tantárgyak listáját, annak feltüntetésével, hogy közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára kíván felkészülni.

Minden tanuló 2 emeltszintű érettségi előkészítőt választhat.

Ekkor jelentkezhet a szabadon választható órák terhére szervezett, nem érettségire felkészítő tantárgy tanulására is.

5.2. Érettségi témakörök

Az Nkt. 6. § (1a) bekezdése értelmében az érettségi vizsga részletes vizsgakövetelményeit a köznevelésért felelős miniszter az iskolák által kötelezően alkalmazandó hivatalos kiadványként a Kormány által a köznevelésért felelős miniszter köznevelési feladatkörébe tartozó egyes feladatainak ellátására kijelölt szerv (a továbbiakban: hivatal) honlapján teszi közzé.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettségi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol

Állampolgári ismeretek

1. A család, a családi szocializáció
2. A család gazdálkodása és pénzügyei
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
5. A magyar állam intézményei
6. Az állam gazdasági szerepvállalása
7. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
8. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem
9. Bankrendszer, hitelfelvétel
10. Vállalkozás és vállalat.

Belügyi rendészeti ismeretek

1. **A rendészet alapjai**
 - 1.1. A rendészet, rendvédelmi szervek
 - 1.2. Az egyes rendvédelmi szervek általános jellemzése
 - 1.3. A rendvédelmi szervek kialakulása
2. **A rendvédelmi szervek szakmai tevékenysége**
 - 2.1. A szakmai tevékenység területei, az egyes szervek működése és irányítása
 - 2.2. Intézkedések és kényszerítő eszközök
 - 2.3. A katasztrófák felosztása
 - 2.4. Együttműködés, kapcsolatok és szolgálati tevékenységek
3. **A rendvédelmi szervek funkcionális tevékenysége**
 - 3.1. A személyzeti, munkaügyi és szociális tevékenység
 - 3.2. Szolgálatlal összefüggő jogok és köteleességek
 - 3.3. A környezet-, munka- és egészségvédelem

- 3.4. A szolgálati érintkezés
- 3.5. A szolgálati érintkezés
- 4. **Tereptan**
 - 4.1. A tereptan alapjai
 - 4.2. A terepen történő tájékozódás
- 5. **A jogellenes cselekményekkel szembeni fellépés**
 - 5.1. A jogellenes cselekmények
 - 5.2. Szabálysértési alapismeretek
 - 5.3. Bűncselekményi alapismeretek
 - 5.4. Az elkövető és az áldozat
 - 5.5. Az egyes bűncselekmény típusok kriminológiai jellemzői
 - 5.6. Nyomozási alapismeretek

Biológia

- 1. **Bevezetés a biológiába**
 - A biológia tudománya
 - Az élet jellemzői
 - Fizikai, kémiai alapismeretek
- 2. **Egyed alatti szerveződési szint**
 - Szervetlen és szerves alkotóelemek
 - Az anyagcsere folyamatai
 - Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- 3. **Az egyed szerveződési szintje**
 - Nem sejtes rendszerek
 - Önálló sejtek
 - Többsejtűség
 - Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
- 4. **Az emberi szervezet**
 - Homeosztázis
 - Kültakaró
 - A táplálkozás
 - A légzés
 - Az anyagszállítás
 - A kiválasztás
 - A szabályozás
 - Szaporodás és egyedfejlődés
- 5. **Egyed feletti szerveződési szintek**
 - Populáció
 - Életközösségek (élőhelytípusok)
 - Bioszféra
 - Ökoszisztéma
 - Környezet- és természetvédelem

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

Molekuláris genetika

Mendeli genetika

Populációgenetika és evolúciós folyamatok

A bioszféra evolúciója

Digitális kultúra (csak gyakorlati vizsga)

1. Szövegszerkesztés

A szövegszerkesztés használata

Szövegjavítási funkciók

Szövegszerkesztési alapok

Táblázatok és objektumok a szövegben

2. Számítógépes grafika és képkészítés

Grafika

A rasztergrafika

A vektorgrafika

Képek feldolgozása

3. Bemutató készítés

Bemutatókészítés

4. Táblázatkezelés

A táblázatkezelő használata

A táblázat szerkezete

Adatok a táblázatokban

Táblázatformázás

Diagramok és egyéb objektumok

5. Adatbázis-kezelés

Az adatbázis-kezelés alapfogalmai

Az adatbázis szerkezete és kialakítása

Adatbázis-kezelési műveletek

6. Publikálás a világhálón

Webhely felépítése

Webdokumentum tartalma

Webdokumentum formázása

7. Algoritmizálás, adatmodellezés

Adatszerkezetek, adat be- és kivitelt

Algoritmusok leíró eszközök

Algoritmusleíró eszközök

Elemi algoritmusok

8. A programozás eszközei

Programozási nyelv

Programfejlesztés és környezet

Élő idegen nyelvek: angol, német, spanyol

VIZSGASZINT: Középszint (B1), emelt szint (B2)

1. Személyes vonatkozások, család

A vizsgáló személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)

A család szerepe az egyén és a társadalom életében

Családi élet, családi kapcsolatok

Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők

Személyes tervek

2. Ember és társadalom

A másik ember külső és belső jellemzése

Baráti kör Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság)

A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel

Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése

Női és férfi szerepek Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése

Ünnepek, családi ünnepek Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében

Öltözködés, divat. Az öltözködés, mint a társadalmi hovatartozás kifejezése

Vásárlás, szolgáltatások (posta) A fogyasztói társadalom, reklámok

Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Társadalmi viselkedésformák

3. Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)

A lakóhely és környéke fejlődésének problémái

A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek

A városi és a vidéki élet összehasonlítása

A természet és az ember harmóniája

Növények és állatok a környezetünkben

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?

A környezetvédelem lehetőségei és problémái, időjárás

4. Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)

Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka

A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága

Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban

Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás

A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák

Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Életmód

Napirend, időbeosztás

A kulturált étkezés feltételei, fontossága

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)

A szenvedélybetegségek

Étkezési szokások a családban

Az étkezési szokások hazánkban és más országokban

Ételek, kedvenc ételek Ételspecialitások hazánkban és más országokban

Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben

Gyakori betegségek, sérülések, baleset

Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

A gyógyítás egyéb módjai

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik

A szabadidő jelentősége az ember életében

Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.

A művészet szerepe a mindennapokban

Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok

Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet

A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai

Kulturális események

8. Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés

A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra

Nyáralás itthon, illetve külföldön

Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése

Az idegenforgalom jelentősége

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés

A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása

A technikai eszközök szerepe a társadalomra, az emberiségre a mindennapi életben

10. Gazdaság

Családi gazdálkodás

Üzleti világ, fogyasztás, reklámok

A pénz szerepe a mindennapokban

Pénzkezelés a célnyelvi országokban

Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)

Fenntarthatóság

1. A gazdasági fejlettség és a fenntarthatóság összefüggései
2. Globális környezeti problémák és azok természeti és társadalmi következményei
3. Szegény gazdagok és gazdag szegények – a fogyasztói társadalom ellentmondásai
4. A települések fejlődésének fenntarthatósági vonatkozásai
5. Összefogás a fenntartható jövő érdekében

Fizika

1. Mozgás és egyensúly

1.1. Egyszerű mozgások

- 1.2. Összetett mozgások
- 1.3. Ismétlődő mozgások
- 1.4. Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája
- 1.5. Gépek
- 1.6.
- 2. Energia, munka, hő**
 - 2.1. Munka, energia
 - 2.2. A melegítés és hűtés következményei
- 3. Víz, levegő, környezet**
 - 3.1. Víz, levegő
 - 3.2. Környezet
- 4. Elektromosság**
 - 4.1. Szikrák, villámok
 - 4.2. Elektromosság a környezetünkben
 - 4.3. Generátorok és motorok
- 5. Hullámok, kommunikáció, fény**
 - 5.1 A hullámok szerepe a kommunikációban
 - 5.2 Képek és látás
- 6. Atomfizika, magfizika**
 - 6.1. Az atomok és a fény
 - 6.2. Az atommag szerkezete
- 7. A Világegyetem megismerése**
 - 7.1. A gravitációs mező
 - 7.2. Csillagászat
- 8. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek**
 - 8.1.** A fizikatörténet jelentősebb személyei
 - 8.2.** Felfedezések, találmányok, elméletek
 - 8.3.** A jelen kihívásai

Földrajz

- 1. Térképi ismeretek**
 - A térkép
 - Tájékozódás a térképen és a térképpel
 - Távérzékelés és térinformatika
- 2. Kozmikus környezetünk**
 - A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem
 - A Nap és kísérői
 - A Föld és mozgásai
 - Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében
- 3. A geoszférák földrajza**
 - A kőzetburok
 - A levegőburok
 - A vízburok földrajza

- A geoszférák kölcsönhatásai
- 4. A földrajzi övezetesség**
A szoláris és valódi éghajlati övezetek
A vízszintes földrajzi övezetesség
Az egyes övezetek egyedi jellemzői
A függőleges földrajzi övezetesség
- 5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején**
A népesség földrajzi jellemzői
Településtípusok, urbanizáció
- 6. A világgazdaság jellemző folyamatai**
A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
Integrációs folyamatok
A globalizáció
A monetáris világ
- 7. Magyarország - helyünk a Kárpát-medencében és Európában**
A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
Magyarország természeti adottságai
Magyarország társadalmi jellemzői
A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalom-gazdasági képe
A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
Magyarország környezeti állapota
Az országhatárokon átívelő kapcsolatok
- 8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában**
Európa általános természet-földrajzi képe
Európa általános társadalom-földrajzi képe
Az Európai Unió
A területi fejlettség különbségei Európában
Kelet-Európa
- 9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői**
A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe
Ázsia földrajza
Ausztrália és Óceánia földrajza
A sarkvidék földrajza
Afrika földrajza
Amerika földrajza
- 10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei**
A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
A demográfiai és urbanizációs válság
Élelmezési válság
A mind nagyobb mértékű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
A környezet- és a természetvédelem feladatai

Honvédelmi alapismeretek

1. Hadtörténelmi alapismeretek

- 1.1. A hadviselés elméleti és filozófiai alapjai, hadikultúrák a történelemben
- 1.2. A honfoglalás és az Árpád-kor hadművészeti bravúrai.
- 1.3. A török háborúk hadtörténeti érdekességei.
- 1.4. Az 1848–1849-es szabadságharc hősei.
- 1.5. Magyar katonák az I. és a II. világháborúban
- 1.6. Hősök tisztelete, katonai és nemzeti ünnepeink.
- 1.7. Fegyvernemi jelek, jelzések, rendfokozatok a mai Magyar Honvédségben.
- 1.8. Az altiszt és a tiszt képzés története a Magyar Honvédségben.

2. Egészségügyi ismeretek

- 2.1 Az elsősegélynyújtás alapjai.
- 2.2. Sérültek kimentésének szabályai, sérültek mozgatása, fektetése.
- 2.3. Az eszmélet vizsgálata.
- 2.4. A hirtelen szívhalál, az alapszintű újraélesztés.
- 2.5. Vérzéstípusok jellemzői és ellátásuk, kötözési alapelvek.
- 2.6. Csonttörések, izületi sérülések jellemzői és ellátásuk.
- 2.7. A NATO egészségügyi ellátási rendszere
- 2.8. Harctéri sérültek vizsgálata és ellátása.

3. Térkép- és tereptani alapismerete

- 3.1 A terep felosztása, tájtípusok.
- 3.2 A terep ábrázolása, a térkép
- 3.3 A terepi tájékozódás alapjai, a tájoló.
- 3.4 Vetületi alapismeretek, koordináta rendszerek.
- 3.5 A globális helymeghatározás, a GPS

4. Túlélési ismeretek és táborozástechnika

- 4.1. A túlélés alapjai, a rendkívüli helyzetekben követendő eljárások.
- 4.2. Víz- és élelemszerzés a természetből, a tűzgyújtás módszerei.
- 4.3. A menedékkészítés, csomók és kötések.
- 4.4. Az álcázás és a rejtőzködés szabályai.

5. Biztonságpolitikai és válságreakáló alapismeretek

- 5.1. Magyarország biztonsági környezete.
- 5.2. A terrorizmus és a terrorizmus elleni küzdelem.
- 5.3. A NATO létrejötte, bővítése és működésének jellemzői.
- 5.4. Az Európai Unió létrejötte és bővítésének állomásai.
- 5.5. Az ENSZ létrejötte, felépítése, az ENSZ válságkezelésének jellemzői.
- 5.6. Válságreakáló és béketámogató műveletek

6. A honvédelem rendszere, a Magyar Honvédség

- 6.1. Állampolgári köteleességek, különleges jogrend.
- 6.2. A Magyar Honvédség feladatai.
- 6.3. A katonai kötelékek csoportosítása, a Magyar Honvédség katonai kötelékei.
- 6.4. A Magyar Honvédség felépítése, vezetése és irányítása.
- 6.5. A Magyar Honvédség személyi állománya.
- 6.6. Jelentkezés a Magyar Honvédségbe.

- 6.7. A katonák kiképzése.
- 7. **Alaki ismeretek**
 - 7.1. Az alakítás alapfogalmai. A rend és a fegyelem jelentősége.
 - 7.2. Alaki tevékenységek állóhelyben, egyénileg.
 - 7.3. A tiszteletadás, a jelentés és a jelentkezés szabályai.
 - 7.4. A raj és a szakasz sorakoztatása.
 - 7.5. Az egyenruha története, szerepe a különböző korokban
 - 7.6. Katonai rendezvények.
- 8. **Lőelmélet**
 - 8.1. A ballisztika és a lövés fogalma.
 - 8.2. A tűzfegyverekkel leadott lövés folyamata, időszakai, jelenségei.
 - 8.3. A lövedék röppályája.
 - 8.4. A pontos lövés feltételei.
 - 8.5. Tüzelési testhelyzetek.
 - 8.6. Alapvető biztonsági rendszabályok.
 - 8.7. Gyalogsági fegyverek lőszerei.
- 9. **Haditechnikai ismeretek**
 - 9.1. A löfegyverek története, csoportosítása.
 - 9.2. A lövészfegyverek.
 - 9.3. Lövegek, gránátok.
 - 9.4. Gép- és harcjárművek.
 - 9.5. Harckocsik.
 - 9.6. Légieszközök.
- 10. **Általános katonai ismeretek**
 - 10.1. Harcászati alapismeretek.
 - 10.2. A katonai híradás alapismeretei.
 - 10.3. ABV alapismeretek.
 - 10.4. A katonák feladatai, jogai és kötelességei, a függelmi viszony tartalma, a parancs.
 - 10.5. Szabályzat szerinti élet és napirend, az alegység szintű szolgálat feladatai.
- 11. **Hadijogi alapismeretek**
 - 11.1. A hadijog kialakulása. A genfi és a hágai egyezmények.
 - 11.2. A hadifoglyokkal való bánásmód.
 - 11.3. A polgári lakosság védelme
 - 11.4. Hadviselési módok és eszközök, a háborús és az emberiség elleni bűnök.

Kémia

- 1. **Általános kémia**
 - Atomszerkezet
 - Kémiai kötések
 - Molekulák, összetett ionok
 - Anyagi halmazok
 - Kémiai átalakulások
- 2. **Szervetlen kémia**
 - Hidrogén
 - Nemesgázok

Halogénelemek és vegyületeik
Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
A szénsoport elemei és vegyületeik
Fémek

3. Szerves kémia

A szerves vegyületek általános jellemzői
Szénhidrogének
Halogéntartalmú vegyületek
Oxigéntartalmú szerves vegyületek
Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
Szénhidrátok
Fehérjék
Nukleinsavak
Műanyagok
Energiagazdálkodás

4. Kémiai számítások

Az anyagmennyiség
Gázok
Oldatok, elegyek, keverékek
Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
Termokémia
Kémiai egyensúly
Kémhatás
Elektrokémia

Magyar nyelv

1. Kommunikáció

A nyelv mint kommunikáció
Pramatika
Nyelvi és vizuális kommunikáció
A kommunikáció működése
Személyközi kommunikáció
A tömegkommunikáció

2. A magyar nyelv története

A nyelv mint történeti képződmény
A magyar nyelv rokonsága
Nyelvtörténeti korszakok
A magyar nyelv szókészletének alakulása

3. Ember és nyelvhasználat

Ember és nyelv
A jel, a jelrendszer
Általános nyelvkészlet

Nyelvváltozatok

Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség

Nyelv és társadalom

Nyelv és politika, nyelvművelés

4. **Nyelvi rendszer**

A nyelv mint jelrendszer

Hangtan

Alaktan és szótan

A mondat szintagmatikus szerkezete

Mondattan

5. **A szöveg**

A szöveg és a kommunikáció

A szöveg szóban és írásban

A szöveg szerkezete és jelentése

Szövegértelmezés

Az intertextualitás

A szövegtípusok

6. **A retorika alapjai**

A nyilvános beszéd

Érvelés, megvitás, vita

7. **Stílus és jelentés**

Szóhasználat és stílus

A szójelentés

Stílusesszközök

Stílusréteg, stílusváltozat

8. **Digitális kommunikáció**

A digitális kommunikáció ismérvei

A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai

Digitális szövegtípusok

Digitális szemléltetés

Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában

Magyar irodalom

Szerzők, művek

1. témakör: Életművek a magyar irodalomból, Kötelező szerzők:

Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, Herczeg Ferenc, Jókai Mór, József Attila, Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály

2. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők

Janus Pannonus, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Mikes Kelemen Csokonai Vitéz Mihály,

A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése

A reformáció világi irodalma

A barokk irodalma

Népszerű világi költészet a 17-18. században : a kuruc kor lírája

3. **témakör: Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők**
Berzsenyi Dániel, Gárdonyi Géza, Illés Gyula, Juhász Gyula, Karinthy Frigyes, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Mára Sándor, Móricz Zsigmond, Nagy László, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Tóth Árpád, Weöres Sándor
4. **témakör: Metszetek a 20. század délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból**
Áprily Lajos, Dsida Jenő, Gion Nándor, Kányádi Sándor, Kovács Vilmos, Reményik Sándor, Sütő András, Tamási Áron, Wass Albert
5. **témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból**
Kortárs műalkotás: a mindenkor vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.
6. **témakör: Művek a világirodalomból**
Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből
7. **témakör: Színház és dráma**
Szophoklész, Shakespeare, Molière,
Katona József: Bánk bán,
Madách Imre: Az ember tragédiája,
Egy 19. századi dráma
Örkény István egy drámája
Egy 20. századi magyar dráma
8. **Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom**
Egy jelenség, vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemző bemutatása a lehetséges témák egyikéből

Értelmezési szintek, megközelítések

Témák, motívumok
Műfajok, poétika
Korszakok, stílustörténet

Irodalomtörténet

Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

Halmazok
Matematikai logika
Kombinatorika
Gráfok

2. Számelmélet, algebra

Alapműveletek
A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
Racionális és irracionális számok
Valós számok
Hatvány, gyök, logaritmus
Betűkifejezések
Arányosság
Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek
Középértékek, egyenlőtlenségek

3. Függvények, az analízis elemei

A függvény

Egyváltozós valós függvények

Sorozatok

Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

Elemi geometria

Geometriai transzformációk

Síkbeli és térbeli alakzatok

Vektorok síkban és térben

Trigonometria

Koordinátageometria

Kerület, terület

Felszín, térfogat

5. Valószínűség-számítás, statisztika

Leíró statisztika

A valószínűség-számítás elemei

Természettudomány

1. Az Univerzum

Az idő

A mozgások típusai

A tér

Fizikai kölcsönhatások, átalakulások

2. A Föld

A Föld múltjának megismerő módszerei

A kőzetburok

A légkör

A vízburok

A természetföldrajzi övezetesség

3. Életközösségek és populációk

Az élettelen környezeti tényezők

Az élők mint környezeti tényezők

Populációk

Életközösségek

4. Az élő egyed

Az élő egyed és a környezet kapcsolata A viselkedés mint alkalmazkodás

Az emberi életműködések

A családtervezés

5. A sejt

Sejttípusok

Sejtalkotók és feladatuk

A sejtanyagcsere

6. Szerves kémia

Az óriásmolekulák jellegzetességei

A szénhidrogének

A szénhidrátok

Zsírok, olajok

Fehérjék, kolloidok

A nukleinsavak

7. Atomcsoportok (vegyületek, halmazok)

Molekulák, atomcsoportok

Anyagi halmazok

Átalakulások

Reakciótípusok

Egyéb reakciók

8. Atomok, elemi részek

Elemi részek

Az atom

Kémiai elemek

Történelem

1. Az ókor

Politika

Ókori civilizációk

Vallások

2. A középkor

Az iszlám világa

Gazdaság, társadalom, állam

Egyház és kultúra Európában és Magyarországon

Magyar őstörténet és honfoglalás

A keresztény államalapítás és az Árpád-kor

A vegyesházi királyok kora

3. A kora újkor

A földrajzi felfedezések és következményeik

A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

Törökellenes és rendi küzdelmek

Erdély

Magyarország a Habsburg Birodalomban

A felvilágosodás

4. Az újkor

Politikai eszmék

Az ipari forradalomelső hulláma

A reformkor

A forradalom és szabadságharc

Az ipari forradalom másodok hulláma a világban és Magyarországon

A szocializmus

Polgári állam, nagyhatalmi törekvések

A dualizmus kora
A nemzetiségi kérdés Magyarországon

5. A világháborúk kora

Az első világháború
Politikai változások a háború után
Párizs környéki békék
Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között
Politika és gazdaság Magyarországon
Társadalom és életmód Magyarországon
A második világháború
Magyarország a második világháborúban
A holokauszt Európában és Magyarországon
Magyarország pusztulása

6. A hidegháború kora

A hidegháború kora
A kétpólusú világ felbomlása
A kommunista diktatúra kiépítése és működése és működése
Az 1956-os forradalom és szabadságharc
A kádári diktatúra
A rendszerváltoztatás Magyarországon

7. A jelenkor

Nemzetközi együttműködés, globális világ
Politikai intézmények
Nemzet

Testnevelés

Elméleti és gyakorlati ismeretek

1. Az olimpia mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
2. Harmonikus testi fejlődés
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében.
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
5. Gimnasztikai ismeretek
6. Atlétika: futások, ugrások, dobások
7. Torna: talajtorna, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika, gyűrű, nyújtó, korlát
8. Zenés-táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok: kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

Ének-zene

1. Reprodukálás

Éneklés: népzene, műzene, középkor, reneszánsz, barokk, bécsi klasszika, romantika, 19-20. század fordulója, 20. századi és kortárs zene, zeneelmélet, felismerő kottaolvasás

Műelemzés: népzene, műzene, középkor, reneszánsz, barokk, bécsi klasszika

2. Befogadás

Zenetörténet: népzene, műzene, középkor, reneszánsz, barokk, bécsi klasszika, romantika, 19-20. század fordulója, 20. századi és kortárs zene

Zenefelismerés: műzene, népzene

Zeneelmélet

Dallamírás

Vizuális kultúra

1. Alkotás

Vizuális eszközök: vizuális nyelv, technikák

Tevékenység szintek: ábrázolás, látványértelmezés, megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás

2. Befogadás

Vizuális eszközök: megjelenítés sajátosságai, technikák

Tevékenységterületek: vizuális kommunikáció, tárgy- és környezetkultúra, kifejezés és képzőművészet

A honvédelmi alapismeretek, a belügyi rendészeti ismeretek, a fenntarthatóság **szabadon választható érettségi tantárgyak**.

A cél az, hogy a tanulók értsék a szükségszerűen szabályozott honvédelmi, rendészeti életrend és hivatásos tiszti, tiszthelyettesi életpálya elemi követelményeinek összefüggéseit. A megszerzett ismereteik, élményeik és tapasztalataik alapján legyenek képesek a szabályozott életrendet belsőleg elfogadni.

Legyenek képesek a honvédelmi udvariasság és a házirend előírásai szerint élni és cselekedni. Szerezzenek kezdeti jártasságot az alapvető alaki követelmények teljesítésében.

Sajátítsák el az oktatott löelméleti, fegyvertechnikai ismereteket. Tanulják meg a lőtérrel és a lövészetek alkalmával betartandó biztonsági és környezetvédelmi rendszabályokat.

Ismerjék a honvédelmi térképek alapvető jellemzőit, a terep ábrázolásának (sík és domborzati) módjait. Legyenek képesek távolságok meghatározására, a leggyakoribb terepelemek felismerésére, egyszerű térképolvasási feladatok megoldására. Szerezzenek elemi jártasságot a tájékozódási feladatokban, valamint a helymeghatározás végrehajtásában.

Ismerjék meg a hivatásos tiszti és tiszthelyettesi életpálya követelményeit általában és szakonként konkrétan, továbbá az előrehaladás, előmenetel lehetőségeit.

Legyenek tájékozottak a jogszabályok elérhetőségében, szerezzenek kezdeti jártasságot gyakorlatban történő esetleges alkalmazásukban.

Legfontosabb cél, hogy tudjanak belépni az erre épülő felsőfokú, ill. középfokú szakképzésbe minél többen.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.

6. Tanulók teljesítmény értékelése

A tanulók teljesítményét az egyes tantárgyakból a tantervi követelmények alapján – tanítási órákon végzett szóbeli és írásbeli munka figyelembevételével – tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és év végén pedig osztályzattal kell értékelni. A számonkérés formáit a pedagógiai program alapján kell választani.

A tanuló két témazárónál többet nem írhat egy nap.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségfejlesztési

rendszere, azon tananyagok, tantárgyak köre, amelyekből a tanuló teljesítményét nem kell értékelni

1. Azon tantárgyak köre, ahol az érdemjeggyel történő értékelés nem szükséges:

A tantestület nem kívánja külön érdemjeggyel értékelni a gimnáziumi oktatásban megjelenő modulokat, az osztályfőnöki órába épített tevékenységeket, tanórán kívüli foglalkozásokat, ha arról a jogszabályok máshogy nem rendelkeznek és a tanulók továbbhaladása szempontjából nem indokolt.

A tanulók tantárgyi értékeléséről, érdemjegyeiről félévi és év végi osztályzatáról a tantárgyat tanító pedagógus, magatartás és szorgalom minősítéséről az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok javaslata alapján az osztályfőnök dönt.

2. Az osztályozó értekezletek feladata és célja

- az osztályfőnökök osztályukról összeállított értékelő, elemző jelentéseinek meghallgatása,
- a tanulók dicséretére és büntetésére vonatkozó javaslatok előterjesztése, a javaslatok elfogadása, illetve elutasítása,
- a nevelőtestület kapjon tájékoztatást az egyes osztályokban, illetve az iskolában folyó oktató-nevelő munka eredményeiről és gondjairól,
- az osztályozó értekezleten az iskolai pedagógusok részvétele kötelező,
- az osztályozó értekezletet az iskola igazgatója szervezi és vezeti.

Feladatai:

- a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságának vizsgálata
- a követelmény teljesítésének szintje alapján a tanulási hibák, nehézségek feltárása és a korrekció módjának kijelölése
- a tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz
- a tanulók teljesítményének a tantervi követelményekhez viszonyított minősítése érdemjegyekkel
- a tanulócsoport eredményeinek viszonyítása az országos - hasonló korú és iskolázottságú tanulók - standardizált értékeléséhez.

A követelmények és a módszerek az egyes tantárgyi programoknál meghatározottak.

A beszámoltatás formái: szóbeli, írásbeli, gyakorlati számonkérés

6.1. Írásbeli feladatok értékelése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások:

Formája: A tanár törekedjen a tanulók egyenletes terhelésére. Fordítson gondot a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra. Az iskolai írásbeli beszámoltatás egy-egy lecke illetve résztémakör esetében röpdolgozat, egy témát átölelő tananyag esetében témazáró dolgozat formájában történik.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei:

A tanulók felkészülését úgy tervezze, hogy otthoni munkájuk (írásbeli, memoriter, tananyag elsajátítás) ne haladja meg a tanóra időtartamát.

Rendje: A pedagógus joga és kötelessége diákjai munkájának folyamatos, rendszeres, tárgyilagosságra törekvő, ellenőrzése, értékelése.

A tanár ellenőrzi az írásbeli feladatot a diákok bevonásával.

Egy-egy téma lezárását az összefoglalást követően témazáró dolgozattal kell lezárni.

A tanárnak a témazáró dolgozatok javítását legkésőbb két héten belül el kell végeznie.

A tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe az írásbeli beszámoltatásoknak:

Az adott tantárgyból a szaktárgyi munkaközösség dönti el az írásbeli dolgozatok és az egyéb információs jegyek beszámítását a félévi és az évvégi osztályzatokba.

Ha a tanulócsoport jelentős hányada a minimumszint teljesítésére nem képes a témazáró dolgozatoknál, a tanárnak módot kell adnia a hiányok pótlására és lehetőséget kell biztosítani az érdemjegy javítására.

6.2. Szóbeli értékelés

- **A pedagógus kötelessége beszámoltatások során:**

- rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órákon
- szóbeli feleltetés az előző órák anyagából
- írásbeli számonkérés az előző órák anyagából
- témazáró feladatlapok megoldása témakörönként a tananyag feldolgozása és rendszerezése után
- kísérletek, mérések gyakorlati bemutatása azokban a témakörökben, ahol a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra
- tevékenységének gyakorlati bemutatása (testnevelés, számítástechnika, rajz, ének-zene területén)

a. A helyi mérések rendszere

A Köznevelési törvény, a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek, valamint az erre épülő helyi tanterv követelményein alapszik.

- Diagnosztikus mérés (a tanuló előzetes tudásának feltárása) a tanév eleji felmérések alkalmával. Szummatív (lezáró - minősítés) értékelés az iskola magasabb évfolyamába lépéskor. Itt olyan átfogó képességmérésekre van szükség, amelyek kapcsolatban állnak az adott évfolyamra jellemzően az iskola személyiségfejlesztő alapelveivel, és kellő mennyiségű adatot nyújtanak a nevelőtestület számára a tanítás-tanulás folyamatáról és az oktató-nevelő munka összehasonlításáról.
 - A tanulói teljesítmények értékelésében meg kell teremteni az írásbeli és szóbeli, a méréseken alapuló és a beszélgetésekre épülő értékelések egyensúlyát. Nagy szerepet kap a fejlesztő értékelés. Erre az elvre a tantárgyi terveken túl a tanmenetek tervezésénél és a konkrét tanórai munka megszervezésénél is ügyelni kell.
- **Az osztályozás elvei**
 - A tanuló minél többféle tevékenységét értékeljük, de nem minden tevékenységét osztályozzuk. Az osztályozás motivációja a tanulásnak, a teljesítmény fokozásnak. Az osztályozást mindig kísérje értékelés.
 - Az értékelés folyamatába vonjuk be a tanulókat is. Ez a pedagógiai módszer - az értékelés szempontjainak elsajátítása, alkalmazása és az elviselése, megszokása - a tágabb értelemben vett nevelési folyamat alapvető szempontja.
 - Ugyanakkor hatékony módszere a demokratizmusra nevelésnek. Ebből következően a tanulók egymás tevékenységét, teljesítményét értékelhetik.
 - Az egyes tantárgyi osztályzatok különüljenek el a magatartás és szorgalom értékelésétől.
 - A témazáró dolgozatokra való felkészülés komoly erőfeszítést kíván a tanulótól. Ezért egy nap kettőnél több témazáróra ne kerüljön sor. A témazárót minden esetben összefoglalás, rendszerezés előzze meg.
 - A minimális teljesítmény elérése érdekében sikertelen témazáró esetén a szaktanár javítási lehetőséget adhat.
 - A diagnosztikus méréseket százalékosan értékeljük.
 - A helyesírási hibákat minden tantárgy írásbeli értékelésénél javítani kell.

6.3. A magatartás értékelésének elvei

Célja

A minősítés folyamata és eredménye az egyén és a közösség számára is nevelő hatású legyen.

Elvek

- A viszonyítási alapot az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik.
- A tanulói magatartás és szorgalom értékelése az iskolai Házi rendben megfogalmazott kötelezettségek teljesítésén és a közösségért végzett munkán alapul.
- A magatartás osztályzata az életkorhoz igazodóan a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz, a felnőttekhez, saját és mások iránt tanúsított magatartását és az irántuk érzett felelősségérzetét értékeli.

6.4. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- A szorgalom osztályzata a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és köteleességtudatát értékeli.
- Értékelés osztályozással évente két alkalommal (félévkor és év végén) az osztályozó értekezleten történik

A magatartás és szorgalom minősítésének tartalma

Magatartás: példás - jó - változó - rossz

Szorgalom: példás - jó - változó – hanyag

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Fegyelmezettsége	Nagyfokú, állandó, másokra pozitívan ható	Megfelelő, még nem teljesen a sajátja	Másokat zavaró, kifogásolható, gyenge, ingadozó, de igyekszik javulni	Erősen kifogásolható, másokat zavaró, negatív
Viselkedéskultúrája, hangneme	Kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, udvarias	Kevés kivétnivalót hagy maga után	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló, közönséges, goromba, heves, hangoskodó
Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	Pozitív, aktív, segítőkész, jóindulatú, élen jár, kezdeményező, részt vesz, de befolyást nem gyakorol	Nem árt, ingadozó, közömbös, vonakodó, komisz	Negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő	
Házi rend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
Felelősségérzete	Nagyfokú felelősségtudat	Időnként feledékeny	Ingadozó	Felelőtlen, megbízhatatlan

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkája	Céltudatosan törekvő, odaadó, igényes	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	Hanyag, lassító

Munkavégzés	Kitartó, pontos, megbízható, önálló	Rendszeres, többnyire önálló	Rendszertelen, hullámzó, önállótlan	Megbízhatatlan, gondatlan
Kötelességtudata	Kifogástalan, precíz	Megfelelő, néha ösztökélni kell	Felszerelése gyakran hiányos	Szinte nincs felszerelése, többnyire hiányos
Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája	Rendszeres, érdeklődő	Előfordul, hogy csak ösztönzésre dolgozik	Ritkán	Egyáltalán nem

6.5. Tantárgyi osztályzatok, érdemjegyek

- A tanulókat minden hónapban érdemjeggyel értékeli a tanár
- Heti egyórás tantárgy esetén is az érdemjegyek száma félévenként legalább három.

Félévkor és a tanév végén tantárgyanként egy-egy osztályzattal történik a tanuló teljesítményének értékelése. Osztályzatok: kitűnő (csak év végén), jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). A félévi értékelésről az értesítés az az elektronikus naplóban jegyzendő, az év végi értékelés bejegyzésének dokumentuma a bizonyítvány.

Fontos, hogy az év végi osztályzat az évi összteljesítményt értékelje, és nem az érdemjegyek középarányosaként jelentkezzen. Tükrözze az esetleges fejlődést is. Ezt segíti, ha az osztályzatban a pedagógus a tantárgy feladatrendszerének minél több elemét értékeli, a tanulók sokféle teljesítményét figyelembe veszi.

A nem kötelező tantárgyat a továbblépésnél úgy kell kezelni, mintha kötelező lenne.

6.5.1. Osztályzatok minősítése és követelményeik:

- Jeles (5)** ha a tanuló tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival vissza tudja adni a szabályokat. Tud szabadon, önállóan beszélni. Látja az összefüggéseket.
- Jó (4)** ha a tanuló a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló a jeles teljesítményéhez, de apró bizonytalanságok vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.
- Közepes (3)** ha a tanuló a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokkal fogalmaz.
- Elégséges (2)** ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a tovább haladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Gyakorlatban nem képes önálló feladatvégzésre.
- Elégtelen (1)** ha a tanuló a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

6.5.2. Az osztályzatok bejegyzésének módja

Az érdemjegyeket a tanár az elektronikus naplóba írja be.

Feladatlap, ellenőrző témazáró csak abban az esetben osztályozható, ha azt a tanulók értékelve

visszakapták.

A témazáró dolgozatok érdemjegyeit az e- naplóba piros, minden egyéb érdemjegyet kék tintával kell bejegyezni.

A dolgozatok értékét súlyozni kell:

- témazáró dolgozat 200%
- információs jegy 100%
- vizsgajegyek – a munkaközösségek belső vizsgaszabályzata határozza meg
- digitális számonkérés 50 %

6.6. Az otthoni felkészülés

A tanulási folyamatban elengedhetetlen a diákok otthoni munkája, ezt szolgálják a házi feladatok.

- Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli feladatok elvei, korlátai A rendszeres írásbeli házi feladatok elmélyítik a tanórán szerzett ismereteket (pl. idegen nyelvnél a levélírás), a gyakorlati alkalmazást segítik (pl. matematika feladatoknál). A tanár köteles a házi feladatokat ellenőrizni, a hibákat javítani, értékelni. Az egyéni tanulásra ösztönözheti a tanulót az otthoni írásbeli munka (pl. kutató munkák esetén).
- Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli feladatok elvei, korlátai

A lexikai ismeretek, memoriterek elsajátításánál elengedhetetlen a szóbeli házi feladatok használata.

Természetesen ehhez is rendszeres tanári ellenőrzés. Javítás, értékelés szükséges.

A teljesítmények szóbeli értékelése minden pedagógus oktató-nevelő munkájába beépül, az osztályozás és az írásbeli értékelés rendszere évfolyamtól, tantárgytól függően változhat.

A házi feladatok elkészítésének, megtanulásának ideje nem haladhatja meg a napi tanórák felét.

6.7. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

- **Mit értünk fitness alatt?**

A különböző differenciáltságú élő szervezetek mozgásszükséglete igen nagy eltéréseket mutatnak.

Az emberi szervezet megfelelő fejlődéséhez/működéséhez, az egészség szempontjából szilárd egyensúlyt biztosító edzettség kialakításához/megtartásához jelentős, optimális idejű és intenzitású mozgásra/testedzésre van szükség. Ha az életvitelünk során mozgás/edzés lehetőségünk, mozgásterünk beszűkül, vagy megszűnik, akkor egyre nehezebben tudjuk elkerülni, a különféle mentális funkció zavarok kialakulását, (pl. terheléstűrés, konfliktuskezelés, problémamegoldó-képesség) és a vésszen mozgásszegény életmóddal összefüggésbe hozható szervi, anatómiai elváltozással járó betegségek (pl. magas vérnyomás, mozgásszervi megbetegedések, elhízás stb.) kialakulását.

A rendszeres, optimális mennyiségű sportolás hatására edzettek, fittekké leszünk.

A fitt egyén fizikai és szellemi tevékenysége hatékony és tartós, testi-lelki egészsége kiegyensúlyozott és szilárd. Minél stabilabb az egyensúly, - testi, lelki és szociális értelemben egyaránt - annál egészségesebb az ember.

A fitness sűrűn félreértett szó. Egyeseknek mindössze izmosságot, csínosságot jelent, a teljes fitness ennél lényegesen több. Fitnessen olyan testi-lelki állapotot értünk, amelyet magában foglalja az egészséges létezés és a jó közérzet stabil megtartása. A fitness azt is jelenti, hogy a testünket teljes munkára kész állapotban tartjuk. A fitt egyén a fokozott, fizikai, szellemi munkához és a lelki vagy társadalmi megterhelésekhez jól tud alkalmazkodni.

- **A rendszeres fizikai aktivitás/testedzés elősegíti:**
 - a nagyobb állóképességet és egyéni energiát,

- a könnyebb és tudatosabb stressz helyzetkezelést,
- a határozottságot, a dönteni tudást,
- a testi-lelki harmóniát, (csökkenti a depresszió, a hipochondria és a szorongás kialakulását),
- a fokozottabb szellemi koncentrációs képességet és kitartást,
- a biztonságérzést, a nagyobb önbecsülést, és önbizalmat, a vonzóbb karcsúbb alakot, a hatékony testsúlyszabályozást, a jobb megjelenést,
- az erősebb aktív izomzat és csontrendszer kialakulását és megtartását, a csonttritkulás késleltetését, lelassítja az öregedési folyamatot,
- a nyugodtabb mélyebb alvást, amely elősegíti a szervezet gyorsabb regenerálódását,
- a testi panaszok csökkenését, (jobb emésztés, ritkább székrekedés, ritkább hátfájás, stb.),
- a jobb közérzetet, a ritkább ízületi és hátfájdalmakat,
- a szív -érrendszeri, mozgásszervi, daganatos és elhízással járó betegségek megelőzését,
- a tökéletes testtartást,
- esetenként a társas és egyéni kapcsolatok létesítését és ápolását.

A fitt egyénre többek között még az is jellemző, hogy ugyanolyan intenzitású és idejű fizikai/szellemi megterheléstől kevésbé fárad el, ill. rövidebb idő alatt pihenni ki magát, vagy pl., hogy az immunrendszere erősebb (ellenállóbb), ezért a kisebb megbetegedéseket, fertőzéseket könnyebben legyőzi.

- **A nem fitt ember az alábbiaktól szenvedhet:**

- energia és vitalitás (életerő) hiánya,
- alkohol, drog, cigaretta, vagy ételfüggőség,
- túlsúly, amely extra terhelést jelent a test (szervezet) számára,
- fizikai erő, tartós koncentráció képesség hiánya, (gyengébb minőségű munka, kevesebb jövedelem),
- fizikai betegséggel szembeni védtelenség,
- szellemi, vagy érzelmi betegségekkel szembeni érzékenység (védtelenség),
- szerkezeti problémák beleértve (izom, ín és szalag) merevségeket és az ízületi fájdalmakat,
- a lazítás és az életélvezetére, (harmonikus családi életre) való képtelenség.

Az igen gyenge fizikumú egyén a mindennapi élet kihívásainak nehezen tud elegendes tenni, az állandóan fáradt ember munkavégző képessége labilis, testileg-lelkileg sérülékenyebb, könnyebben sebezhető.

Az állandóan fáradt emberek fásultan, szomorúan, rossz életminőségben élnek az életüket, és igen gyakori, hogy a fizikai állapotuk romlásával, gyengülésével egyre nő bennük a testedzés és a sport iránti ellenszenv. A gyenge, fáradt embernek nem jut az eszébe, hogy közérzete javításához, önbizalma növeléséhez, önbecsülése visszaszerzéséhez a leghatásosabb "tartósan szedhető" (káros mellékhatással nem bíró) gyógyszer, a rendszeres örömmel végzett sportolás/testedzés.

- **A tanulók fizikai mérése:**

NETFIT mérés

A Magyar Diáksport Szövetség 2013. május 24-én útnak indította az „A testnevelés új stratégiájának és a fizikai állapot új mérési rendszerének kialakítása és az önkéntes részvétel ösztönzése a komplex iskolai testmozgásprogramok szervezésében” –T.E.S.I. elnevezésű kiemelt projektjét.

A projekt egyik kutatás-fejlesztési feladata az volt, hogy létrehozza a magyar iskolarendszerben egységesen működtethető, egészségközpontú fittségmérési-értékelési rendszert. Az új fizikai fittségmérési rendszer a NETFIT, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt elnevezést kapta.

A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét,

hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

- Hajlékonysági profil:
 - Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem
- Vázizomzat fitsségi profil:
 - Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
 - Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
 - Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
 - Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
 - Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- Testösszetétel és tápláltsági profil:
 - Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
 - Testmagasság mérése
 - Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék
- Aerob fitsségi (állóképességi) profil:
 - Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás. Lényege: hányszor tudja a próbázó teljesíteni a távot úgy, hogy az adott szakaszra jutó időkeret egyre rövidül.

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fitsségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

Az eredmények alapján minden tanuló személyre szabott értékelést kap a teljesítményéről, amelyhez a szülők is hozzáférhetnek, valamint online elérhető országos adatbázisban gyűjtik az eredményeket. A rendszer célja elsősorban az egészségtudatos hozzáállás kialakítása. Nem gyengének vagy kifogásolhatónak minősíti a diákokat, hanem pozitívan közelítenek a fejlesztésre szoruló tanulókhoz.

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a 20/2012. (VIII.31.) **EMMI rendelet** módosítását, amely nevesíti a NETFIT-et, mint a tanulók fizikai fitsségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. Ennek köszönhetően most már minden érintett iskolában a NETFIT® rendszer segítségével mérik fel a testnevelők a diákok fitsségi állapotát az adott tanév meghatározott mérési időszakában.

Források:

<http://www.mdsz.hu/netfit/netfit-attekintes/>

<http://www.mdsz.hu/netfit/fittsegi-profilok-es-tesztek/>

http://www.szgya.hu/tesi/?page_id=283

7. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

7.1. Jutalmazás iskolai elvei

A tanulók jutalmazása (Knt 58. §)

1. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten
 - példamutató magatartást tanúsít,
 - vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,

- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
 - vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön
 - vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
 - vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.
2. Az iskolában - tanév közben - elismerésként a következő dicséretet adhatók:
- szaktanári dicséret,
 - osztályfőnöki dicséret,
 - igazgatói dicséret,
 - nevelőtestületi dicséret.
3. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:
- szaktárgyi teljesítményért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,
 - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.
4. Az a gimnáziumi tanuló, aki több éven át kiváló tanulmányi eredményt ért el, Hamvas Béla emléklakettet kap, melyet a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.
5. Az a tanuló, aki az adott tanévben kiváló tanulmányi eredményt ért el, kimagasló sporttevékenységet és közösségi munkát végzett, oklevelet és könyvjutalmat kap a tanévzáró ünnepségen, alapítványunk kuratóriumának döntése alapján.
6. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
7. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
8. „A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
9. „A legalább jó tanulmányi eredményt elérő diákok Oroszlány Város Képviselőtestületének ösztöndíjában részesülhetnek a hatályos önkormányzati rendelet alapján.

7.2. A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések

1. Azt a tanulót, aki
- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
 - vagy a házirend előírásait megszegi,
 - vagy igazolatlanul mulaszt,
- fegyelmező intézkedésben lehet részesíteni.
2. Az iskolai fegyelmező intézkedések formái
- Megrovás
 - Szigorú megrovás
 - Meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
 - Áthelyezés másik osztályba, iskolába
 - Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
 - Kizárás az iskolából
3. Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt

esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

4. A tanuló súlyos kötelezettségszegése esetén a fegyelmező intézkedés fokozataitól el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább "osztályfőnöki megrovásban" kell részesíteni. Súlyos kötelezettségszegésnek minősülnek az alábbi esetek:
 - az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása, emberi méltóságának megsértése;
 - az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszecsk, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
 - a szándékos károkozás;
 - az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
 - ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
5. A tanuló súlyos kötelezettségszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola intézményvezetője vagy a nevelőtestület dönt.
6. A fegyelmező intézkedést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
7. „A tanuló gondatlan vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét és a fegyelmi fokozatot a körülmények figyelembevételével az iskola intézményvezetője határozza meg.

8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskola esélyegyenlőségi szabályzattal rendelkezik, és e szerint jár el. Az esélyegyenlőségi szabályzatot az 4. sz. melléklet tartalmazza.

9. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

9.1. Iskolai egészségnevelési program

9.1.1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia,
 - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
 - a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

9.1.2. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- testnevelés órák;
- játékos,
- az iskolai sportkör foglalkozásai;
- tömegsport foglalkozások;
- úszásoktatás;

b) a helyi tantervben szereplő, **Biológia, Testnevelés, Természettudomány** tantárgyak tananyagai

c) az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése;

e) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt; csecsemőápolási, táplálkozási, túra);
- minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
- minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;

f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele

- félévente egy alkalommal egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulónak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

9.2. Az iskola környezeti nevelése

9.2.1. Az iskola környezeti nevelési elvei

- A környezettudatosságra nevelés célja

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését (Nat), valamint óvja, védje a természetes és épített környezetét és olyan életvitelt alakítson ki, amely mentes a számára káros ártalmaktól.

- A környezettudatosságra nevelés színterei az iskolában:

- Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai
- A nem hagyományos tanórai foglalkozások (pl. erdei iskola, témanapok, projekt-tanítás és más komplex, tantárgyközi foglalkozások)
- Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, tábor, rendezvények, versenyek)
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
- Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások

- A környezettudatosságra nevelés tartalmi elemei:

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákra ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok

közös kezelése és megoldása terén. (Nat)

Mindezen tartalmaknak fokozatosan kell megjelenniük az általános iskolai pedagógiai munkában. A tartalmi elemek megjelenítéséhez részletes segítséget nyújt a Kerettantervi segédlet a környezeti neveléshez, melyet 2001-ben minden iskola megkapott, és olvasható a www.om.hu közoktatás rovatának tanterv alrovatában, valamint www.konkomp.hu weboldal a kiadványok rovatban.

A környezettudatosságra nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végeségéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevesbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

9.2.2. Módszertani elemek

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv. (Nat)

A környezettudatosságra nevelés módszereiben tehát egyaránt jelen kell lennie a környezet állapotáról, a társadalom és a környezet viszonyáról szóló információgyűjtésnek, információ-feldolgozásnak, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatalnak, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtási módszereinek. A környezettudatosságra nevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

Ajánlott módszerek a környezettudatosságra nevelés számára:

- Természettudományos megfigyelések
- Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról
- Helyi, országos és globális döntéshozatali rendszerek tanulmányozása
- Öröm- és bánattérkép” készítés
- Jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.

- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel.
- Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
- Adott témának analitikus, analógiás és holisztikus körüljárása.
- Írásbeli értekezések, vitairatok, készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.
- Viták, szituációs játékok,
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása)
- Természetvédelmi tevékenységek (örjáratok, madárvédelem, faültetés)
- Részvétel a helyi környezetvédelmi tevékenységben (helyi környezetvédelmi program megismerése, véleményezése, a megvalósítás segítése)

9.2.3. *Iskolai környezeti nevelési program*

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival

2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata

3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő ***Biológia, Kémia, Földrajz Természettudomány*** tantárgyak tananyagai
- az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
 - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó Fenntarthatóság projektnap (téma nap) szervezése minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi önjáratszervezése a településen;
 - a szelektív hulladékgyűjtés megszervezése az iskolában.

10. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

10.1. A családi életre nevelés

Célok, feladatok

A családi nevelés kultúrájának célja, hogy megtanítsa arra, hogy miként célszerű családban élni, milyennek kell lennie annak a közösségnek, amelyben életük nagy részét töltik, mi a felelősségük és kötelességük benne.

Az emberi tevékenység mindennapi színtere a család, amelyben a gyermek első, közvetlen tapasztalatait szerzi.

Ennek vizsgálata adja az elsődleges ismereteket a megfelelő életvitel kialakításához.

Fejlesztési követelmények

- Tudja, hogy az okos szeretet, a türelem és a felelősség az alapja a helyes gyermeknevelésnek.
- Legyen felelőssége önmagával és másokkal szemben.
- A családi élet értéke, családi célkitűzések ismerete.
- A generációk kapcsolata, egymás segítése.
- Családi hagyományok, ünnepek.
- Legyen fegyelmezett életvitele, alkalmazkodó és segítőkész kapcsolatteremtő képessége, magatartása.
- Tudja szabadidejét kultúráltan, egészségesen eltölteni.
- Ismerje és alkalmazza az elvárt viselkedési szabályokat.
- Szervezett, tervszerű munkavégzés, szakszerű eszközhasználat.
- Megfelelően kifejlődjön az önellátás képessége.

10.2. Kommunikációs nevelés

Célok, feladatok

A kommunikációs nevelés célja, hogy a tanulóban kialakuljon a különféle beszédműfajok felfogásának és alkalmazásának, a konfliktusok főlismerésének és megítélésének képessége. Alakuljon ki a helyes és kreatív nyelvhasználat a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Az egyén rendelkezzen azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben kommunikálni tudjon.

Fejlesztési követelmények

- A társas, társadalmi együttműködéshez szükséges kommunikációs képességek fejlesztése.
- Mások személyiségének tisztelete, véleményének megtartására nevelés.
- Kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvés.

10.3. Viselkedéskultúrára nevelés

Célok, feladatok

A mindennapi együttéléshez nélkülözhetetlen civilizációs szokások kialakítása.

Fejlesztési követelmények

- A viselkedéskultúra, etikett szerepének megismerése a mindennapi életben.
- A különböző generációk között konszenzus létrehozásának lehetősége és fontossága.

- Hagomány és személyesség az udvariassági formákban.

10.4. *Gazdálkodáskultúrára való nevelés*

Célok, feladatok

Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé.

Valamilyen módon, formában és mértékben minden ember a gazdaság szereplője. Ahhoz, hogy a gazdaság életében eredményesen vehessünk részt, sajátos általános gazdasági felkészültséggel is rendelkezünk kell.

Az iskolának ma már az is feladata, hogy a felnövekvő nemzedékek minden tagjában kialakítsa a gazdasági felkészültség alapjait.

Fejlesztési követelmények

- A gazdálkodással kapcsolatos elemi összefüggések felismerése.
- A gazdálkodással és pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztése.
- Képessé váljanak a rendelkezése álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.
- Okos gazdálkodás képességének a birtoklása.
- A pénz szerepe a háztartás – gazdálkodásban.
- A háztartási jövedelmek összetétele, eredete.
- A piaci árak elemzése, az árak és a minőség összehasonlítása és észszerű döntés.
- A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeit a gyakorlatban érvényesítse, tudatos fogyasztókká váljanak.
- A rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodás.
- Az energiatakarékosság lehetőségeinek kihasználása.

10.5. *Közlekedési kultúrára való nevelés*

Célok, feladatok

A közúti közlekedés rohamos fejlődésének vagyunk tanúi, melynek fő hajtóereje a motorizáció. A hazánkban is egyre bővülő járműpark az állandó növekvő forgalomsűrűség tanulóink számára is nap mint nap fokozott veszélyforrásként jelentkezik.

A közlekedő ember védelme, a biztonságos közlekedés problémaköre világnézete az érdeklődés homlokterébe került.

Rendkívül nagy szükség van arra, hogy közlekedésben résztvevők magatartásukkal, egymással való viszonyukkal a közlekedést megfogalmazó jogi szabályok (KRESZ) maradéktalan elsajátításával növeljék a közúti közlekedés biztonságát, az emberi élet megvédését. Mindezek megkövetelik, hogy tanulóinkat felkészítsük az emberek egyik legmindennapibb tevékenységére: a közlekedésre.

Fejlesztési követelmények

- A közlekedésben való biztonságos és felelősségteljes részvétel.
- Szabályismeretet, szabályalkalmazás a biztonságos közlekedéshez.
- A gyalogos közlekedés, a tömegközlekedés, (városi, vasúti, országúti, vízi, légi) valamint a kerékpáros közlekedés szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- A közlekedési helyzetek helyes megítélése.
- A defenzív vezetéstechnika alkalmazása.
- A közlekedési helyzetek helyes és gyors megítélése, a közlekedési jelzések biztonságos értelmezése.

- A közlekedéssel kapcsolatos helyes magatartási szokások és elvárt udvariassági szabályok alkalmazása.
- Legyenek tisztában a közlekedés pozitív magatartásformáival.
- A kulturált közlekedési magatartás tudatos alkalmazása.

10.6. *Ajánlás az iskolai fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtására*

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

*A fogyasztóvédelmi oktatás célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknak.***

A fogyasztó önvédelmi ismereteire és a jogorvoslat módjára alaposan fel kell készíteni a leendő fogyasztókat.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése.

Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakítása, a jogait érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez
- g.) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

- Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai.
- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.
- Alapfokú oktatás: a Nat-ban megnevezett műveltségi területeken az élelmiszerbiztonsággal, a helyes táplálkozással, a vásárlási szokásokkal kapcsolatos ismeretek oktatását meg kell szervezni.
- Középfokú oktatásban a fogyasztóvédelmi ismeretek oktatását ki kell terjeszteni az energiaszolgáltatás és a pénzügyi (banki, biztosítási, pénztári) szolgáltatás területére is.

Módszertani elemek:

- A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.
- Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.
- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel (pl. séta a piacon, vagy vásárcsarnokban, számlaadási kötelezettség tapasztalatai, mit tartalmazzon a számla) egy pénzügyi és egy energiaszolgáltató tevékenységének megismertetése, a tapasztaltak kiértékelése.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvédekezés)

A vásárlás során az alábbiakra kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az alkalmazott reklám, annak hatékonysága,
- az élelmiszerek fogyaszthatóságának, eltarthatóságának kérdése, lejárt fogyaszthatósági idejű élelmiszerek esetén mi a teendő?
- a lejárt fogyaszthatósági idejű élelmiszerek egészségre gyakorolt hatása,
- a Vásárlók Könyve, az abban szereplő bejegyzések sorsa,
- a biztonsági örök feladata, hatásköre a kereskedelmi egységekben.

A fogyasztóvédelmi oktatáshoz a következő szervezetektől kapható segítség és segédanyag:

Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság www.nfh.hu T: 06 (1) 459 4917

Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) www.ofe.hu T: 06 (1) 311-7030

Magyarországi Biztosítottak és Fogyasztóvédők Egyesülete (MoBFE) www.mobfe@panaszok.hu

Tel./fax: (82) 412 070.

10.6.1. A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség megismertetését szolgáló tananyag

Oroszlányon és környékén több nemzeti, etnikai kisebbségi közösség él (németek, szlovákok, cigányok). Ezért az etnikai, nemzeti kisebbséghez tartozó és nem tartozó emberek toleráns egymás mellett élését már gyermek-, ifjúkorban el kell sajátítani. Ezt a minden napi életben kell gyakorolni, megteremtve az esélyegyenlőséget mindenki számára.

Az iskola segíti a kisebbség, az etnikum kulturális értékeinek megismerését, a történelméről, irodalmáról,

képzőművészetéről, zenei és táncművészetéről, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását.

Az oktatás elősegíti a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét, illetve mérsékli esetleges hátrányait. Biztosítja az érintettek helyzetéről, jogairól, szervezeteiről és intézményeiről szóló ismeretek oktatását.

Feladataink:

- a) a tantárgyi fejlesztés;
- b) a kisebbségi önismeret fejlesztés;
- c) a szocializációs, kommunikációs fejlesztés;
- d) a folyamatosan szervezett kulturális tevékenység;
- e) az egyéni tehetséggondozás.

Az interkulturális oktatás megszervezhető a nem kötelező tanórai foglalkozások keretében (pl. német civilizációs tanulmányok során).

A nem kötelező közös tanórai foglalkozások a népismereti műveltségi anyag megismerésére szervezhetők meg. Egyes műveltségi területekből – különösen az Ember és társadalom, a Földünk és környezetünk, a Művészetek, valamint az Életvitel – kialakított tantárgyak hangsúlyozottan tartalmazzák az adott kisebbség kulturális örökségét, jelenét, és bemutatják szokásait, a többségi kultúrával egyenrangúan és megfelelő terjedelemben tárgyalják az adott kisebbségről szóló ismereteket is.

Magyar nyelv és irodalom

A helyi tantervben figyelembe kell venni, hogy a kisebbség nemzeti identitás szempontjából egy másik nemzet kultúrájához, nyelvéhez, irodalmához kötődhet.

Kisebbségi népismeret

A kisebbségi népismeret az egyes kisebbségek és anyanemzetük, illetve nyelvnemzetük kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről szóló ismereteket tartalmaz. Általános fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódik (különösen Anyanyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Természetismeret, Földünk és környezetünk, Művészetek). Az idekapcsolódó területek:

- a) a kisebbség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája
 - nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat,
 - vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
 - ének-, zenei és táncművészet (zenei örökség, színház, tánc és játék),
 - hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
 - szociológiai és település-földrajzi ismeretek.
- b) A kisebbség történelemalkító és kultúraformáló szerepe, civilizációja
 - a kisebbség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya)országok történelmének, irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya)országok földrajza,
 - oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
 - a kisebbségek más országokban élő csoportjai.
 - Kisebbségi és állampolgári jogok
 - a kisebbségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
 - a kisebbségek intézményrendszere,
 - nemzetközi kapcsolatok.

Közösségi szolgálat

A törvény szerint 50 óra közösségi szolgálat a feltétele az érettségi vizsgának, amely csoportosan vagy projekt módszerrel végezhető, melyről igazolást kap a tanuló. A felnőttoktatásban és a sajátos nevelési igényű tanulóknál a kötelezettség nem áll fenn.

III. Záró rendelkezések

Legitimációs záradék

1. A Pedagógia Program hatálybalépése

A Pedagógiai Program 2025. 09.01. napján a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, és visszavonásig érvényes. A felülvizsgált Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2024. 09.01 napján készített (előző) Pedagógia Program.

2. A Pedagógia Program felülvizsgálata

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi a fenntartó, a nevelőtestület, a diákönkormányzat, az intézményi tanács, ennek hiányában az iskolaszék, óvodaszék, kollégiumi szék, ennek hiányában a szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást a/az főigazgatóhoz/igazgatóhoz kell beterjeszteni. A Pedagógiai Program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

Kelt: Oroszlány, 2025.06.25.

.....

igazgató

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot az intézmény humán szakmai munkaközössége 2025.06.25.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Oroszlány, 2025.06.25.

munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény élő idegennyelvi szakmai munkaközössége 2025.06.25.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Oroszlány, 2025.06.25.

munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény matematika-informatika-természettudományi szakmai munkaközössége 2025.06.25.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

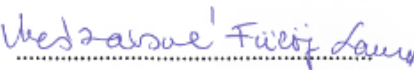
Oroszlány, 2025.06.25.

munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény osztályfőnöki szakmai munkaközössége 2025.06.25.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Oroszlány, 2025.06.25.

munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény öko munkaközössége 2025.06.25.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

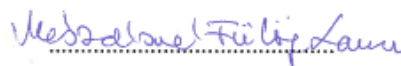
Oroszlány, 2025.06.25.

munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézményi tanács 2025.06.25.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Oroszlány, 2025.06.25.

intézményi tanács képviselője

A Pedagógiai Programot a szülői szervezet 2025.06.25.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Oroszlány, 2025.06.25.

szülői szervezet képviselője

A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával 2025.06.25.napján került megalkotásra, melyről jegyzőkönyv és jelenléti ív készült.

Oroszlány, 2025.06.25.

igazgató
a nevelőtestület képviselője

HIVATALOS NYILATKOZAT

Alulírott Dr. Radványiné Varga Andrea az oroszlányi Hamvas Béla Gimnázium igazgatója, hivatalosan nyilatkozom, hogy iskolánkban iskolaszék nem működik.

Oroszlány, 2025. június 25.

Dr. Radványiné Varga Andrea
igazgató

Jelen Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a Tatabányai Tankerületi Központ képviseletében mint az intézmény fenntartója jóváhagyom. Az esetlegesen felmerülő finanszírozási igények a kötelezettségvállalás rendje szerint, egyedileg kerülnek elbírálásra.

Kelt: Tatabánya 2025. év 07. hónap 15. nap

Vereckei Judit
tankerületi igazgató
fenntartó képviselője
A hatáskör gyakorlója nevében és megbízásából helyettesítőként eljár:
dr. Takács Ádám szakmai vezető
dr. Takács Ádám

1.sz melléklet – a kötelező és a választható emelt szintű tanórai foglalkozások helyi tantervei

A kötelező és a választható emelt szintű tanórai foglalkozások helyi tantervei a Hamvas Béla Gimnázium honlapján, a <http://kozepiskola.oroszlany.hu/> címen <http://kozepiskola.oroszlany.hu/index.php/helyitantervek> érhetők el.

2.sz. melléklet fejlesztési program

A Hamvas Béla Gimnázium fejlesztési programja

A Hamvas Béla Gimnázium a szakmai alapidokumentum alapján minden tanévben fejlesztési tervet készít a sajátos nevelési igényű tanulók vonatkozásában. Az iskolában pszichés fejlődési zavarral, autizmus spektrum zavarral küzdő, mozgásfogyatékos tanulók fejlesztése és egyéb komplex gyógypedagógiai fejlesztés folyik a Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szakembereinek bevonásával.

Komplex gyógypedagógiai fejlesztés történik a sajátos nevelési igényű gimnazista tanulók rehabilitációs-ellátásához. Az egyéni fejlesztési tervek a fejlesztendő területek kiemelésével kerülnek kidolgozásra, pl. figyelem, olvasási szövegértés, nyelv-helyesírás, számolás, matematikai gondolkodás, tanulásmódszertani fejlesztés alkalmazásával. Fontos a lényegkiemelés elsajátítása. A fejlesztést gyógypedagógus folyamatosan végzi - a szakértői véleményben javasolt heti óraszámban -, melyről egyéni haladási naplót készít tanévenként.

A BTMN-s tanulók esetében a Hamvas Béla Gimnázium saját fejlesztő pedagógusa készíti el a szakértői vélemény alapján az egyéni fejlesztési tervet. A fejlesztéseken a tanulók kiscsoportos foglalkozások keretében heti 1-2 órában vesznek részt.

Mindkét fejlesztési terület rögzítésre kerül a KRÉTA rendszerben. A fejlesztési órák teljesülését az iskola vezetősége ellenőrzi.

Az SNI-s és BTMN-s fejlesztési órákról a tanulók egyéni fejlesztési értékelés alapján kapnak visszajelzéseket, érdemjeggyel való értékelés nem történik.

A fejlesztésben való részvétel előfeltétele az érettségi vizsgán a szakértői véleményben szereplő mentességek, időhosszabbítások, írásbeli és szóbeli vizsgák kiváltásának igénybe vétele.

Az iskola nyilvántartásában szerepel az SNI-s és BTMN-s tanulók felülvizsgálatának ideje, módja, a szakértői javaslat figyelembevétele a differenciált oktatás során. A tanórákon minden szaktanár köteles figyelembe venni a tanulói igényeket, az esetleges felmentést az értékelés alól. Az iskola biztosítja a szakértői javaslat alapján a módszertani feltételeket és eszközigényeket, amennyiben szükséges a feladatmegoldáshoz a többlet munkaidőt.

Az érettségire való jelentkezéskor a tanulónak nyilatkozatot kell kitölteni arról, milyen jogszabály által előírt kedvezményekkel kívánnak élni a szakértői javaslat alapján, melyre az igazgató határozatot hoz, ezzel biztosítja a kért mentességeket a vizsgáztatás során.

Amennyiben olyan esettel találkoznak a szaktanárok, ahol nincs a diáknak szakértői véleménye és indokolt lenne, a szülők bevonásával az iskola kezdeményezi a tanulók pedagógiai szakszolgálatnál történő szakértői vizsgálatát.

A Hamvas Béla Gimnáziumba kerülő 9. évfolyamos tanulóknál megtörténik a szakértői véleménnyel rendelkező diákok felülvizsgálatának kezdeményezése, amint az iskolába kerülnek.

3.sz. melléklet a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési terve

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési terve

1. Sajátos nevelési igényű gimnazista tanulók habilitációs- rehabilitációs ellátásához komplex gyógypedagógiai fejlesztés

Fejlesztendő területek:

- figyelem, olvasási és szövegértési készségek
- nyelvi-, helyesírási készség
- számolási készség, matematikai gondolkodás
- tanulásmódszertan, lényegkiemelés

Egyéni fejlesztési terv

Matematikai, számolási készségek fejlesztése	Olvasás, nyelvi-helyesírási készségek szövegértés fejlesztése	Figyelem, emlékezet fejlesztése
- matematikai összefüggések felismerése - tananyaghoz kapcsolódó típus feladatok megoldása, gyakorlása - feladatok lépésekre bontása, a feladat megoldásának felépítése, eldöntése és gyakorlása - sakkozás, labirint játék - számfogalom erősítése - számkészítése, számok gyűjtése - szabályok felismerése, alkalmazása - szöveges feladatok értelmezése, megoldási lehetőségek elemzése	- spontán szövegalkotás sztorikockával - értelmetlen szövegek felismerése betűk elhagyása, vagy sorrendbe rendezése után - szövegértelmezés, befejezés - szavak kiemelése, hangsúlyozása - szókincsbővítés - hallás utáni írás - szövegértő játékok - Kakukktójtás játékok - hiányos szöveg kiegészítése - Egyszerű szöveg alkotása - hangos olvasás gyakorlása - tananyaghoz kapcsolódó szövegértő feladatok megoldása - hibakeresések - differenciálás, hangoztatás írás	- alakállandóság - alak-háttér felismerése - differenciálás képen - diszkrimináció (alakháttér) - alak és forma megkülönböztetése - vizuális tagolás - rész és egész felismerése, kiegészítése - vizuális ritmus folytatása - mozaik összeillesztése - képkiegészítések - hiányok pótlása - diszkrimináció (hang, szótag, szó kihallása szövegből) - ritmus felismerése - hangok, szavak, mondatok hallás utáni felismerése, reprodukálása, utánzása

	- szófajok felismerése - összetett szavak -	
Tanulásmódszertan	Logikus gondolkodás	
- az órán hallottak átgondolása, előzetes ismeretek számbavétele (vázlat, ábrák, stb) - tájékozódó olvasás (olvassák egyszer végig az anyagot, figyeljenek a kiemelésre, idegen szavakra) - próbafelmondás saját szavakkal (vázlat segítségével) - összevetés a szöveggel (mit hagytam ki?) - újra olvasás - ismételt felmondás - matematikai feladatokhoz: feladat olvasása, értelmezése, adatok lejegyzése rajzzal, jelekkel, feladatterv készítése, nyitott mondat, műveletek ellenőrzése, szöveges válasz megfogalmazása	- rendszerezés - kombinativitás - deduktív következtetés - induktív következtetés - mennyiségi következtetés - gondolkodási sebesség - sztenderd reprezentációk - definíciók - rutin számítások - rutin eljárások - rutin feladatmegoldások - modellezés - transláció és értelmezés - reflexió és belátás	

2. *Mozgásfejlesztés, konduktív pedagógia*

Célok és feladatok:

- orthofunkciós testhelyzet kialakítása minden testhelyzetben
- szem-kéz koordináció fejlesztése
- feladattudat kialakítása
- figyelem felkeltés fenntartása
- bal oldal használatára szoktatás
- tanult mozgások funkcióba építése

Állás-járás:

- letett sarok tudatosítása járás közben
- bal kéz test mellett tartása
- térdek emelése
- sarkon járás gyakorlása

- statikus és dinamikus egyensúly fejlesztése
- boka torna
- járásritmus, lépéshossz növelésének fejlesztése
- járásképp harmonizálása
- fiziológiás járás tanulása
- kar/láb szinkinézia kialakítása, javítása

Manipuláció: /bal kéz/

- ujjak differenciált mozgatása
- ujjak erősítése
- két kéz összetett mozgásának fejlesztése
- bal kéz supinációja
- finommotorika fejlesztése
- kézügyesség fejlesztése

3. *Autizmus, spektrumzavarral küzdő gimnazista tanulók habilitációs- rehabilitációs ellátásához komplex gyógypedagógiai fejlesztés*

Fejlesztendő területek:

- kommunikáció
- szociális készségek

Fejlesztési területek	Tevékenységek, fejlesztési célok	Módszerek, eszközök
Szociális készségek		
É-tudat, énkép:	A fejlesztési időszak végére, egyre pontosabban legyen képes megnevezni saját külső- belső tulajdonságait, beazonosítani érzelmeit. A fejlesztési időszak végére legyen képes jobban felismerni, hogy saját viselkedésünk hatással van társas kapcsolatainkra. Szerezzen konkrét példákat a baráti társaság fenntartására. Fejlesztési időszak végére legyen képes felismerni érzelmei kiváltó okait. Fejlesztési időszak végére legyen képes egyre realisabban látni önmaga érzelmeit, lássa, hogy érzelmei az érzelmi skálán hol helyezkednek el.	vizuális megsegítés beszélgetés bemutató Eszközök: - papírok, ceruzák - képek, fényképek - arcokról, érzelmeket ábrázoló szimbolikus képek - napló - énkönyv - fényképek
Mentalizáció	A fejlesztési időszak végére: - saját élményfeldolgozás szerezzen még több tapasztalatot arról, hogy a gondolatok, vélekedések, hiedelmek hatással vannak érzelmeinkre,	megbeszélés vizuális mintaadás játék Eszközök: - feladatlapok - videók

	cselekedeteinkre. Vegye észre, hogy másokat is sokszor vélekedéseik, érzelmeik befolyásolják cselekvésük során. Ezek eltérhetnek a mi gondolatainktól, vélekedéseinktől. - egyre több szituációban legyen képes felismerni, hogy a szituációban részt vevő személyek viselkedése mögött észrevehető szándékot. - minél több helyzetben legyen képes annak belátására, hogy emberek másként gondolkozhatnak és cselekedhetnek hasonló helyzetekben. - szociális történetek segítségével legyen képes meglátni, hogy egyes szituációkban mások cselekedeteit más okok is mozgathatják, mint azt mi feltételezzük. - új szituációkban legyen képes felismerni az iróniát, szarkazmust, ugratást.	
Kommunikáció		
Élménymegosztás	A fejlesztési időszak végére: - legyen képes a napi eseményeket rögzíteni önállóan naplójában, és megfogalmazni, milyen hatással vannak rá ezen események - legyen képes a napi eseményekről beszélgetni, a beszélgető partnerben felmerülő kérdésekre válaszolni.	bemutató vizuális megsegítés Eszközök: eseményképek énkönyv napló laptop
Nonverbális kommunikáció	A fejlesztési időszak végére ismerje meg, hogy a térszabályozás, hogy segítheti a kommunikációt.	modellátás Eszközök: képek, videók
Beszélgetési készségek	A fejlesztési időszak végére: - egyre rutinosabban mozogjon beszélgetési helyzetekben. Legyen képes beszélgetésbe való	Eszközök. képek, labda, társasjáték

	bekapcsolódásba, beszélgetés kezdeményezésére. - legyen képes felismerni és egyre jobban alkalmazni, hogy a tekintet irányítás milyen szerepet tölt be a kommunikációban. - legyen képes rövid ideig hangerő növelésre- hangerő szabályozó használatával.	
Beszédértési készségek	A fejlesztési időszak végére: - egyre több példán keresztül ismerje meg, hogy egy-egy szó mögött más-más jelentés is állhat, nem biztos, hogy mindenki ugyanarra gondol mint én. - ismerje fel, hogy a szavak tartalmát megváltoztathatja az alkalmazó, más kommunikációs eszközök használatával.	beszélgetés magyarázat Eszközök: képek, szituációs játékok

4.sz. melléklet – esélyegyenlőségi szabályzat

Hamvas Béla Gimnázium

Esélyegyenlőségi szabályzat

2024

2003. évi CXXV. törvény
az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

A hatályos törvény megtalálható a <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0300125.tv> címen.

A törvény oktatásra és képzésre vonatkozó legfontosabb fejezetei:

Preambulum

Az Országgyűlés

elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás előmozdítása elsősorban állami kötelezettség, tekintettel az Alaptörvény II. és XV. cikkére, valamint a Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira a következő törvényt alkotja: *

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § * Az egyenlő bánásmód követelménye alapján Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.
2. § Az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket e törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

Fogalmak

3. § * (1) E törvény alkalmazásában

a) * foglalkoztatási jogviszony: a munkaviszony, a közszolgálati jogviszony, a kormányzati szolgálati jogviszony, a közalkalmazotti jogviszony, az egészségügyi szolgálati jogviszony, a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony, az adó- és vámhatósági szolgálati jogviszony, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszony, honvédelmi alkalmazotti jogviszony, a bírósági szolgálati viszony, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonya, az ügyészségi szolgálati jogviszony, a hivatásos és szerződéses szolgálati jogviszony, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony, a kölcsönbeadó és a kölcsönzött munkavállaló között a munka törvénykönyvéről szóló törvény szerinti munkaerő-kölcsönzés alapján fennálló jogviszony, *

b) munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony: a bedolgozói munkaviszony, a munkavégzésre irányuló vállalkozási és megbízási szerződés alapján létrejött jogviszony, a szakcsoporti tagsági viszony, valamint a

szövetkezeti tagsági viszony, továbbá a személyes közreműködéssel járó gazdasági és polgári jogi társasági tevékenységnek a munkavégzésre irányuló elemei,

c) állami támogatás: az államháztartás alrendszerének költségvetése terhére ingyenes vagy kedvezményes források, illetve egyéb előny bármilyen formában történő nyújtása oly módon, hogy ez állami bevételek kiesését vagy állami kiadást jelent, ideértve az állami kezességvállalást is, valamint az Európai Unióból, nemzetközi szervezetektől és más államokból származó források, adományok és segélyek, amennyiben azok a központi költségvetésen keresztül kerülnek folyósításra,

d) közszolgáltatás: szerződéskötési kötelezettség alapján a lakosság alapvető szükségleteinek ellátására irányuló szolgáltatás, így különösen a villamosenergia-, gáz-, hő-, víz-, szennyvíz- és hulladékkezelési, köztisztasági, postai és távközlési szolgáltatás, továbbá a menetrend alapján közlekedő járművekkel végzett közforgalmú személyszállítás,

e) civil és érdek-képviselői szervezet: az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerinti civil szervezet, amelynek alapszabályában, illetve alapító okiratában a szervezet céljai között a védett tulajdonság pontos meghatározásával körülírt hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének, illetve társadalmi felzárkózásának elősegítése vagy a védett tulajdonság pontos meghatározásával körülírt emberi és állampolgári jogok védelme szerepel, valamint az adott nemzetiség tekintetében a nemzetiségi önkormányzat, továbbá a munkavállalók anyagi, szociális és kulturális, valamint élet- és munkakörülményeivel összefüggő ügyekben a szakszervezet,

f) hozzátartozó: a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, illetve az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a házastárs, illetve a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, illetve bejegyzett élettársa,

g) * kérelmező: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, aki vagy amely az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapítását maga kezdeményezte, vagy arra jogosult lett volna és az eljárásban ügyfélnek minősül,

h) eljárás alá vont személy: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, akivel vagy amellyel szemben az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezések megsértésének megállapítására irányuló eljárást folytatják,

i) * jogsértő: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, akivel vagy amellyel szemben az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezések megsértésének megállapítására irányuló eljárás eredményeként a hatóság megállapította a jogsértést.

(2) E törvény alkalmazásában munkaerő-kölcsönzés esetén munkáltatón a kölcsönvevőt is érteni kell.

A törvény hatálya

4. § Az egyenlő bánásmód követelményét

a) a magyar állam,

- b) * a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, ezek szervei,
- c) a hatósági jogkört gyakorló szervezetek,
- d) * a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek,
- e) * a közalapítványok, köztestületek, valamint munkavállalók és munkáltatók érdekképviselői szervezetei,
- f) a közszolgáltatást végző szervezetek,
- g) * a köznevelési intézmények, a szakképző intézmények és a felsőoktatási intézmények (a továbbiakban együtt: oktatási intézmény),
- h) a szociális, gyermekvédelmi gondoskodást, valamint gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó személyek és intézmények,
- i) a muzeális intézmények, a könyvtárak, a közművelődési intézmények,
- j) az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárak, a magánnyugdíj pénztárak,
- k) az egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatók,
- l) a pártok, valamint
- m) az a)–l) pontok alá nem tartozó költségvetési szervek

jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során (a továbbiakban együtt: jogviszony) kötelesek megtartani.

5. § Az egyenlő bánásmód követelményét a 4. §-ban foglaltakon túl az adott jogviszony tekintetében köteles megtartani,

- a) aki előre meg nem határozott személyek számára szerződés kötésére ajánlatot tesz vagy ajánlattételre felhív,
- b) aki az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben szolgáltatást nyújt vagy árut forgalmaz,
- c) az állami támogatás felhasználása során létrejövő jogviszonyai tekintetében az állami támogatásban részesülő egyéni vállalkozó, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet az állami támogatás igénybevételeitől kezdődően mindaddig, amíg az állami támogatás felhasználását az arra jogosult szerv a rá vonatkozó szabályok szerint ellenőrizheti, valamint
- d) a munkáltató a foglalkoztatási jogviszony, az utasításadásra jogosult személy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony, illetve az ezekkel közvetlenül összefüggő jogviszonyok tekintetében.

6. § (1) E törvény hatálya nem terjed ki

- a) a családjogi jogviszonyokra,
- b) a hozzátartozók közötti jogviszonyokra,
- c) * a vallási közösség hitéleti tevékenységével közvetlenül összefüggő jogviszonyára, valamint

d) * e törvény 4. §-ának alkalmazása során – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az egyesületek, a jogi személyek, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek tagjai közötti, a tagsággal összefüggő jogviszonyokra.

(2) Az (1) bekezdés d) pontja

a) * a tagsági jogviszony létesítése és megszüntetése, valamint – a közalapítványok kivételével – a 4. § e) pontja szerinti szervezetek esetében a tagsági és a részvételi jogok gyakorlása, továbbá

b) a 8. § j) pontjában meghatározott tulajdonság kivételével a pártok jogviszonyai

vonatkozásában nem alkalmazható.

7. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti – különösen a III. fejezetben meghatározottak szerint – a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás.

(2) * Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (a továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét,

a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos,

b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

(3) * A 8. § b)–e) pontja szerinti tulajdonságon alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetés, valamint jogellenes elkülönítés esetében a (2) bekezdés nem alkalmazható.

Hátrányos megkülönböztetés

8. § * Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

a) neme,

b) faji hovatartozása,

c) bőrszíne,

d) nemzetisége,

e) * nemzetiséghez való tartozása,

f) anyanyelve,

g) fogyatékosága,

h) egészségi állapota,

i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,

- j) politikai vagy más véleménye,
- k) családi állapota,
- l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
- m) szexuális irányultsága,
- n) nemi identitása,
- o) életkora,
- p) társadalmi származása,
- q) vagyoni helyzete,
- r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- s) érdekképviselőhez való tartozása,
- t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága)

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

9. § * Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

Zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás

10. § (1) * Zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegényítő vagy támadó környezet kialakítása.

(2) * Jogellenes elkülönítésnek minősül az a rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságai alapján egyes személyeket vagy személyek csoportját a velük összehasonlítható helyzetben lévő személyektől vagy személyek csoportjától – anélkül, hogy azt törvény kifejezetten megengedné – elkülönít.

(3) Megtorlásnak minősül az a magatartás, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget.

Előnyben részesítés

11. § (1) Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésén alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az

a) törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól, vagy

b) a párt ügyintéző és képviseleti szervének megválasztása, valamint a pártnak a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott választásokon történő jelöltállításának során a párt alapszabályában meghatározott módon érvényesül.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezés nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.

Oktatás és képzés

27. § (1) Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre,

a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy

b) amelynek megszervezéséhez az állam

ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy

bb) közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás).

(2) Az egyenlő bánásmód követelményét az (1) bekezdésben meghatározott oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen

a) az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,

b) az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,

c) a teljesítmények értékelése,

d) az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,

e) az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,

f) a kollégiumi elhelyezés és ellátás,

g) az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,

h) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint

i) az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

(3) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport

a) jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben

meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

(4) Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

28. § (1) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha az oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy az oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

(2) * Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha

a) * köznevelési intézményben, illetve szakképző intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint,

b) felsőoktatási intézményben a hallgatók önkéntes részvétele alapján

olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

(2a) * A (2) bekezdésben meghatározottak szerinti vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló oktatás megszervezése nem vezethet a 8. § b)–e) pontja szerinti tulajdonságon alapuló jogellenes elkülönítéshez.

(2b) * Nemzetiségi oktatás szervezése esetén csak akkor nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye, ha az oktatás szervezése a (2) bekezdésben foglalt feltételek mellett megfelel az alábbi követelményeknek is:

a) az alaptanterv szerinti ismeretek megszerzése a nem nemzetiségi oktatásban általánosan érvényesülő színvonalon biztosított, és

b) a nemzetiségi oktatás a nemzetiségek jogairól szóló törvényben meghatározott követelményeknek megfelel.

(3) * A nyelvi vagy kulturális önazonosság megőrzése céljából egyházi jogi személy, vallási egyesület vagy nemzetiségi önkormányzat által fenntartott köznevelési intézmény, egyházi jogi személy, vallási egyesület vagy országos nemzetiségi önkormányzat által fenntartott felsőoktatási intézmény tekintetében jogszabály a 27. § (2) bekezdés a) pontjától eltérő rendelkezést állapíthat meg.

29. § Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján megalkotott kormányrendelet az iskolarendszeren belüli, valamint az iskolarendszeren kívüli oktatásban részt vevők meghatározott körére – az oktatással, képzéssel összefüggésben – előnyben részesítési kötelezettséget írhat elő.

Első fejezet

Alapelvek

A Hamvas Béla gimnázium működése és tevékenységei során általánosan érvényesíti az egyenlő bánásmód követelményeit, az esélyegyenlőség szempontjait, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

Ezen alapelvek alapján különösen:

A, elismeri a nők és férfiak egyenjogúságát; tevékenységei során törekszik a nemek hátrányos megkülönböztetésének elkerülésére;

B, elismeri a fogyatékkal élő alkalmazottak foglalkoztatáshoz való jogát. Biztosítja, hogy e személyek ne szenvedjenek hátrányt munkatársaikkal szemben;

C, elismeri a fogyatékkal rendelkező diákok tanuláshoz való jogát, biztosítja, hogy a tanulók ne szenvedjenek hátrányt társaikkal szemben.

Fogalmak

Egyenlő bánásmód követelményének megsértése

A közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás.

Egészségügyi alkalmassági vizsgálat

Orvosi vizsgálat, amelynek célja annak megállapítása, hogy az egyén testi adottságai és egészségi állapota alapján képes-e felkészülni a választott tevékenység ellátására, ennek során nem kerül-e veszélybe egészsége.

Fogyatékossgal élő diák, tanuló

Aki mozgásszervi, érzékszervi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Fogyatékos személy

Aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – továbbá ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

**Megváltozott
munkaképességű személy**

Aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahely-megtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkenhet.

Zaklatás

Az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a védett tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

Második fejezet

Az Esélyegyenlőségi Szabályzat hatálya és célja

1. A jelen szabályzat hatálya kiterjed a Hamvas Béla Gimnázium valamennyi oktatási és nevelési tevékenységére, a középfokú oktatással összefüggő szolgáltató és igazgatási tevékenységre, a feladatellátásban közreműködő szervezetekre, valamennyi munkavállalóra, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyekre, diákjainkra, a gimnázium által nyújtott szolgáltatásokat igénybe vevő további személyekre.
2. A gimnázium kötelezettséget vállal, hogy a munkavégzés során megelőzi és megakadályozza a munkavállalók közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetését. Ez kiterjed a pedagógus és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő személyek felvételre. Kiterjed a munkavállalók bármínemű, nemi, faji hovatartozására, bőrszínbeli különbségére, nemzetiségére, nemzetiséghez való tartozásra, anyanyelvére, fogyatékoságára, egészségi állapotára, vallási vagy világnézeti meggyőződésére, politikai vagy más véleményére, családi állapotára, anyaságára vagy apaságára, szexuális irányultságára, nemi identitására, életkorára, társadalmi származására, vagyoni helyzetére, érdekképviselőhöz való tartozására, egyéb helyzetére, tulajdonságára, vagy jellemzőjének bármínemű diszkriminációjára.
3. A pedagógus, a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő személyek kötelezettséget vállal arra, hogy megelőzi és megakadályozza a gimnáziumi tanulók közvetett vagy közvetlen hátrányos megkülönböztetését, és elősegíti az esélyegyenlőséget és a méltányos bánásmódot számukra. Az egyenlő esélyek biztosítása és a hátrányos megkülönböztetés megakadályozása a Hamvas Béla Gimnázium minden diákjának biztosított jog, ezért hatálya a gimnázium valamennyi tanulójára kiterjed. A hátrányos megkülönböztetés tilalma érvényes és kiterjed a gimnázium valamennyi diákjának bármínemű:

– nemi-, faji hovatartozás, bőrszín, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, érdekképviselőhez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága, vagy jellemzője miatti diszkriminációra.

Harmadik fejezet

Az egyenlő bánásmód követelménye

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésének tekintendő az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény értelmében:

a közvetlen hátrányos megkülönböztetés;

közvetett hátrányos megkülönböztetés;

zaklatás;

jogellenes elkülönítés;

megtorlás;

valamint az ezekre adott utasítás.

Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan viselkedés, tevékenység, verbális közlés, amelynek eredményeként egy pedagógus/diák vagy az iskola kötelékébe tartozó személy, illetve csoport vélt vagy valós a második fejezetben felsorolt tulajdonsága, vagy jellemzője miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy sérül az esélyegyenlősége, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő viselkedés, tevékenység, verbális közlés, illetve rendelkezés, amely a II. fejezetben meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat (pedagógusokat, iskolai dolgozókat, illetve diákokat) lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

Zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, tevékenység, illetve verbális/fizikai erőszak, amely az érintett személynek a II. fejezetben meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben (pedagógusokat, iskolai dolgozókat, illetve diákokat) megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

Jogellenes elkülönítésnek minősül az a rendelkezés vagy tevékenység, amely a második fejezetben meghatározott tulajdonságai alapján egyes személyeket (pedagógusokat, iskolai dolgozókat, illetve diákokat) vagy személyek csoportját a velük összehasonlítható helyzetben lévő személyektől vagy személyek csoportjától - anélkül, hogy azt törvény kifejezetten megengedné - elkülönít.

Megtorlásnak minősül az a magatartás, tevékenység, verbális vagy fizikai irányultságú erőszak, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget.

Negyedik fejezet

Az esélyegyenlőségi feladatokat ellátó testület: Az Esélyegyenlőségi Bizottság

A Hamvas Béla Gimnázium esélyegyenlőséget előmozdító tevékenységét szervező és összefogó, valamint egyedi esélyegyenlőségi ügyekben eljáró testülete az Esélyegyenlőségi Bizottság (a továbbiakban: Bizottság).

A Bizottság 3 tagú, amelyből 3 fő az pedagógus. Amennyiben részt kíván venni a szülői és a diákönkormányzati kör képviselője lehetőséget biztosít a Bizottság. A Bizottság elnökének és tagjainak választása a tantestületből történik. Megbízatásuk visszavonásig szól. Az Esélyegyenlőségi Bizottság munkarendje része a Pedagógiai programnak.

A Bizottság feladatai különösen:

Az Esélyegyenlőségi Bizottság feltárja, nyomon követi a megkülönböztetés megnyilvánulásait, a második fejezetben foglaltak intézményszintű csökkentésére irányuló tevékenységeit.

Figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű és fogyatékossgal élő diákok tanulmányainak folytatásához és a pedagógusok, közalkalmazottak, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő személyek munkavégzéshez szükséges esélyegyenlőséget biztosító feltételek meglétét, javaslatot tesz a körülmények javítására.

Mindenfajta diszkrimináció ellen fellép.

Ötödik fejezet

Eljárás esélyegyenlőségi ügyekben

A sérelmet szenvedett fél írásbeli panasszal fordulhat a Bizottsághoz, amennyiben az egyenlő bánásmód követelményének megsértése fennáll.

A Bizottság a benyújtott panaszról a kézhezvételtől számított 30 napon belül dönt az összehívott ülésen, melyen a tagok mindegyike jelen van.

Amennyiben a Bizottság a panasznak helyt ad a lehetőségeihez mérten a döntésével felhívja az intézkedésre jogosult szervezeti egységet az igazgatót) a sérelmes helyzet megszüntetésére, a mulasztás orvoslására, illetve a kifogásolt intézkedés visszavonására. A felhívás eredménytelensége esetén a Bizottság a Tankerületi Központoz fordulhat.

Jelen fejezet rendelkezései nem érintik a sérelmet szenvedett fél jogszabály által biztosított igényérvényesítéshez való jogát.

Oroszlány, 2024. augusztus 26.

.....

.....

Nevelőtestület nevében

Eichardt János

Dr. Radványiné Varga Andrea

Igazgató

A Hamvas Béla Gimnázium Ökoiskolai Programja

Készítette:

Dr. Radványiné Varga Andrea
igazgató

1. Alapok

- **A környezeti nevelés fogalma**

„Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő illetve élettelen környezettel;
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére;
- felkelti az igényt, képessé tesz:
 - a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására;
 - összefüggő rendszerben történő értelmezésére; a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére;
 - a problémák megkeresésére, okainak megértésére;
 - kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére;
 - az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben;
 - a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre."

(KöNKomP, 2004)

„ A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására."

(IUCN, 1970)

Az alapelveket szabályozó jogi háttér

A nemzetközi előzmények közül azt az egyet említjük meg, mely az összes eddigi kezdeményezést magába olvasztja.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 57. közgyűlése 2002. december 20-án a 2005 - 2014 közötti évtizedet a Fenntarthatóságra nevelés évtizedének nyilvánította. Vagyis a nemzetközi közösség egy teljes évtizedet szán annak a célnak az elérésére, hogy az oktatás minden szintjét és formáját áthassák a fenntarthatóság, a környezet- és az egészségvédelem alapértékei. E cél elérését nagymértékben szolgálják az iskolák környezeti- és egészségnevelési programjai.

A hazai jogszabályi háttér Magyarország Alaptörvénye környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos paragrafusaiból, valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénynek a környezeti nevelésre vonatkozó rendelkezéseiből vezethető le:

Magyarország Alaptörvénye

(hatályos szövege elérhető a <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv> címen)

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával,

a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.

(3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni. A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól

(hatályos szövege elérhető a <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500053.tv> címen)

Környezeti nevelés, képzés, művelődés

54. § (1) * Mindenkinnek joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére.

(2) A környezeti ismeretek terjesztése és fejlesztése (óvodai nevelés, iskolai nevelés, képzés, művelődés, iskolarendszeren kívüli oktatás és továbbképzés, ismeretterjesztés, könyvkiadás) elsősorban állami és önkormányzati feladat.

(3) * Az állami feladat ellátása során a környezetvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a környezeti ismeretek szakszerű oktatásának biztosítása és azok folyamatos fejlesztése érdekében együttműködik a köznevelésért felelős miniszterrel és más érdekelt miniszterekkel.

(4) * A Nemzeti Alaptanterv elvei és követelményei szerint a miniszter közreműködik a köznevelési intézmények számára készülő tantervi követelmények és taneszközök szakmai előkészítésében.

(5) A miniszter környezeti nevelési, képzési programot készít, amely összefoglalja

a) az iskolarendszeren kívüli környezeti oktatás, képzés, továbbképzés és ismeretterjesztés környezetvédelmi ismereteit, valamint

b) az öntevékeny közművelődés, a környezeti tudatosság fejlesztésének irányelveit,

c) a környezetvédelmi szakmai képzés irányelveit, ismérveit.

(6) A környezeti oktatásnak és ismeretterjesztésnek az alapvető komplex (természettudomány-ökológiai, társadalomtudományi, műszaki-technikai,) ismereteken túl a szakmák gyakorlásához szükséges környezetvédelmi ismeretekre, a környezetet veszélyeztető tevékenységekre, a veszélyhelyzet megelőzésének és elhárításának alapvető kérdéseire, az egészséget befolyásoló környezeti hatásokra,

továbbá a környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok és kötelezettségek ismertetésére is ki kell terjednie.

55. § (1) * Az 54. §-ban megjelölt feladatokat az állam az oktatási és a közművelődési intézményeken keresztül, a környezetvédelmi egyesületekkel és a környezet védelmével foglalkozó lakossági szakmai szervezetekkel együttműködve látja el. Az állam az egyes nevelési, képzési feladatokat ellátó szervezeteket, az egyházi jogi személyeket, a tudományos intézményeket, szakmai szervezeteket, egyesületeket környezeti nevelési, képzési tevékenységük eredményesebb ellátása érdekében – szükség esetén megfelelő pénzeszközök rendelkezésre bocsátásával – támogatja.

(2) * A környezeti ismeretek oktatásának megszervezése és az ismeretekkel kapcsolatos tananyagok, oktatási programok előkészítésének szellemi és anyagi támogatása a köznevelésért felelős miniszter, valamint a miniszter közös feladata, a szakképzés tekintetében a miniszter gyakorolja a szakképesítésért felelős miniszter jogait, ellátja a felsőoktatás szakirányába tartozó állami feladatokat, és segíti a szakirányba tartozó felsőoktatási intézmények oktató munkáját.

1.2. Helyzetkép

Belső: az iskola

Tárgyi feltételek a környezeti nevelés szempontjából

- Az iskola épülete modern, az építészeti szabványoknak megfelelő (pl. az egészségügyi követelményeknek megfelelő toalett-helyiségek, étkezés előtti tisztálkodási lehetőségek). A javításokat folyamatosan végeztetik, baleseti veszélyek nincsenek. Szellőztetés megoldott, a természetes világításról nagy ablakfelületek gondoskodnak.
- Az iskolában az udvar közös a szakközépiskolával és a kollégiummal, sportolási célokat szolgál.
- Az elhelyezkedése miatt nagy az iskola körüli zöld terület, főként kertes házak veszik körül.
- Az épületen belül környezeti vizsgálatokhoz megfelelő, alapeszköz-készlettel ellátott tanulói labor és előadó áll a rendelkezésünkre.

Megvalósult környezeti nevelési tevékenységeink

- Ha lehetőségünk van rá terepgyakorlat, nyári táborok, tanulmányutak, laborlátogatás az egyedi tantervű, természettudományi speciális képzésű csoportok számára.
- Jeles napok alkalmából az iskola egészét érintő akciók, tevékenységek.
- Az érdeklődő diákok számára természetvédő csoport működtetése.
- Téma napok, témahetek szervezése.
- Aktuális jubileumi ünnepségek tartása.
- Tanulmányi versenyekre felkészítés, versenyzés.
- Regionális tanulmányi verseny szervezése.

Külső: a település és a régió, a helyi értékek

- A felsőfokú oktatási intézményekkel kapcsolatunk van, amelynek során a szakképzés területén működünk együtt. A természettudományi szakos tanárjelöltek tanítási gyakorlata és hospitálása iskolánkban megoldott. Ennek során igyekszünk számukra a modern módszerek alkalmazását biztosítani, az aktualitásoknak megfelelően a környezeti nevelés szervezésébe bevonni.
- A kisvárosi léthez kapcsolódó előnyök és hátrányok meghatározzák környezeti nevelési tevékenységünk lehetőségeit. A természettel való kapcsolat részben hosszabb-rövidebb terepprogramok szervezésével, részben a városi parkok, kertek tanulmányozásával valósítható

meg. A környezetszennyezés és az ipari tevékenység viszonya, az épített környezet felújítási programja jó vizsgálati, elemzési, véleményalkotási lehetőséget adnak. A diákoknak lehetősége van egy –egy környezetkárosítás feltárására.

- Az aktivitás fokozása és az iskola környéke vagy a város lakosságának bevonása a különböző zöld akciókba mindenki számára hasznos.

1.3. Erőforrások

Belső erőforrások

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	Hiteles személyiségek a pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer.
Tanárok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat. A diákokkal együtt végzett kutatási eredményeket beépítik a tananyagba.	Valamennyi szakos belátja, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés.
ÖKO-munkacsoport és a természettudományos munkaközösség	Elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatot teremt a külső támogatókkal. Kutatásokat végez, táborokat (erdei iskola és/vagy kutatótábor) szervez.	Lehetőséget ad különböző szakmacsoportok programjainak összehangolására (témahét, versenyek, akciók, kiállítások, jeles napok eseményei stb.)
Osztályfőnökök	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával. Természeti túrákon vesz részt diákjaival.	Lehetőség van az aktualitások azonnali „kibeszélésére” osztályközösségi szinten (pl. törvényi intézkedések, egészséges táplálkozás, reklámok hatásai, életmód kérdései stb.)
Diákönkormányzatot segítő tanár	Tagjai a környezeti nevelési munkacsoportnak. Lehetőségük van a környezeti nevelés egészségnevelési területeinek erősítésére.	Napi kapcsolat a diákokkal, az egyedi problémák azonnali kezelése.
Iskolaorvos	Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját terepgyakorlatokon, erdei iskolában.	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.

Kémia, biológia, fizika, földrajz szakos tanárok	Gondoskodik a vegyszerek szakszerű elhelyezéséről, szelektív gyűjtéséről. Segíti a labormunka előkészítését és a terepi programokat, versenyek előkészítését.	A gyakorlati szakértelem biztosítása.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával (pl. hivatalos levelek, pénzügyi adminisztráció, pályázati elszámolások)	Részt vállalnak a szelektív hulladékgyűjtésben, takarékoságban.
Az iskola működtetője	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása, biológia- kémia terem, labor, vizesblokk, világítási hálózat karbantartása, hőszigetelés stb.	Szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás.
Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt a diákok (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás, önálló kutatások és kezdeményezések).	Valamennyi diák érintett, nagy a jelentősége a helyi értékek felkutatásának. Partnerség a felnőtt résztvevőkkel. A fő hangsúly a szemléletformáláson van.
Szülők	Előadások tartása, szemléltető eszközök gazdagítása, anyagi támogatás, külső erőforrások felkutatása.	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezeti nevelés túlmutat az iskola falain.

Külső erőforrások

Intézmény, szervezet	A kapcsolat formája, tartalma	Iskolai képviselő, kapcsolattartó
Nemzetközi kapcsolatok	Csatlakozás, mérés, konferencia részvétel	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Más közoktatási intézményekkel kapcsolat	általános iskolákkal; nyílt napok, kiállításokon látogatás	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Felsőoktatási intézmények		
BME	ökoiskola programja	igazgató
	közös projektek, szakmai találkozók	igazgató, vagy az általa megbízott személy
megyei pedagógiai intézet szaktanácsadója	szakmai együttműködés	igazgató, vagy az általa megbízott személy
önkormányzat környezetvédelmi referense	alkalmanként	igazgató, vagy az általa megbízott személy
	bármelyikkel szakmai előadások, terepgyakorlatok	igazgató, vagy az általa megbízott személy

erdészet	táborszervezés	igazgató, vagy az általa megbízott személy
környezetvédelmi felügyelőség	laborlátogatás, szakmai anyagok, pályázatok, kutatási tervezetek engedélyeztetése	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Országos környezetvédelmi szervezetek		
Gaja Egyesület	egyesületi tagság	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Körny.Nev. Iskola Hálózat	hírlevél	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Regionális vagy helyi környezeti nevelési szervezetek		igazgató, vagy az általa megbízott személy
Egyéb országos környezetvédő szervezetek		igazgató, vagy az általa megbízott személy
Magyar Madártani Egyesület	alkalmankénti egyes diákokra	ÖKO csoport vezetője
Egyéb regionális vagy helyi szervezetek		
	táborszervezés, szakmai anyagok	ÖKO csoport vezetője
Zöld Akció	Táborszervezés, szakmai anyagok, kiadványok készítésében segít.	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány	szakmai anyagok, versenyekre felkészítésben segít	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Zöld sziget kör	pályázatok kiírása, Zöld Könyvtár	igazgató, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
Nemzetközi környezetvédő szervezetek		
WWF	szakmai anyagok, akciók	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Közművelődési intézmények		
könyvtárak, könyvtári olvasó, művelődési központ	segédanyagok, pályázatok, versenyek kiírása	igazgató, vagy az általa megbízott személy
Botanikus kert, Állatkert, Vadaspark	szakmai segítség, versenyek, szobrok készítése kiveszett fajokról	igazgató, vagy az általa megbízott személy
ÁNTSZ	laborlátogatások, előadások, versenyek	igazgató, vagy az általa megbízott személy
média	tájékoztatás	igazgató, vagy az általa megbízott személy
rendőrség	engedélyek pl. demonstrációhoz	igazgató, vagy az általa megbízott személy
helyi, regionális üzemek		

gyár	támogatásként edényzet	igazgató, vagy az általa megbízott személy ÖKO-csoport vezetője
helyi szolgáltatók víz szennyvíz hulladéklerakó távhőszolgáltató közlekedési vállalat	valamennyivel alkalmanként kapcsolat, versenyek , látogatások, bemutatók	igazgató, vagy az általa megbízott személy ÖKO-csoport vezetője
hulladékos cég		igazgató, vagy az általa megbízott személy ÖKO-csoport vezetője
veszélyeshulladékgyűjtő cég	évente egyszer ingyen átveszi a veszélyes hulladékot	igazgató, vagy az általa megbízott személy ÖKO-csoport vezetője
anyagi forrást biztosító kapcsolatok		
iskolafenntartó		igazgató
országos pályázatok		igazgató
alapítványi befizetések		kuratórium
helyi és regionális pályázati lehetőségek		igazgató, vagy az általa megbízott személy
vállalkozó szülők		igazgató
alkalmi szponzorok		igazgató

Tárgyi erőforrások

- szaktantermek, laboratóriumok, kísérleti eszközök;
- ismerethordozók (kép- és hanganyag, folyóiratok, szakkönyvek, Internet, multimédiás anyagok),
- „zöld könyvtár”
- audiovizuális eszközök: projektor stb.

2. Alapelvek, célok

2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

Általános célokkal, értékekkel iskolánk azonosul az ökoiskola cím alapelveivel, melyek a következők:

- a fenntarthatóságra nevelés
- a környezeti nevelés
- az egészséges életmódra nevelés

Pedagógiai célok is az ökiskola cím kritériumainak megfelelőek:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi

megalapozása

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- a helyzetfelismerés, az ok – okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

2.2. Konkrét célok és feladatok az ökoiskola programban

A pedagógiai program tervezetének megfelelően évente részletesen kidolgozzuk az iskola munkatervét, melynek része az öko-munkaterv.

Fontos alapelvek a rövid távú célok megfogalmazásánál a következők:

- nevelés valamennyi területére terjedjen ki
- a tantárgyak közötti kapcsolatokat erősítsük meg, egységes világkép alakuljon ki
- személyes példamutatás alakuljon ki
- tevékenységgel együtt járó élmény személyiségformáló hatású legyen

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés és oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg.	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: - átdolgozott tanmenetek - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon - változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.	Projektek kidolgozása (pl. „Belefulladunk a hulladékba!”, „Egy pohár víz”, „Védeni kell!”, „Vértess a MI hegységünk!”)	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak, egyre több tanuló vesz részt tanulási projekteken, a gyerekek

		örömmel készülnek a következő projektre.
Az pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása adott témában.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon, Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrjárat szervezése (diákönkormányzat). Szelektív hulladékgyűjtés- egyenlőre csak papír folyamatos gyűjtése, tárolásának és elszállításának megszervezése. A helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetesekben.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések – és ezek közlése a „Szia!” című iskolaújság ill. az iskolarádió „zöld” rovatában.	Nem lesznek nyitva felejtett, vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg.
A tanulók ismerjék meg a szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat.	Részvétel az Oktatóközpont programjain, pályázatain; a végzett szemlélődés, vizsgálódás, kutatómunka; kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a „Jeles napokra”.	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvjá. Az Oktatóközpont rendezvényein egyre többen érdeklődnek, tudnak a helyi környezetről, és ezt a többieknek is szívesen elmondják.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői.	„Örökbefogadási” akciók: egy-egy fát, területet, szobrot, partszakaszt, állatkerti állatt stb., amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Változik az osztály közvéleménye, morálja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értékei. A tanuló kötődik környezete egy darabkájaához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.

Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét-megalapozva az élethosszig tartó tanulást.	„Zöld sarok” kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyag és CD-k beszerzése. Internet-hozzáférés biztosítása. Az iskolarádióban és újságban „zöld” rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sűrög-forog” a könyvtárban, ír cikket, tudja használni a szakirodalmat. Szép eredményeket érünk el különböző versenyeken.
--	---	---

3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

3.1. Tanórai keretek

A) Hagyományos tanórai formák

Minden tantárgy tanításához a szaktanárok (munkaközösségek) kidolgozzák a helyi tanterv illetve a tanmenetek mélységében a környezeti nevelési tartalmakat és azok megvalósítására használt tevékenységi formákat, módszereket. A részletes kidolgozások nem feltétlenül képezik a fenntartóhoz benyújtott dokumentáció részét, de a munkaközösségeknél illetve az igazgatónál a tervezet letétbe kerül, hogy megvalósítása nyomon követhető legyen. Összeállításához a sok segédkönyv mellett segítséget nyújt az alábbi két alapkiadvány:

- NAT 2020
- Kerettantervi útmutatók

A TANTÁRGYAK LEHETŐSÉGEI

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit
- A tanulóknál alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Történelem:

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- Legyenek képesek reális becslésekre
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalomföldrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény

alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére

- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségét ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Egészségtan

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Filozófia

A tanulók

- értsék meg, hogy a filozófia történetén keresztül megmutatható az ember és természet egységének megbomlása
- lássák, hogy milyen módon alakult ki az ember természetfeletti uralomra- jutása
- érzékeljék, hogy hogyan alakult ki a mai társadalmak manipulált fogyasztása
- legyenek képesek követni az értékek alakulását a különböző történelmi korokban
- véleményezze az értékrend-változás negatív következményeit
- értsék meg, hogy csak akkor őrizhetők meg környezetünk életfeltételei, ha észszerűen használjuk azokat és tisztelettel közelítünk hozzájuk

Emberismeret, etika

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Tánc és dráma

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel

- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.)
- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Technika és életvitel

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- értsek meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit
- sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait
- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit

A tanulóknak

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás

Digitális kultúra, könyvtárhasználat

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és poszttereket
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi

- hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes igényeljük, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására segítse az egészséges napi- heti-évszakos életritmus kialakulását

B) A nem hagyományos tanórai formák

Évente megszervezzük a Hamvas Béla Napokat, amelyben külön hangsúlyt kap a környezet- és természetvédelem vetélkedők, előadások keretében. Ezért felelős az ökocsoport ill. a megóvása is. természettudományi munkaközösség.

A város környezetszennyezési problémáinak felderítése, vizsgálata, javaslatok kidolgozása a megoldásra kiemelt feladat.

Fontos a város környéki természeti értékek megismertetése.

A speciális képzésben résztvevők terepi programjai:

Tanórán kívüli foglalkozások

Ha lehetőségünk van rá, az érdeklődők számára nyári tábort szervezünk az évente meghatározott helyszínnel, és változó úti céllal külföldi tanulmányutakat szervezünk komplex környezeti nevelési tartalommal.

Diákpályázatokon veszünk részt (pl. erdei táborok szervezésénél.) Környezet- és természetismereti versenyeken, vetélkedőkön indítjuk tanítványainkat, rajz- és fotópályázatokon veszünk részt. A kutatókör diákjainak tábor és terepi bejárások szervezése, melyek gyűjtési anyagait tanári és külsősök nyújtotta segítséggel maguk dolgozzák fel.

A jeles napok megünneplése plakátokon, akciókban, előadássorozatok szervezésével történik.

Módszerek

Célunk a környezeti nevelés szempontjából kiemelkedő jelentőségű élmény- és, tevékenységalapú, érzékenyítő, interaktív módszerek minél sokoldalúbb alkalmazása.

Taneshközők

Ismerethordozók tanulók számára:

Viszonylag nagy számban van:

- Varga Zoltán: Állatismeret,
- Seregélyes-Simon: Növényismeret,
- Simon Tibor: Magyarország edényes flórája

Az iskolai könyvtárban a csoportmunkához használhatóan (néhány példányban):

- határozók, ökológiai (terep- és laboratóriumi) vizsgálatok elvégzéséhez kiadványok,
- térképek (pl. turistatérképek), ismeretterjesztő kiadványok (pl. nemzeti parkokról, tájakról, helyi értékekről)

Tanárok számára:

Szakmai-módszertani kiadványok, különös tekintettel a környezeti nevelésben nem hagyományos tantárgyakat tanítók segítésére.

Eszközők:

- Multimédiás segédanyagok, DVD-k, Internet-hozzáférés – ezek használatához szükséges hardverek (laptop, projektor).
- Vízvizsgálati és egyéb terepi mérőeszközök, fiolák
- Távcsovek, mikroszkópok (elsődlegesen sztereo-mikroszkópok), digitális fényképezőgép, videokamera.
- Transzparens- és diasorozatok, faliképek, plakátok
-

Az iskolai környezet

Feladatunk a mindennapi iskolai élet „fizikai” és szellemi környezetének átalakítása a környezeti nevelési program szellemében. Fontos megtervezni az iskola mindennapi életének ezernyi mozzanatát, s azt, hogy ezeken keresztül hogyan válhat az iskola környezetbarátabbá, miképpen alakíthatja az ott dolgozók és tanulók életmódját környezet-tudatosabbá.

Az alábbiakat szeretnénk megvalósítani:

- anyag- és energiatakarékos iskolaüzemeltetés és tanórai mozzanatok
- pedagógusok, dolgozók példamutatása, melyhez a munkaköri leírások módosítása is hozzájárulhat
- a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása
- termék, folyosók és az udvar zöldítése, a tantermek organikus díszítése
- élősarok (állatház) kialakítása, gondozása
- a tömegközlekedési eszközök, a kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése
- a büfé árukészletének átalakítása
- a menza környezetbarátabb, egészségesebb működtetése
- az iskolai ismeretterjesztés tanórán kívüli eszközeinek jobb kihasználása (faliújság, iskolaiújság, iskolarádió, helyi média)

Kommunikáció

1. Az iskolán belüli kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen kihasználjuk a lehetőségeit, hogy megértessük a részt vevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye. Az iskola munkaközösségeinek munkáját szakmai-módszertani téren segíti a környezeti nevelési munkaközösség (vagy a felelős

tanár). Az iskolavezetés vállalja, hogy a szakanyagokat eljuttatja a felhasználóhoz.

2. Az iskolán kívüli kommunikációt használva elsősorban a helyi média lehet a partnerünk. Az iskoláról készített ismertető füzet a nálunk folyó környezeti nevelőmunka folyamatát bemutatva a lehetőségeket tárjuk mások elé. Kutatásaink tárgyát és eredményeit kiselőadás, újságcikkek segítségével is bemutatathatjuk.

Az iskolai honlap lehetőségeit is szeretnénk kihasználni, hogy folyamatosan tudjuk tájékoztatni az érdeklődőket (iskolai dolgozók, szülők, lakosság, régi diákok, iskolafenntartó...).

Minőségfejlesztés a környezeti nevelésben

A környezeti nevelés sikerességét értékelhetjük különböző résztvevőkre megtervezett és kidolgozott eszközökkel. A minőségfejlesztést az ökocsoport és a természettudományi munkaközösség hangolja össze.

A környezeti nevelési programmal egyeztetve *a többi belső szabályozó (pl. házirend, SZMSZ, belső önértékelés, munkaköri leírások) felülvizsgálata is megtörtént.*

A pedagógusok környezeti nevelői munkájának értékelésénél fontos szempontok:

- mennyire tárja fel tantárgyának környezeti tartalmait napi tanítási gyakorlata során
- tanítási gyakorlata során alkalmazza-e a modern környezeti nevelési módszereket (interaktív, partnernközpontú, élményalapú tevékenységek)
- részt vállal-e az iskola tanórán kívüli programjainak megvalósításából
- személyes példamutatással segíti-e a program megvalósulását, törekszik-e együttműködésre a tanulói közösségekkel, az iskola dolgozóival, a szülőkkel, külső kapcsolatokkal

A *tanulók* környezeti tudatosságának alakulását tevékenységeik változásán, ismereteik bővülésén mérhetjük például az alábbi módokon.

- A tanórán kívüli környezeti nevelési programokban milyen aktivitással vesz részt
- A környezeti nevelési programok hozzájárulásának mértéke az iskolai osztályközösség kapcsolatrendszerének alakulásához, a kommunikáció, a konfliktuskezelés fejlődéséhez.

Továbbképzések

Az iskola keretet biztosít az önképzéshez, az iskola mellett működő Alapítvánnyal együtt segíti a szakkönyvbeszerzést, a folyóiratok elérhetőségét. A számítógéppark fejlesztésével minden tanár és minél több diák számára általánossá teszi az Internet-hozzáférést.

Az iskola vezetősége szorgalmazza, hogy minden tanár vállalja fel környezeti nevelést.

Az ökocsoporttagjainak, a vezetőségnek módja legyen az ökiskolával kapcsolatos továbbképzéseken részt venni.

Kiemelt jelentőségű feladat az iskolai szintű tájékoztatás szervezése, az iskolai környezeti nevelési program megismertetésére, a szemléletmód formálása.